

CURRENCE

Jaarverslag 2010

Op de drempel van het
Europese betalen

Jaarverslag 2010

Op de drempel van het Europese betalen

Inhoudsopgave

3	Profiel Currence
6	Organisatie en kerncijfers 2010
12	Bericht van de Raad van Commissarissen
14	Verslag van de Directie
18	De producten van Currence
62	Toelichting op de structuur, organisatie en governance van de onderneming
67	Jaarrekening 2010
71	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Currence is geen bestaand woord, maar heeft wel associaties met 'currency' (valuta; betaalmiddel) en 'current' (actueel; stroom). Zo ontstaat het idee van een actuele geldstroom. Currence staat voor eigentijds, goed functionerend elektronisch betalingsverkeer. Het woord 'concurrence' dat snijvlak of samenkomst betekent, is bouwsteen van het woord concurrentie. Dat is niet toevallig want het faciliteren van marktwerking is een belangrijk doel van Currence.

Profiel van Currence

Currence is eigenaar van de collectieve Nederlandse betaalproducten PIN, Chipknip, Incasso/Machtigen, Acceptgiro en iDEAL.

Het doel van Currence is het faciliteren van marktwerking en het vergroten van transparantie in het collectieve betalingsverkeer in Nederland met behoud van de hoogwaardige kwaliteit, efficiency en veiligheid van de collectieve betaalproducten.

In dialoog met alle belanghebbenden bepaalt Currence voor haar betaalproducten objectieve spelregels. Zij verstrekt licenties en certificaten aan marktpartijen en nieuwe toetreders, die voldoen aan deze spelregels en die de Currence betaalproducten op de markt willen aanbieden respectievelijk ondersteunende diensten willen leveren. Ter waarborging van de kwaliteit en veiligheid van haar producten ziet Currence toe op de naleving van haar regelgeving door marktpartijen. Ook werkt zij nauw samen met alle belanghebbenden op het gebied van fraudepreventie. Currence verzorgt publieksvoorlichting en merkpromotie, mede op basis van marktonderzoek, en positioneert haar betaalproducten als veilig, gemakkelijk en efficiënt.

De markt van het betalingsverkeer is dynamisch. Het tempo van internationalisatie en technologische ontwikkelingen is hoog. De veranderende markt- en klantbehoeften zijn de basis voor het beleid en een eventuele verdere ontwikkeling van de betaalproducten van Currence. De totstandkoming van de eurobetaalruimte (Single Euro Payments Area; SEPA) leidt ertoe dat het accent de laatste jaren meer op de migratie van de nationale producten naar de Europese producten is komen te liggen dan op de doorontwikkeling van bestaande producten.

Currence is een autonoom opererende organisatie met een governance die haar onafhankelijkheid waarborgt. Currence is in 2005 opgericht op basis van een initiatief van acht Nederlandse banken. Haar oprichting vloeit onder meer voort uit de in 2002 gedane aanbevelingen van de Commissie Wellink om meer transparantie en marktwerking in het betalingsverkeer te bewerkstelligen. Door de oprichting van Currence is een marktmodel in het Nederlandse betalingsverkeer ontstaan, waarbij producteigendom en regelgeving zijn gescheiden van transactieverwerking.

'In het jaar 2010 vonden er 2,154 miljard (+ 10,7%) pinttransacties plaats'

2,154

Organisatie & kerncijfers 2010

“Currence is eigenaar van de collectieve Nederlandse betaalproducten. In het oprichtingsjaar 2005 heeft Currence het eigendom verkregen van de producten PIN, Chipknip, Acceptgiro en Incasso/Machtigen. In 2006 is IDEAL hieraan toegevoegd.”

Organisatie en kerncijfers 2010

Statutaire functionarissen

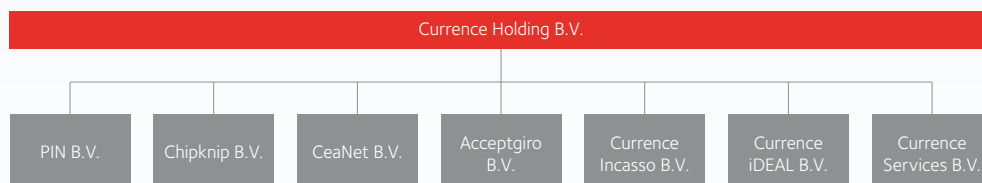
Directie

Drs Piet M. Mallekoote

Raad van Commissarissen

Naam	geb.	functie	benoemd	aftredend
Drs Jaap Koning, voorzitter	1943	oud-directeur DNB	2005	2013
Udo Groen	1964	adviseur Het Expertise Centrum	2006	2014
Drs Sjors Kruijer	1959	CFO Royal Fruitmasters Group	2011	2015

Currence Holding B.V. en dochtervennootschappen

Kerncijfers

Aantallen transacties betaalproducten 2008-2010

(in miljoenen)

	2008	2009	2010	
Pinnen	1.756	1.946	2.154 ¹	(+ 10,7%)
Chipknip	176	177	178	(+ 0,7%)
Incasso	1.226	1.272	1.310	(+ 3,0%)
Acceptgiro	172	162	152	(- 6,4%)
iDEAL	28	45	69	(+ 51,7%)
Totaal	<u>3.358</u>	<u>3.602</u>	<u>3.863</u>	

¹ Dit betreffen zowel de PIN als de transacties met betrekking tot EMV-brands (het nieuwe pinnen).

Aantal licentie- en certificaathouders iDEAL

Instellingen	2009	2010
Licentiehouders iDEAL	8	11
Certificaathouders iDEAL	15	29

Aantal licentie- en certificaathouders PIN en Chipknip

Instellingen	2009	2010
Licentiehouders PIN	25	22
Licentiehouders Chipknip	23	21
Acquiring Processor PIN	2	2
Acquiring Processor Chipknip	1	1
Issuing Processor PIN	3	3
Issuing Processor Chipknip	3	3
Terminalleveranciers PIN	10	10
Gecertificeerde betaalautomaten	41	43
- waarvan EMV	16	18 ¹
Terminalleveranciers Chipknip	14	14
Datacomleveranciers PIN	25	25
Gecertificeerde datacomnetwerken	39	39 ²
Datacomleveranciers Chipknip	24	24
Acceptant Payment Service Providers PIN	8	10
Acceptant Payment Service Providers Chipknip	2	2
Kaartleveranciers, -personalisatoren, -vernietigers	6	6
Switch	1	1
Clearing House	1	1

Aantal licentie- en certificaathouders Acceptgiro en Incasso/Machtigen

Instellingen	2009	2010
Licentiehouders Acceptgiro	39	35
Licentiehouders Incasso/Machtigen	50	44
Debet Processor Acceptgiro	4	4
Debet Processor Incasso/Machtigen	2	2
Credit Processor Acceptgiro	3	3
Credit Processor Incasso/Machtigen	2	2
Clearing House Acceptgiro	2	2
Clearing House Incasso/Machtigen	1	1
Acceptgiro drukkerijen	45	27
Acceptgiro servicebureaus	376	395

¹ Van 1 automaat is het certificaat in 2010 verlopen en niet verlengd.

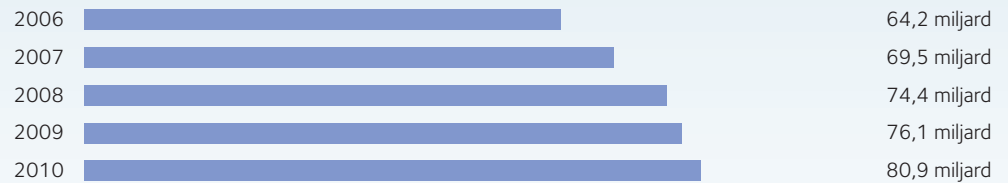
² Inclusief 2 opzeggingen.

PINtransacties

PIN

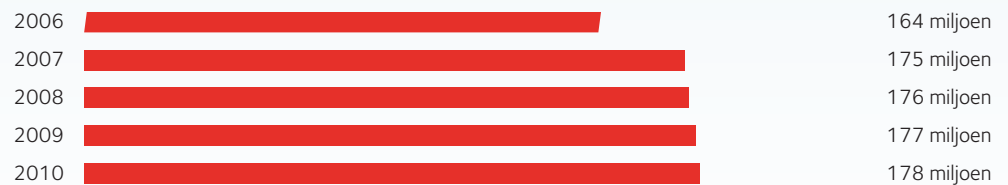

PIN omzetwaarde in euro

Chipkniptransacties

Chipknip

Chipknip omzetwaarde in euro

Incassotransacties

Incasso/Machtigen

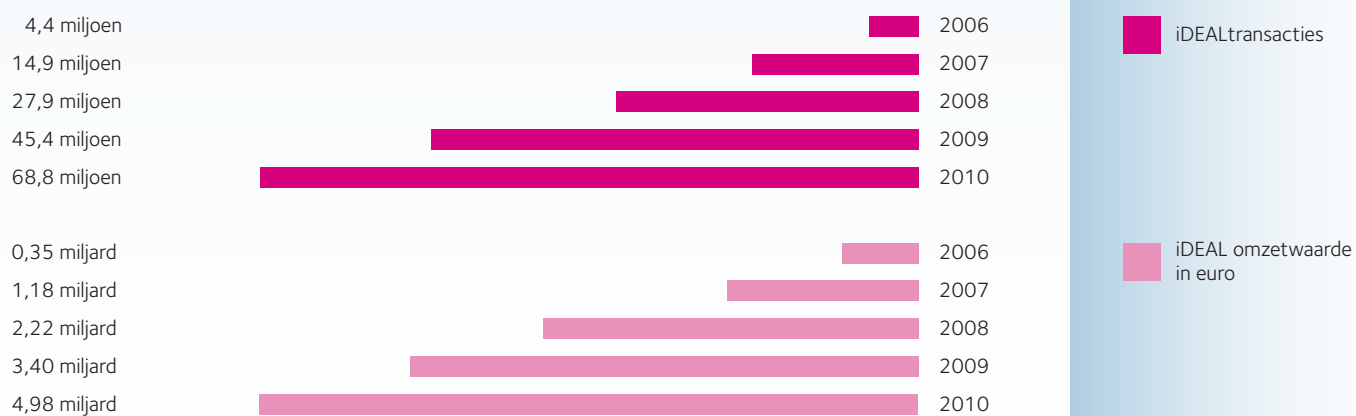
Incasso omzetwaarde in euro

Acceptgiro

iDEAL

Jaarverslag

Bericht van de Raad van Commissarissen

Werkwijze

De Raad van Commissarissen adviseert de directie en houdt toezicht op haar beleid in het belang van de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen. De Raad van Commissarissen houdt hierbij de belangen van alle stakeholders in het oog. De Raad onderschrijft het belang van de voortgaande ontwikkeling en professionalisering van Currence en haar autonome rol in het marktmodel.

De Raad van Commissarissen kwam in 2010 vijf keer bijeen. Ook dit jaar heeft de Raad buiten aanwezigheid van de Directie zijn eigen functioneren en dat van de directeur in het verslagjaar beoordeeld.

De Raad heeft in zijn vergaderingen bijzondere aandacht besteed aan de toekomstige inrichting van het betalingsverkeer in Nederland. In het licht van de totstandkoming van de uniforme euro-betalruimte (SEPA) zal een aantal, zo niet alle, nationale betaalproducten worden vervangen door Europese betaalproducten. De oorspronkelijke rol van Currence in het betalingsverkeer, als merkeigenaar van die nationale collectieve betaalproducten die vervangen worden, komt hierdoor op termijn te vervallen. Aan collectieve taken zal ook in de toekomst behoefte blijven. Vorig jaar zijn Currence, de banken en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) dan ook gesprekken gestart om te komen tot een toekomstvast en efficiëntere inrichting van het betalingsverkeer in Nederland, waarbij de kennis en kunde van Currence en een deel van de NVB worden gebundeld. De Raad is verheugd dat deze gesprekken en de consultatie hierover van partijen, vertegenwoordigd in het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer, hebben geresulteerd in het besluit tot oprichting van de Betaalvereniging Nederland. De Betaalvereniging zal medio dit jaar worden opgericht.

De Raad spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop de Directie en de medewerkers hun werkzaamheden hebben vervuld.

In het verslagjaar heeft de Raad afscheid genomen van de heer C.J. Beuving. Door zijn benoeming tot voorzitter van de Raad van Bestuur van de Friesland Bank, was de heer Beuving genoodzaakt zijn lidmaatschap van de Raad neer te leggen. De Raad dankt de heer Beuving voor zijn enthousiaste en kritische bijdragen.

De vacature die door het vertrek van de heer Beuving is ontstaan, is recent ingevuld door de heer S.J. Kruiper.

Jaarrekening Currence

Hierbij bieden wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening aan van de vennootschap over het boekjaar van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2010.

De jaarrekening is door de Directie opgemaakt en na controle door KPMG Accountants N.V. door ons met de Directie besproken.

Wij vragen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om de jaarrekening conform het voorstel van de Directie vast te stellen.

Wij stellen voor, overeenkomstig het voorstel van de Directie en op basis van de statutaire bepalingen, het resultaat exclusief deelnemingen na belasting ad € 22.000 ter beschikking te stellen aan de Vennootschap die dit resultaat zal toevoegen aan de Overige reserves. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt daarnaast voorgesteld om het door PIN B.V. uitgekeerde dividend ad € 946.000 toe te voegen aan de betreffende dividendreserve en dit bedrag vervolgens uit te keren. Voorts wordt de Vergadering van Aandeelhouders voorgesteld een deel van de liquiditeiten van PIN B.V. (€ 5.000.000) voortvloeiend uit de afschrijvingen op de merkrechten van PIN, aan de aandeelhouders uit te betalen.

Wij vragen de aandeelhouders décharge te verlenen aan de Directie voor het in het jaar 2010 gevoerde bestuur en aan de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht.

Amsterdam, 18 april 2011

Namens de Raad van Commissarissen,
Jaap Koning, voorzitter

Verslag van de Directie

In 2010 zette de trend van efficiënter betalen zich voort. Het aantal contante betalingen nam verder af en consumenten pinden 11% meer dan het jaar ervoor. Er werden vooral meer kleinere bedragen gepind. Het merk PIN houdt eind 2011 op te bestaan, wanneer alle pinbetalingen via de chip plaatsvinden ('het nieuwe pinnen'). De laatste fase van voorbereidingen hiertoe is begin 2011 afgesloten. De populariteit van het kopen via het internet nam in 2010 fors toe. Inmiddels vindt 10% van de detailhandelsaankopen plaats bij webwinkels. Onder invloed van de fors stijgende e-commerce werd iDEAL in 2010 opnieuw veel meer gebruikt.

Voorbereidingen SEPA in laatste fase

De invoering van de Europese betaalproducten (de overboeking en de incasso) vormde in 2010 opnieuw het centrale thema op de agenda van de Europese banken. De afgelopen jaren was hierbij al veel voortgang geboekt, waardoor in 2010 de meeste landen de laatste voorbereidingen troffen die nodig zijn om de producten breed op de markt te introduceren. Europese betaalproducten zullen het consumenten en bedrijven mogelijk maken net zo gemakkelijk, snel en efficiënt in het gehele eurogebied te betalen als thans in het eigen land het geval is. De uniforme eurobetaalruimte (Single Euro Payments Area; SEPA) komt hiermee, na jaren van intensieve voorbereiding, daadwerkelijk tot stand. In 2010 nam het gebruik van deze Europese producten evenwel nog geen grote vlucht. Van alle overboekingen in het eurogebied vond circa 15% plaats middels de Europese overboeking, terwijl de Europese incasso nog nauwelijks voorkwam.

Om de overgang van de nationale naar de Europese betaalproducten te bespoedigen, heeft de Europese Commissie eind 2010 een conceptverordening gepubliceerd. Hierin zijn onder meer einddata opgenomen, waarop de nationale betaalproducten uiterlijk moeten zijn uitgefaseerd. Indien de huidige conceptverordening op korte termijn een wettelijke basis krijgt, zoals wordt verwacht, zullen de nationale overboeking begin 2013 en de nationale incasso uiterlijk begin 2014 zijn vervangen door Europese varianten. Het halen van genoemde data zal nog een buitengewoon grote uitdaging blijken te zijn. Vooral omdat de conceptverordening op de gehele betaalketen, zowel op de aanbodzijde (banken) als op de vraagzijde (bedrijven en consumenten), van toepassing is. Kern van deze aanpassingen is een overgang naar internationale standaarden voor aanlevering en ontvangst van betaaltransacties en naar het gebruik van internationale rekeningnummers. Deze bestaan voor Nederlandse rekeningnummers straks uit 18 posities in plaats van (maximaal) tien posities nu. De invloed van deze wijzigingen op geautomatiseerde systemen en op de gebruikers daarvan, maken het SEPA-project tot een megaproject, wellicht nog omvangrijker dan de invoering van de euro destijds. Onderzoek van De Nederlandsche Bank geeft aan dat veel (vooral kleinere) bedrijven en lagere overheden in 2010 nog nauwelijks gestart waren met de voorbereidingen van deze migratie. De tijd begint echter voor alle partijen te dringen.

Einddata nationale
overboeking en Incasso.

SEPA omvangrijk project.

Veel kleine bedrijven nog
niet gestart met SEPA.

Een in de loop van 2011 te actualiseren migratieplan zal voor Nederlandse partijen meer duidelijkheid verschaffen over de exacte fasering van de migratie en de bijbehorende werkzaamheden voor alle betrokkenen. Bij het afsluiten van dit verslag was de definitieve tekst van de verordening nog niet bekend en is nog niet duidelijk of de besluitvorming zal voorzien in een wat langere duale periode.

Nationale ontwikkelingen

Het pinnen nam in 2010 wederom duidelijk toe, met als tegenhanger een verder afnemend gebruik van contant geld. De verdere opmars van efficiënter betalen was ook zichtbaar in een – evenals in voorgaande jaren – spectaculaire toename van het aantal betalingen met iDEAL. Het aantal Incassobetalingen bleef zich rond de trendmatige groei van circa 3% per jaar bewegen. Het gebruik van Chipknip handhaafde zich op het niveau van voorgaande jaren, terwijl het aantal verwerkte Acceptgiro's opnieuw afnam. Dit keer met ruim 6%, onder invloed van een voortgaande substitutie door efficiëntere betaalproducten, zoals Incasso en iDEAL. Inmiddels wordt ruim 70% van alle Acceptgiro's door consumenten via internetbankieren betaald. Het aantal papieren Acceptgiro's dat werd verwerkt, is de afgelopen vijf jaar met 55% afgenomen.

Voor de derde keer op rij nam het pinnen met bijna 11% toe. Bijna de helft van deze groei komt voor rekening van het pinnen voor bedragen beneden tien euro. Voor het eerst werd in één kalenderjaar de grens van twee miljard pinbetalingen overschreden. Uiteindelijk werd in 2010 door consumenten 2,15 miljard keer gepind. Per hoofd van de bevolking behoort Nederland hiermee tot de kopgroep van Europa. De gezamenlijke aanpak door toonbankinstellingen, banken en Currence om bij het publiek en ondernemers te benadrukken dat pinnen niet alleen zorgt voor een efficiënte afwikkeling van de betaling, maar ook snel en vooral veilig is, heeft tot opvallende resultaten geleid. Ook in internationaal opzicht. Onder invloed hiervan is het aantal contante betalingen de afgelopen twee jaren met circa tien procent gedaald. Desondanks wordt nog meer dan 50% van alle aankopen in winkels contant betaald, met name kleine bedragen. Er ligt derhalve nog een uitdaging voor een verdere verhoging van de efficiency in het betalingsverkeer door een toenemend aantal contante betalingen door elektronische te vervangen.

Het merk PIN is in 2011 het laatste jaar van zijn bestaan ingegaan. Het gebruik van de chip bij het pinnen ('het nieuwe pinnen'), dat uiterlijk eind 2011 overal in Nederland zal zijn doorgevoerd, maakt een einde aan het gebruik van de magneetstrip. En daarmee ook aan het merk PIN. Met de voorbereiding van de invoering van 'het nieuwe pinnen' werd in 2010 forse vooruitgang geboekt. Op 2 maart 2011 heeft de Minister van Financiën het officiële startschot voor de landelijke uitrol gegeven. Voorzien wordt dat alle ondernemers en consumenten snel de nieuwe wijze van het pinnen zullen gaan gebruiken.

Pinnen stijgt, contant daalt.

Nederland in Europese
pin-kopgroep.

'Het nieuwe pinnen' gestart.

Schade door skimmen sterk teruggelopen.

iDEAL katalysator e-commerce in Nederland.

Onderzoek naar grensoverschrijdend betalen met iDEAL.

'Het nieuwe pinnen' zal het frauduleus gebruik van op criminele wijze verkregen pasgegevens en bijbehorende pincode (skimmen), sterk bemoeilijken. In 2010 kwam de schade als gevolg van het skimmen uit op 20 miljoen euro. Hoewel nog steeds omvangrijk, betekende dit een substantiële reductie van de schade ten opzichte van 2009 (36 miljoen euro).

In nauwe samenwerking met banken, toonbankinstellingen en leveranciers van betaalautomaten heeft Currence ook in 2010 de regie op zich genomen en maatregelen getroffen om skimming zoveel mogelijk te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de verzegeling van betaalautomaten, voorlichting aan ondernemers over het vroegtijdig kunnen ontdekken van geïnfecteerde automaten en de plaatsing van anti-skim devices op betaalautomaten in bepaalde branches. Banken hebben maatregelen genomen om bij verdacht gebruik van betaalpassen, deze eerder te blokkeren om zo verdere schade te beperken. Tal van ondernemers en hun personeel reageerden alert op verdachte omstandigheden rond hun betaalautomaat. Ook werden door de politie tal van criminelen opgepakt. De daling van de skimmingfraude ging gepaard met aanzienlijk minder getroffen pashouders en kan daarmee als een relatief succesvol resultaat van deze gezamenlijke inspanningen worden beschouwd.

De sterke opmars van iDEAL trok ook internationaal de aandacht. Nergens is de groei en omvang van een dergelijk online betaalsysteem zo groot als in Nederland. Inmiddels hebben binnen enkele jaren circa 40.000 ondernemers besloten iDEAL als betaalmiddel aan hun klanten aan te bieden (vergelijk PIN: circa 200.000 ondernemers). iDEAL als een veilige, snelle en gebruikersvriendelijke betaalmethode heeft mede bijgedragen aan de snelle stijging van de e-commerce in ons land. Inmiddels vindt 10% van alle omzet in de detailhandel plaats via internet, voor een groot deel betaald met iDEAL. Deze verschuiving van toonbankverkoop naar verkoop via het internet heeft de groei van het pinnen in 2010 waarschijnlijk met een half tot één procentpunt gedrukt. Internet houdt niet op bij de grens. Daarom is het grensoverschrijdend kunnen betalen met iDEAL een wens van zowel consumenten als webwinkeliers. iDEAL is al geruime tijd beschikbaar voor gebruik door buitenlandse banken, maar banken in andere landen hebben tot nu toe nog niet besloten tot implementatie van iDEAL. Evenmin hebben zij besloten dit soort betalingen via een eigen systeem aan hun klanten aan te bieden. Ondertussen lijkt deze afwachtende houding erin te resulteren dat banken in een aantal landen door nieuwe, niet-bancaire spelers gepasseerd worden. Deze vullen het gat in deze markt dat de banken laten liggen met alle gevolgen voor de banken in die landen van dien. In 2010 is iDEAL met soortgelijke systemen in Duitsland en Oostenrijk een project gestart om te onderzoeken of het in de praktijk mogelijk is elkaars betalingen te accepteren. Grensoverschrijdend betalen met iDEAL in deze landen zou hierdoor mogelijk kunnen worden. In 2011 zal hier meer duidelijkheid over ontstaan.

Toekomst Currence

Met het naderende einde van het merk PIN en de vervanging, naar verwachting uiterlijk eind 2013, van het merk Incasso door de Europese variant, komt de (juridische) basis van Currence deels te vervallen. Currence is in 2005 opgericht om het merkeigendom en het beheer van de

ationale collectieve betaalproducten te voeren. Het merkeigendom vormde de basis voor de autonome bevoegdheid regels te stellen aan het gebruik van de producten, nieuwe spelers toe te laten tot de markt van deze betaalproducten en het voeren van de ketenregie. Door de oprichting van Currence is in het marktmodel een scheiding ontstaan tussen enerzijds producteigendom en anderzijds verwerking van de transacties en de dienstverlening erom heen. Hierdoor is meer concurrentie op de betaalmarkt ontstaan.

Met de introductie van Europese producten op de Nederlandse markt, gaat ons land deel uitmaken van de Europese betaalmarkt en worden besluiten over regelgeving op Europees niveau genomen. Aan het verrichten van collectieve taken in het betalingsverkeer blijft echter behoefte bestaan. Vorig jaar is dan ook door de banken, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en Currence een project gestart om de collectieve taken in het SEPA-tijdperk nader in beeld te brengen, alsmede de governance-aspecten daarvan. Geconcludeerd is dat aan de faciliterende werkzaamheden die Currence momenteel verricht ook straks behoefte zal blijven bestaan. Bij uitfasering van de nationale producten zullen deze taken, tezamen met een aantal operationele taken van de NVB op het gebied van betalingsverkeer, worden gebundeld in een nieuwe betaalvereniging, genaamd Betaalvereniging Nederland. Deze komt onder gezamenlijke besturing van banken, betaalinstellingen en onafhankelijke leden. Aan deze besluitvorming is een uitgebreide consultatie van de leden van het Maatschappelijke Overleg Betalingsverkeer voorafgegaan, die hierover een positief advies hebben uitgebracht. De betaalvereniging zal in de tweede helft van 2011 worden opgericht. Currence blijft – naast deze vereniging – als organisatie bestaan zolang er nationale collectieve betaalproducten zijn. Ook eventueel nieuwe collectieve betaalproducten voor (uitsluitend) nationaal gebruik kunnen in de toekomst bij Currence ondergebracht worden. Currence Services B.V., de uitvoeringsorganisatie van Currence, is mede belast met de operationele werkzaamheden ten behoeve van de Betaalvereniging. Wanneer er – op termijn – geen nationale betaalproducten meer bestaan, zullen de operationele taken van Currence Services alleen nog maar uit die ten behoeve van de Betaalvereniging bestaan. Currence Services zal dan juridisch onderdeel van de Betaalvereniging gaan uitmaken.

Resultaten

De geconsolideerde jaarrekening van Currence omvat de financiële gegevens van Currence Holding B.V. en haar groepsmaatschappijen. Currence heeft een beperkte winstdoelstelling, die gericht is op de continuïteit en die zich beweegt binnen de mededingingsrechtelijke kaders. In het verslagjaar behaalde Currence een netto resultaat van 4,204 miljoen euro. Het geconsolideerde balanstotaal kwam uit op 35,864 miljoen euro en het eigen vermogen bedroeg ultimo 2010 28,678 miljoen euro.

Amsterdam, 18 april 2010

Piet M. Mallekoote
Algemeen Directeur

Collectieve taken in het betalingsverkeer zijn ook in SEPA-tijdperk nodig.

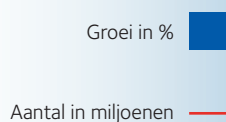
Currence en NVB richten hiertoe Betaalvereniging Nederland op.

Currence blijft bestaan voor huidige nationale betaalproducten.

Pinnen stijgt opnieuw met bijna 11%.

Grafiek 1

De producten van Currence

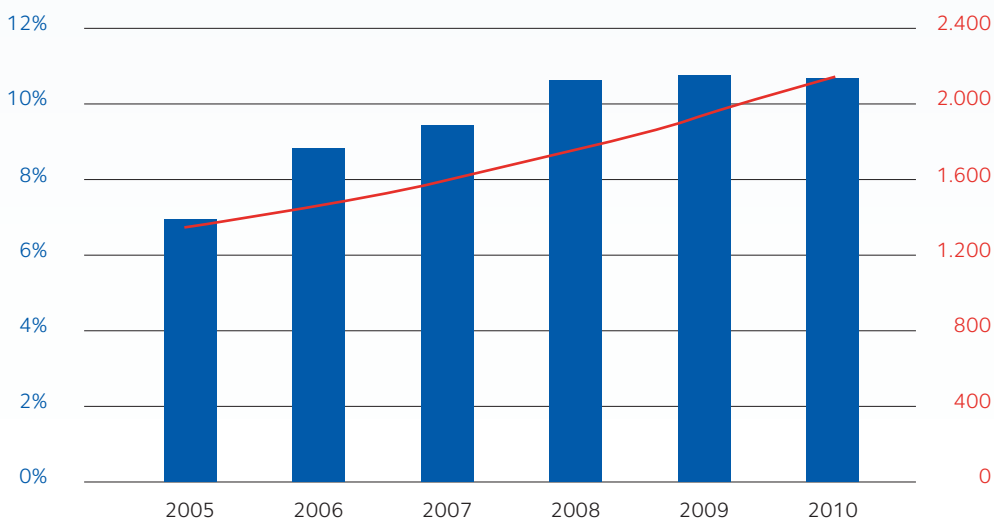
PIN

Pinnen en de markt

In 2010 nam het aantal pinbetalingen met 10,7% toe, ongeveer evenveel als in de voorgaande twee jaren (grafiek 1). Voor het eerst sinds de introductie van het pinnen in 1990 werden in een kalenderjaar meer dan twee miljard pinbetalingen verricht (2,15 miljard). De relatief sterke groei van het pinnen deed zich voor bij een lichte stijging van het totaal aantal betalingen in de detailhandel, hetgeen duidt op een verder voortschrijdend gebruik van elektronisch betalen.

Als tegenhanger hiervan nam het aantal contante betalingen verder af. Sinds twee jaar is dit aantal met 10% gedaald (grafiek 2). In samenhang hiermee namen ook de bij geldautomaten opgenomen bedragen af.

Pinbetalingen

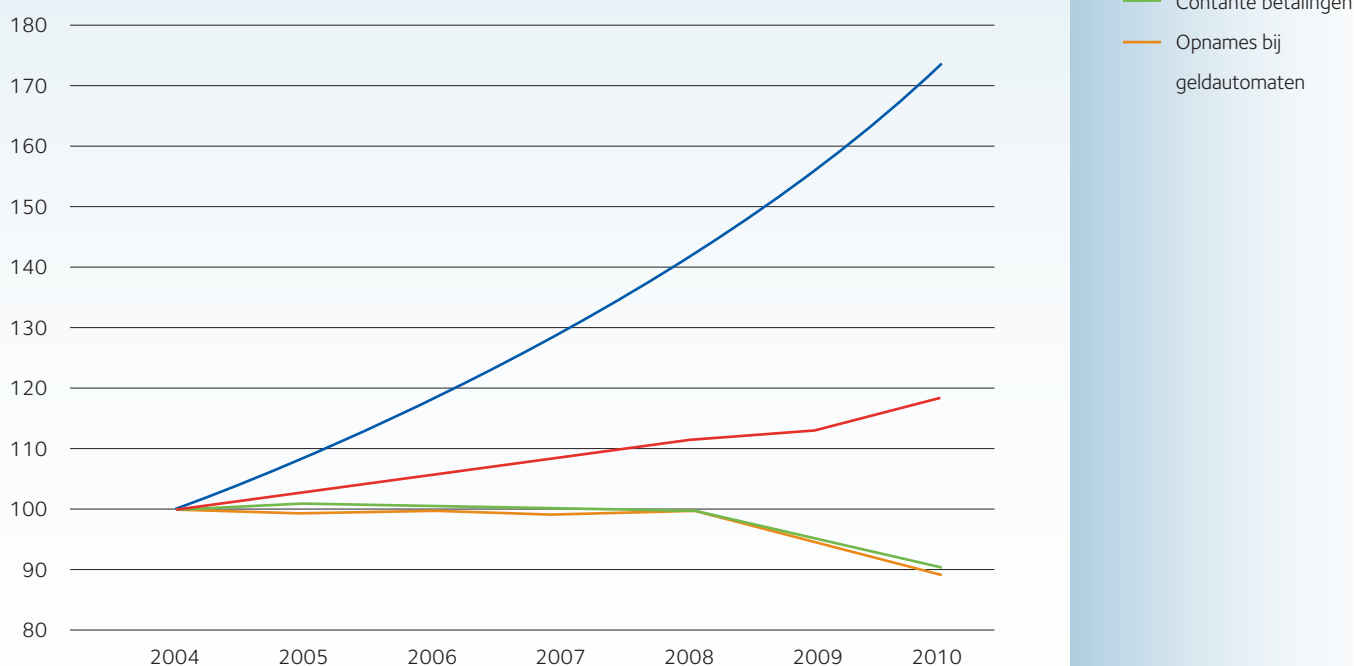
Met name in de detailhandel non-food (waaronder drogisterijen en bouwmarkten) werd in 2010 fors meer gepind. Deze branche droeg voor meer dan een derde bij aan de totale groei van het pinnen (grafiek 3). Ook in supermarkten, in de horeca en in de voedings- en genotmiddelenbranche bleef de groei substantieel, waardoor bijna driekwart van de totale pingroei uit deze vier branches afkomstig was.

De populariteit van het pinnen steeg ook in vrijwel alle andere branches. Vooral het toenemende gebruik in de ambulante handel en bij het parkeren vielen hierbij op.

Grafiek 2

Gebruik pinpas en contant

Aantal betalingen; indexcijfers (2004=100)

Bron: DNB en Currence

Eerder was uit onderzoeken gebleken dat pinnen goedkoper is dan een contante betaling, zowel voor de ondernemer als maatschappelijk gezien – rekening houdend met alle kosten van partijen in de betaalketen. Op basis hiervan heeft Currence enkele jaren geleden de campagne 'Klein bedrag? Pinnen mag!' geïntroduceerd. Doel van deze campagne is het pinnen in zijn algemeenheid te stimuleren en dat van kleine bedragen in het bijzonder. Deze campagne stelde op twee pijlers, enerzijds om winkeliers te enthousiasmeren voor meer pinnen en anderzijds om consumenten te bewegen vaker de pinpas te gebruiken. Bij de uitvoering van bovengenoemde campagne werkt Currence nauw samen met de banken, winkeliers en de Stichting Bevorderen Efficiënt Betalen (SBEB). Deze samenwerking is tevens de succesformule van deze campagne, die in 2010 werd bekroond met de Effie, de belangrijkste reclameprijs voor effectiviteit in communicatie. SBEB, een samenwerkingsverband van banken en toonbankinstellingen, draagt deze campagne actief uit naar de toonbankinstellingen. Currence richt zich bij deze campagne, mede namens de banken, via massamediale informatieverschaffing op consumenten. In het kader van deze campagne

**Samenwerking succes-
formule voor meer pinnen...**

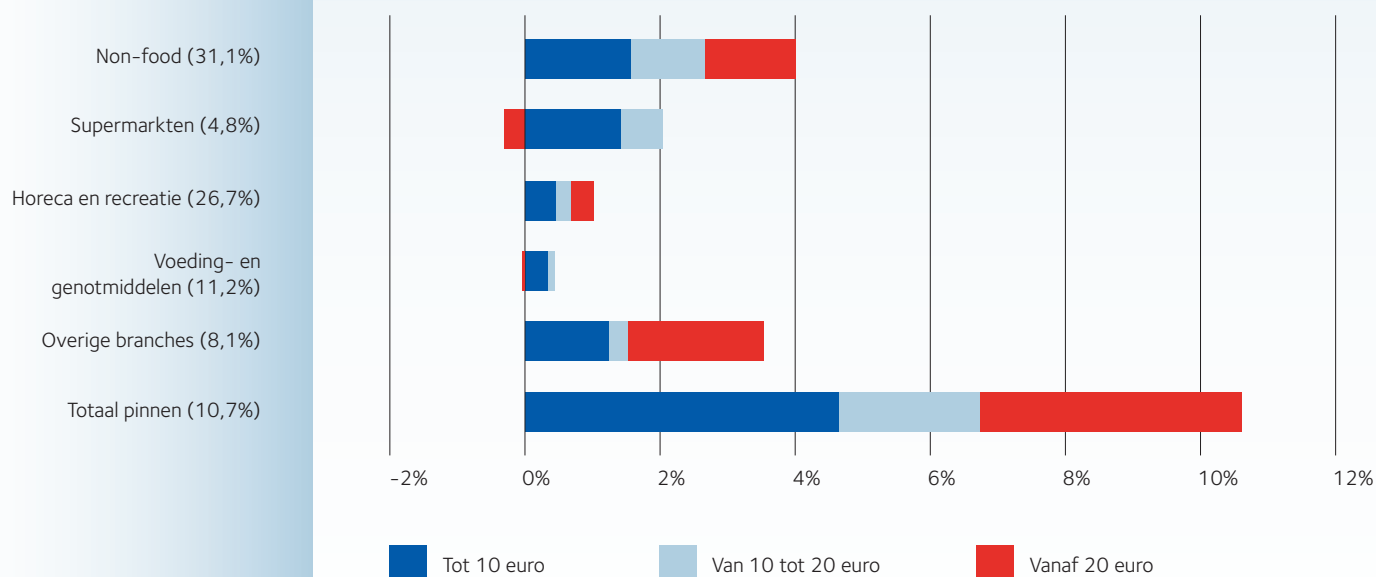
**...van vooral kleine
bedragen.**

ondernamen Currence en SBEB in 2010 meerdere gezamenlijke initiatieven. Het centrale doel hierbij was de caissière en detaillist te stimuleren om consumenten uit te nodigen te pinnen. Currence ondersteunde deze acties door minireclames op televisie, gekoppeld aan de naam van de desbetreffende onderneming of branche.

Grafiek 3

Bijdrage aan groei pinnen

2010; 2,154 miljard

Toelichting: De grafiek toont de bijdrage van de verschillende branches aan de totale groei, die optellen tot de totale groei van 10,7%. Tussen haakjes: de groei van de branche in 2010 ten opzichte van 2009.

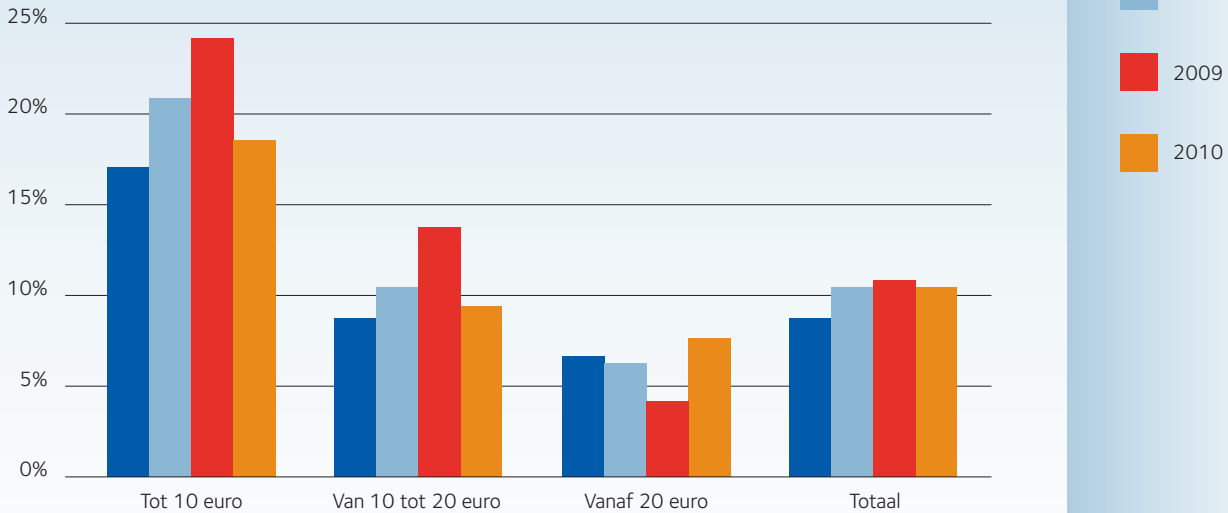
Ondernemers en gemeenten stimuleren pinnen,

meer pinnen verkleint overvalrisico.

Currence kreeg veel verzoeken van ondernemers en branches om het publiek op deze wijze te laten weten dat bij hen pinnen gewenst was. En niet zonder succes, getuige de sterke groei van het pinnen in bijvoorbeeld de horecabranche met ruim 25%. Ook een aantal gemeenten startte samen met Currence, SBEB en lokale banken campagnes om winkelcentra om te vormen tot 100% pingebeden. Dit mede om de overvalcriminaliteit terug te dringen, hetgeen succesvol bleek. Voorts is in november door SBEB en Currence de 'Week van het pinnen' georganiseerd waarbij in die week elke pintransactie voor de ondernemer gratis was. Er werd in die week aanzienlijk meer gepind.

Pinnen blijft toenemen, vooral voor kleine bedragen

Aantal betalingen; groei in procenten per jaar

De campagne 'Klein bedrag? Pinnen mag!' en de in 2010 ondernomen initiatieven droegen er sterk aan bij dat consumenten vooral meer lage bedragen zijn gaan pinnen in plaats van deze contant af te rekenen. Het aantal pinbetalingen beneden tien euro bleef dan ook in 2010 fors toenemen en droeg voor bijna de helft (4,5 procentpunt) bij aan de totale groei van 10,7% (grafiek 3 en 4). Inmiddels bestaat meer dan een kwart van alle betalingen uit bedragen beneden tien euro (grafiek 5). Juist in dit bedragsegment vinden nog veel contante betalingen plaats, die door elektronische kunnen worden vervangen. Ter stimulering hiervan heeft een aantal banken individuele commerciële proposities op de markt geïntroduceerd. Hierbij kunnen ondernemers aanzienlijke besparingen behalen wanneer zij er in slagen (lage) contante betalingen te vervangen door pinbetalingen.

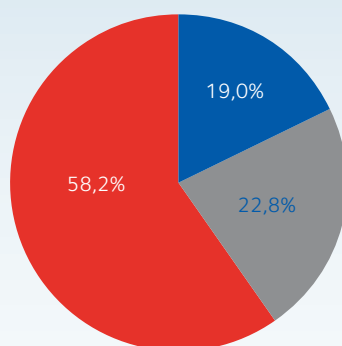
Veel contante betalingen kunnen nog worden vervangen door pinnen.

Grafiek 5

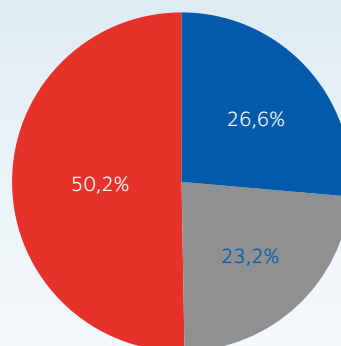

Verdeling pinbetalingen

Jaarultimo's

2006: 1,451 miljard

2010: 2,154 miljard

Pinnen over gewoon internet mogelijk.

Breedbandpinnen veel sneller en goedkoper.

Currence certificeert Breedbandinstallateurs.

Op verzoek van ondernemers, met name uit het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) heeft Currence in 2010 het pinnen via het gewone internet mogelijk gemaakt¹. Tot dat moment moest een betaalautomaat gekoppeld zijn aan een gecertificeerde datacommunicatielijn. Dat was noodzakelijk om de veiligheid van het pinnen te garanderen. Door extra veiligheidsmaatregelen in de betaalautomaat en bij de computersystemen die de betaaltransacties verwerken, is een gecertificeerde datacommunicatielijn niet langer noodzakelijk. Ondernemers die nu nog 'inbellen' via een gewone telefoonlijn om een betaaltransactie te verrichten, kunnen door deze nieuwe regelgeving gemakkelijker overstappen op pinnen via een (reguliere) breedbandinternetverbinding. Dit is voor winkeliers veel sneller en meestal aanzienlijk goedkoper dan via een gewone telefoonlijn. Bovendien worden deze lijnen op termijn door de telecomaandieners uitgefaseerd. Voor een winkelier blijft het daarnaast mogelijk om te pinnen via een door Currence gecertificeerde datacommunicatieverbinding. Deze lijnen kennen een hogere gegarandeerde beschikbaarheid en een betere bereikbaarheid van de helpdesk van de aanbieder. Uit oogpunt van stabiliteit van de betaalketen blijft Currence het gebruik hiervan dan ook aanbevelen in omgevingen waarin continuïteit van groot belang is.

Eind 2010 waren er nog 75.000 betaalautomaten (30%) op het (trage) telecomnetwerk aangesloten, die in beginsel voor vervanging door een breedbandinternetaansluiting in aanmerking komen. Om MKB-ondernemers hierbij behulpzaam te zijn, heeft Currence, in samenwerking met SBEB, een aantal installatiebedrijven als Breedbandinstallateur pinnen gecertificeerd. Deze kunnen ondernemers advies geven over de voor hun bedrijf meest geschikte datacommunicatieverbinding en een aansluiting van de betaalautomaat op het internet (breedband) faciliteren. Dit initiatief wordt gewaardeerd, getuige het aantal ondernemers dat hiervan tot nu toe gebruik heeft gemaakt. De gecertificeerde installatiebedrijven zijn vermeld op de website van Currence (www.currence.nl).

¹In het jaarverslag over 2009 (pagina 32) wordt op de achtergrond hiervan ingegaan.

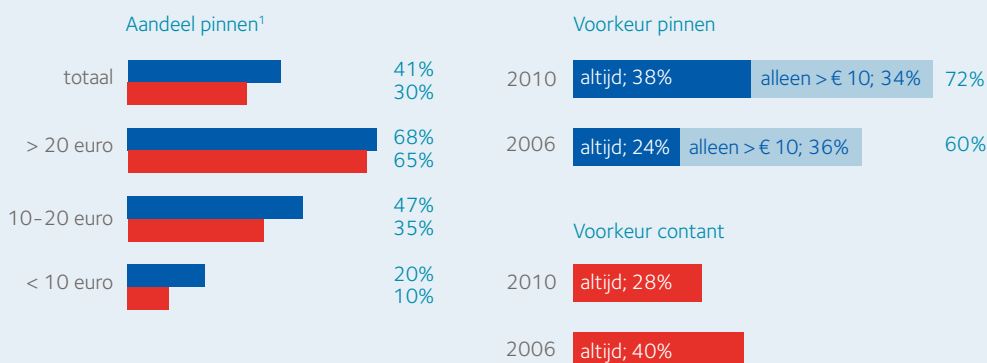
Pinnen en voorkeur voor pinnen

Jaarlijks onderzoekt Currence door middel van de Monitor Consumptieve Toonbankbetalingen het betaalgedrag van consumenten in de detailhandel. Uit de resultaten van dit onderzoek over 2010 komt – niet verrassend – naar voren dat het aandeel van het pinnen verder is toegenomen tot 41%. Dit betekent een forse stijging ten opzichte van 2006, toen 30% van alle betalingen in het toonbankverkeer werden gepind (grafiek 6). Als tegenhanger hiervan nam het aandeel contante betalingen af van 65% in 2006 naar 53% in 2010. Ondanks de sterke stijging in de afgelopen jaren van het aantal kleine bedragen dat met pinnen werd betaald, wordt in de detailhandel nog maar 20% van alle betalingen beneden 10 euro met de pinpas afgerekend. Voor bedragen tussen 10 en 20 euro is dit ongeveer de helft en voor bedragen boven 20 euro bijna 70%. Voor het pinnen valt er dus nog veel te winnen in het segment van de kleine bedragen.

Uit onderzoek van Currence blijkt ook dat de afgelopen jaren de voorkeur van consumenten voor het pinnen is gestegen. Had in 2006 nog 60% van de bevolking een voorkeur voor pinnen boven contant, in 2010 was deze voorkeur toegenomen tot 72%. Contant betalen werd hiermee weliswaar minder populair, doch 28% gaf in 2010 aan altijd en overal contant te willen betalen. Van de consumenten die een voorkeur hebben voor pinnen gaf ongeveer de helft aan dit overal, voor elk bedrag te willen doen. De andere helft pinst alleen het liefst voor bedragen boven 10 euro. Wel is in de loop van de tijd een verschuiving zichtbaar geworden in deze voorkeur. Een deel van de bevolking dat in 2006 nog aangaf een voorkeur voor pinnen te hebben voor alleen grote bedragen, gaf in 2010 aan het liefste overal en voor elk bedrag te willen pinnen. Een verdere verandering in de perceptie dat pinnen bij de meeste ondernemers gewenst is, kan leiden tot een verder toenemend pingebruik, vooral voor kleine bedragen.

Grafiek 6

Aandeel pinnen en voorkeur pinnen

¹ In het totaal van alle toonbankbetalingen.

Schade door skimming loopt sterk terug naar 20 miljoen door...

...preventie en goede onderlinge samenwerking.

Fraude met betaalkaarten

Sinds enkele jaren slagen criminelen erin, op illegale wijze, gegevens van betaalpassen te bemachtigen. Dit 'skimmen' van gegevens vindt plaats door afleesapparatuur op betaal- of geldautomaten te plaatsen. Indien de bezitter zijn betaalpas gebruikt op een automaat waar deze apparatuur is aangebracht, worden zowel de gegevens van de magneetstrip als de bijbehorende pincode vastgelegd. Deze worden vervolgens gebruikt voor het opnemen van geld bij geldautomaten, voornamelijk in het buitenland. In 2010 zette de criminele wedloop van aanvallen zich voort, getuige de toegenomen geavanceerdheid van de gebruikte technieken.

In 2010 liep de schade als gevolg van skimming terug naar 20 miljoen euro, na in 2009 een piek te hebben bereikt (36 miljoen euro, zie grafiek 7). Het aantal geslaagde skimaanvallen op geld- en betaalautomaten liep met twee derde terug, van ruim 900 naar 310. Daarnaast deden zich in 2010 voor het eerst aanvallen (50) voor op laadautomaten voor Chipknip. Bij de betaalautomaten deed 90% van deze gevallen zich voor bij zogenaamde onbemande automaten.

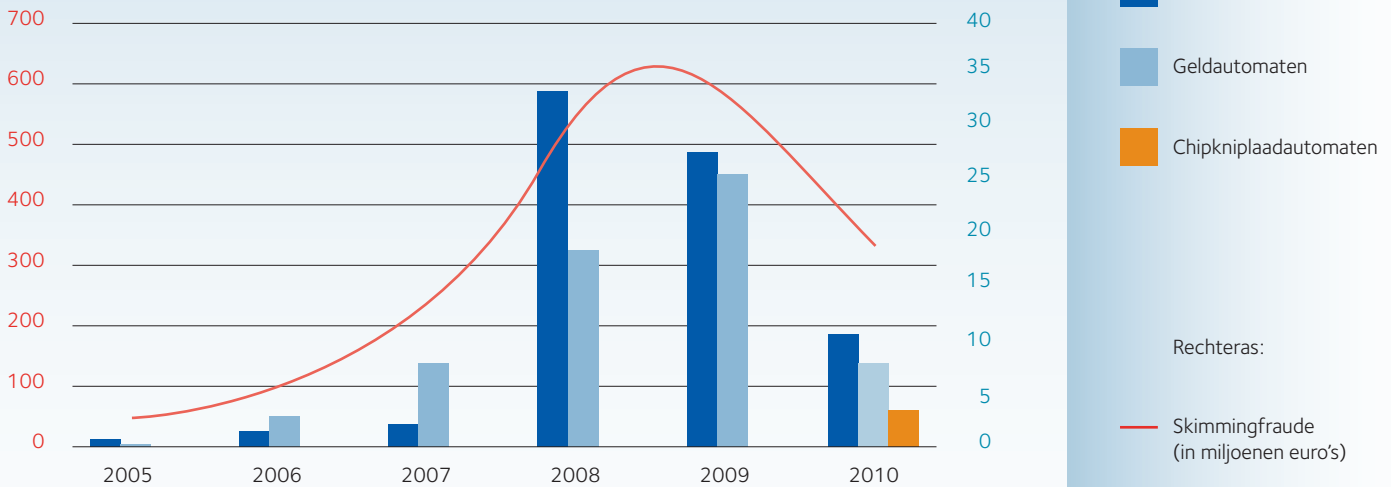
Dit zijn automaten die zijn opgesteld bij verkooppunten zonder personeel (onder meer bij benzinepompen). Naast bovengenoemde geslaagde aanvallen, werd in 2010 een groot aantal gemanipuleerde automaten voortijdig ontdekt, waardoor veel schade is voorkomen. De daling van de – overigens nog steeds omvangrijke – fraudeschade in 2010 werd bereikt door een goede onderlinge samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Toast op twee miljardste pintransactie van 2010 bij bakker Van Leeuwen in Kudelstaart.

Skimming van betaalpassen

In aantallen per jaar; fraude in miljoenen euro's

Toelichting: De grafiek toont het aantal automaten waarop betaalpassen zijn geskimd (linkeras) en het schadebedrag (rechteras).

De in 2009 ingezette preventieve maatregelen, waardoor manipulaties op een automaat eerder kunnen worden ontdekt, bleven ook in 2010 hun vruchten afwerpen. Oplettendheid van en alert reageren door ondernemers, hun werknemers en betaalautomaatleveranciers leidden tot goede resultaten. In 2010 is door Currence opnieuw bij enkele type betaalautomaten die doelwit waren van skimmers, een aantal gerichte beveiligingsmaatregelen uitgevoerd. In de openbaar vervoer sector bleef de door Nederlandse Spoorwegen ontwikkelde anti-skim voorzetmond, de 'veilige pasinvoer', uiterst effectief. Deze wordt inmiddels ook elders gebruikt.

Tot slot hebben banken in 2010 hun fraudedetectiesystemen verder aangescherpt. Geskimde passen worden hierdoor in een vroegtijdig stadium geblokkeerd. De pasbezitter merkt in dit geval dat zijn pas niet meer werkt, waardoor een frauduleuze afboeking op zijn betaalrekening meestal wordt voorkomen. Een niet-werkende pas is hinderlijk, maar banken hebben inmiddels snelle procedures voor vervanging van passen, waardoor de hinder voor de consument zoveel mogelijk wordt beperkt. Vermeldenswaard is tot slot dat de politie fors meer criminelen, die van skimming verdacht werden, heeft aangehouden.

Ondernemers zeer alert om skimming te voorkomen.

Invoering chip bij pinnen bemoeilijkt skimmen.

Schade door fraude blijft in internationaal perspectief beperkt.

Naast skimfraude doen zich ook andere vormen van fraude voor bij gebruik van betaalpassen (onder meer door diefstal). Deze beliep in 2010 8,5 miljoen euro, waardoor de totale fraude met betaalpassen uitkwam op 28,5 miljoen euro (2009:43 miljoen).

De invoering van de EMV-chiptechnologie bij het pinnen (zie hierna) bemoeilijkt het skimmen. Bij geld- en onbemande betaalautomaten met een gecombineerde magneetstrip-chiplezer blijft het risico op skimming evenwel bestaan. Extra beveiliging door middel van anti-skim apparatuur op deze automaten blijft dan ook noodzakelijk. Ook in landen waar de magneetstrip nog wordt gebruikt, voornamelijk buiten Europa, blijft de kans op skimming aanwezig en zijn preventieve maatregelen op zijn plaats. In dit kader heeft de Europese Centrale Bank er bij de bankensector op aangedrongen vanaf 2012 zoveel mogelijk uitsluitend 'chip-only' betaalpassen te gaan uitgeven. In sommige landen hebben banken het gebruik van bankpassen buiten Europa geblokkeerd of kan de rechtmatige bezitter van de pas, via de website van zijn bank, zelf zijn pas blokkeren en deblokkeren, voor gebruik buiten Europa.

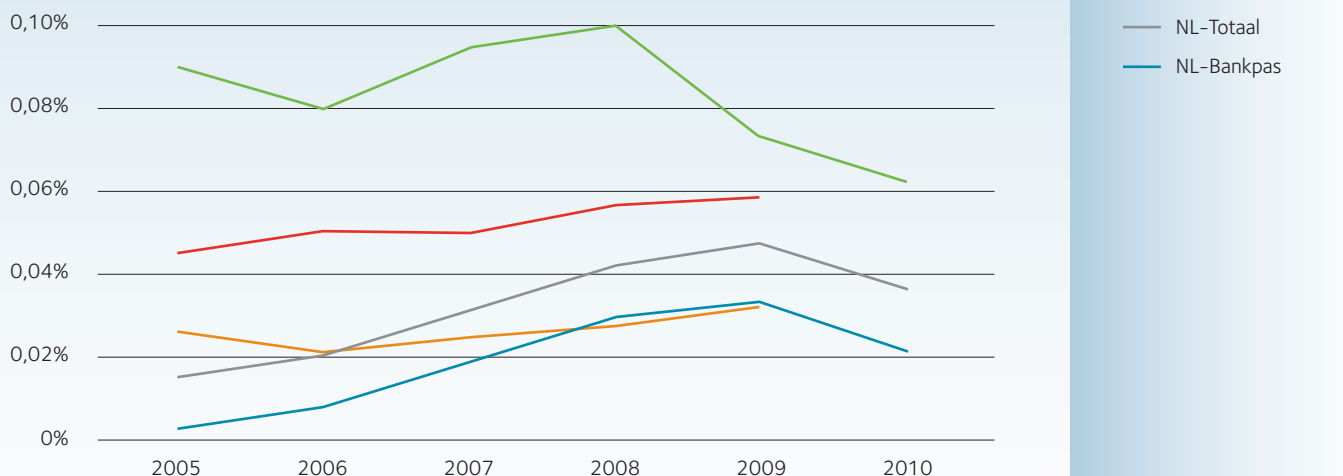
In Europees perspectief gezien blijft de schade als gevolg van fraude met bankpassen in ons land gering (grafiek 8). Een internationale vergelijking van fraudegegevens wordt bemoeilijkt doordat de meeste landen over geen of onvolledige fraudestatistieken beschikken. Bovendien zijn de functionaliteiten van bankpassen in enkele Europese landen verschillend, hetgeen de onderlinge vergelijkbaarheid eveneens lastig maakt. In het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Spanje kan de bankpas ook gebruikt worden voor betalen via het internet. Dit heeft voor die landen een verhogend effect op de fraudecijfers. Een veel voorkomende vorm van fraude in die landen is namelijk de zogenaamde 'card-not-present' fraude. Daarmee wordt fraude bedoeld die samenhangt met internetaankopen, waarbij criminelen de op frauduleuze wijze verkregen gegevens van de bankpas of creditcard gebruiken. Nederlandse betaalpassen kunnen hiervoor niet worden gebruikt. In ons land wordt een belangrijk deel van de internetaankopen met het (veilige) betaalproduct iDEAL afgerekend. In het Verenigd Koninkrijk zette de neerwaartse trend van fraude, die zich na 2008 daar heeft ingezet, zich in 2010 voort (grafiek 8). Dit komt voornamelijk door de introductie van extra beveiligingsmaatregelen bij het gebruik van bankpassen of creditcards in 'card-not-present' betaalsituaties. Desondanks blijft de fraude zich, evenals in Frankrijk, op een structureel hoger niveau bewegen dan in Nederland. In Nederland kwam de fraude in procenten van de omzet die met betaalpassen is betaald, in 2010 uit op ruim 0,02% (2009: 0,03%). Inclusief de fraude op creditcards beliep deze bijna 0,04%.

Stabiliteit van de betaalketen

Instellingen die op de markt voor het pinnen actief zijn, moeten voldoen aan minimale eisen ter zake van beschikbaarheid, betrouwbaarheid en veiligheid. In de regelgeving van PIN zijn hiertoe objectieve eisen geformuleerd. Partijen en apparatuur die aantoonbaar voldoen aan deze regelgeving worden door Currence gecertificeerd. Bij het pinnen zijn vele partijen betrokken (banken, processoren, betaalautomaat-, datacom- en kassaleveranciers) en worden diverse type betaalautomaten en datacommunicatienetwerken gebruikt.

Fraude betaalpassen in enkele landen

In procenten van de (betaal)kaartenomzet

Toelichting: De grafiek toont de fraude in procenten van de omzet die met kaarten is betaald. Omdat de gegevens van andere landen ook creditcards omvatten, zijn voor Nederland tevens vergelijkbare gegevens vermeld.

Bron: De cijfers zijn ontleend aan verschillende nationale organisaties, MasterCard en Visa.

Het toenemende gebruik van het pinnen stelt steeds hogere eisen aan de beschikbaarheid van de betaalketen. Immers, een breuk in een telefoonkabel, hoe kort die ook duurt, kan in de hedendaagse praktijk veel hinder voor ondernemers en consumenten opleveren. Dit is zeker het geval als de pinaanbiedende ondernemer niet over een tijdelijke fall-back mogelijkheid beschikt en de consument geen contant geld op zak heeft. Hoewel de feitelijke beschikbaarheid van de betaalketen in ons land hoger ligt dan in andere landen, is het streven erop gericht deze verder te verbeteren. Desondanks kunnen storingen in de keten niet altijd worden voorkomen en leiden deze bij de hoge pinintensiteit in ons land begrijpelijkerwijs tot onvrede bij ondernemers en consumenten.

In alle gevallen is het van groot belang een storing zo snel mogelijk te lokaliseren en direct oplossingsgericht aan de slag te gaan. Voor dit doel heeft Currence in 2009 het meldsysteem CONNECT opgezet. In dit systeem kunnen instellingen gesignaleerde storingen of geplande onbeschikbaarheid wegens onderhoud melden, waardoor partijen in de betaalketen sneller met elkaar in contact kunnen treden en doelgericht actie kunnen ondernemen. Ook de communicatie naar grootwinkelbedrijven die in het systeem deelnemen, wordt op deze wijze versneld. In 2010 zijn in totaal 40 meldingen geplaatst in het systeem.

Eenmalige machtiging
alternatief voor pinnen bij
storingen, ondanks...

...hoge beschikbaarheid
betaalketen.

Connect versnelt communi-
catie over storingen.

Europese standaard kassa-koppelingen in de maak.

In 26 gevallen betrof dit geplande (onderhoud) activiteiten, die ruim van te voren door de partijen in het systeem waren gemeld. In 14 gevallen ging het om plotseling opkomende (meestal kortlopende) verstoringen. In 2011 zal worden onderzocht of een automatische detectie van storingen in de betaalketen kan worden gerealiseerd, waardoor de informatie in het systeem minder afhankelijk wordt van handmatig ingevoerde meldingen.

In 2009 is, ter vergroting van de robuustheid van de betaalketen, besloten dat ook kassacombinaties die aan een automaat zijn gekoppeld, voortaan getest dienen te worden voordat introductie op de markt plaatsvindt. Daarmee is voor deze apparatuur een zelfde soort systematiek ontstaan als voor betaalautomaten. In 2010 is op dit punt een belangrijke stap voorwaarts gezet. Op verzoek van SBEB heeft Currence de mogelijkheden onderzocht om tot een uniforme (Europese) standaard voor een kassakoppelingsprotocol te komen. Op dit moment bestaat er voor elke combinatie betaalautomaat-kassa een afzonderlijke koppelingsprotocol (hierdoor bestaan er vele tientallen protocollen). Het door Currence tezamen met marktpartijen geselecteerde standaardprotocol is voor al deze combinaties bruikbaar. Het aantal verschillende koppelingen kan hierdoor tot een minimum worden teruggebracht. Door een dergelijk protocol te hanteren hoeft iedere combinatie van kassasysteem en betaalautomaat slechts eenmaal getest te worden in plaats van alle combinaties. Omdat dit standaardprotocol past op elke betaalautomaat krijgen ondernemers daarnaast een grotere keuzevrijheid voor het aan te schaffen type kassa (en vice versa). Bovendien versterkt deze standaardisatie de robuustheid van de betaalketen. In 2011 zullen de werkzaamheden rond dit standaardprotocol worden afgerond, waarna de implementatie door marktpartijen kan starten.

Eind 2011 is 'het nieuwe pinnen' ingevoerd.

Het einde van PIN en de start van 'het nieuwe pinnen'

In mei 2009 sloten de gezamenlijke toonbankinstellingen en de banken een 'Nadere Overeenkomst' bij het in 2005 tussen deze partijen gesloten Convenant Betalingsverkeer. Kern hiervan was de afspraak dat betrokkenen zich gezamenlijk zouden inspannen om uiterlijk eind 2011 volledig te zijn overgeschakeld op de EMV-chiptechnologie bij het pinnen. Hierbij werd tevens afgesproken de (individuele) tarieven voor het pinnen de komende vijf jaar niet te verhogen ten opzichte van het niveau van januari 2009.

Daarna besloten de individuele licentiehouders van PIN, mede in het kader van de Europese eenwording van de betaalmarkt, tegelijkertijd met de invoering van EMV over te schakelen op internationale betaalmerken (Maestro, V PAY) in plaats van deze migratie via PIN te laten plaatsvinden. De invoering van EMV markeert daarmee dan ook het einde van het merk PIN.

Het project ter voorbereiding op de invoering van EMV is in de tweede helft van 2009 gestart. Banken verzochten Currence het programmamanagement en de regie te verzorgen. Daartoe is een apart programmabureau ingericht. Omdat het project alle partijen raakt die bij het pinnen betrokken zijn, is een zorgvuldige afstemming met deze partijen over alle projectfasen en over het moment van de uiteindelijke invoering van EMV van cruciaal belang. Alleen zo kan draagvlak voor een dergelijk grootschalig project worden verkregen. Daartoe is een Afstemgroep EMV opgericht onder het voorzitterschap van de Algemeen Directeur van Currence, waarin alle betrokken partijen participeren. Om de migratie naar EMV succesvol tot stand te brengen, moet de onderliggende infrastructuur van de pinbetaalketen hiervoor gereed worden gemaakt. Naast aanpassing van alle transactieverwerkende systemen, moeten alle bankpassen en betaalautomaten van de chiptechnologie worden voorzien. De afgelopen jaren was hiermee al begonnen. In 2010 werden de laatste stappen van deze voorbereiding gezet. Eind 2010 waren vrijwel alle bankpassen voorzien van een EMV-chip en was 90% van alle betaalautomaten geschikt om EMV-betalingen te verwerken (grafiek 9). Het resterende deel zal in de eerste helft van 2011 worden aangepast.

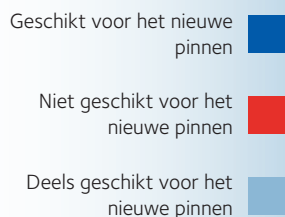
Omdat het pinnen via de EMV-chip (het nieuwe pinnen genoemd) ook een wijziging van het merk impliceert (van PIN naar Maestro of V PAY) moeten alle PINovereenkomsten die banken met ondernemers hebben afgesloten, worden aangepast. Deze intensieve en tijdrovende activiteit was eind 2010 voor ongeveer de helft voltooid (grafiek 9).

Currence verzorgt regie invoering EMV.

Afstemgroep EMV brengt alle partijen bij elkaar.

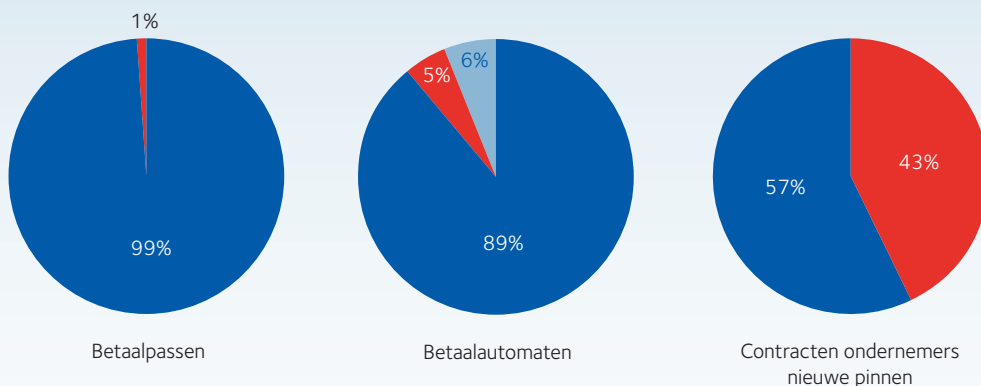

Minister van Financiën Jan Kees de Jager (l) doet de kick off voor 'het nieuwe pinnen' onder toezend oog (vlnr) van Boele Staal (NVB), Piet Mallekoote (Currence) en Henk van den Broek (Detailhandel Nederland).

Voorbereiding van het nieuwe pinnen in Nederland

Ultimo 2010

Passen, betaalautomaten en contracten aangepast.

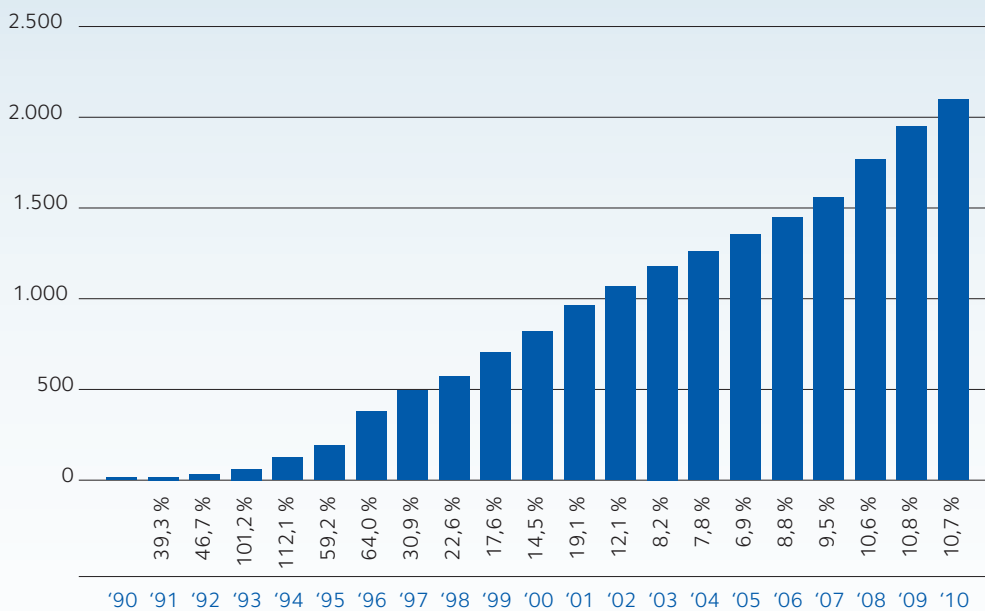
Landelijke uitrol nieuwe pinnen gestart in maart 2011.

PIN houdt eind 2011 op te bestaan.

Ondernemers die over een juiste betaalautomaat beschikken en een contract voor 'het nieuwe pinnen' hebben afgesloten, kunnen overstappen op de nieuwe wijze van betalen. Ter praktische validatie van alle voorbereidingen is in het derde en vierde kwartaal van 2010 in twee winkelcentra een proef met 'het nieuwe pinnen' georganiseerd. Van zowel consumenten als ondernemers kwamen naast positieve reacties ook verzoeken ter verbetering. In nauw overleg met de leden van de Afstemgroep EMV zijn deze door het programmabureau EMV opgepakt en in de loop van januari 2011 afgerond. Daaropvolgend heeft de Afstemgroep EMV ingestemd met de landelijke uitrol van 'het nieuwe pinnen', die begin maart 2011 is gestart. De Minister van Financiën heeft daartoe op 2 maart het startsein gegeven. In de loop van het vierde kwartaal van 2010 waren overigens al 40 landelijke winkelketens, waaronder 12 supermarktketens, overgestapt op 'het nieuwe pinnen', voorzien van ondersteunend communicatiemateriaal van Currence en SBEB. De planning van de landelijke uitrol van EMV voorziet erin dat uiterlijk eind 2011 overal 'het nieuwe pinnen' is ingevoerd. Het merk PIN is daarmee met ingang van januari 2012 overbodig geworden en zal dan zijn uitgefaseerd. Daarmee komt een einde aan een periode van ruim 20 jaar, waarin het merk PIN, na een geleidelijke start, zorgde voor een sterke opmars van het elektronisch betalen in Nederland. Nadat in 2000 de grens van één miljard pinbetalingen werd bereikt, duurde het zeven jaar voordat het niveau van 1,5 miljard werd overschreden en daarna vier jaar voor de twee miljardste betaling (grafiek 10).

PINbetalingen

Aantallen in miljoenen; groei ten opzichte van het voorgaande jaar

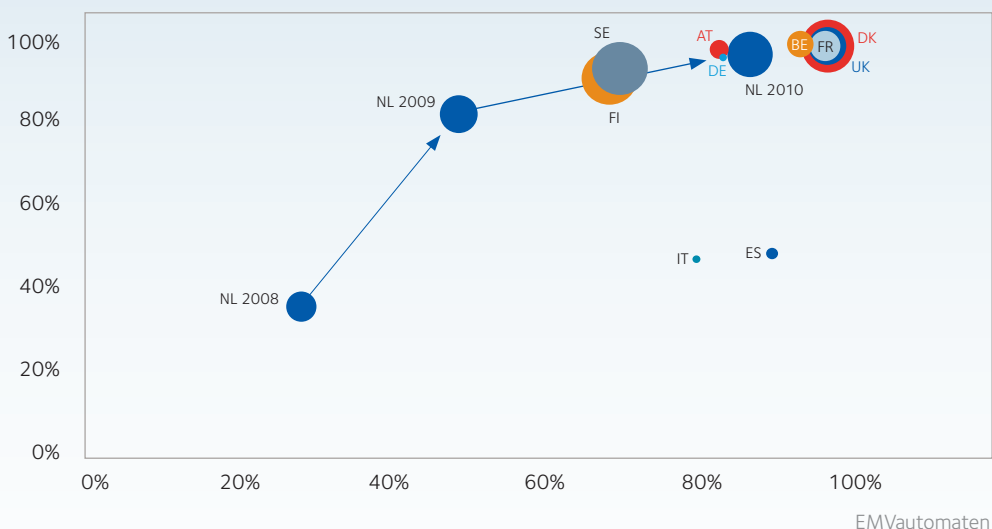
Dat er een moment zou komen waarop ondernemers het liefste consumenten alle betalingen zouden zien pinnen, was bij de start destijds volstrekt onvoorstelbaar. De goede en effectieve samenwerking tussen alle bij het pinnen betrokken partijen is cruciaal geweest voor het grote succes ervan. Het pinnen heeft de maatschappij als geheel veel voordelen gebracht, zeker in termen van maatschappelijke kostenbesparingen. Nog meer pinbetalingen in plaats van contante betalingen zullen deze besparingen verder doen toenemen. Daarbij brengt 'het nieuwe pinnen' ook meer veiligheid en mogelijk, op termijn, nieuwe toepassingen. De snelle voortgang in de voorbereidingen van de EMV-invoering in Nederland, bracht met zich mee dat ons land vanuit een achterhoede in twee jaar kon opschuiven naar de kopgroep van Europese landen, waar EMV al (vrijwel) is ingevoerd (grafiek 11).

**Versnelde EMV-invoering
brengt Nederland in
Europese kopgroep.**

EMV in Europa

Ultimo 2010

EMVbetaalpassen

Toelichting: bolgrootte betreft het aantal betaalpastransacties per inwoner.

Bron: EPC en Currence.

Europese ontwikkelingen

In 2010 werd verdere voortgang geboekt om te komen tot Europese standaarden voor kaartbetalingen. De markt voor kaartbetalingen zelf bleef gefragmenteerd doordat lokale betaalmerken werden gecontinueerd.

De Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Commissie (EC) dringen er al een aantal jaren bij de internationale bankengemeenschap op aan een Europees kaartmerk op te richten. Hiermee wordt beoogd meer concurrentie op de markt voor kaartbetalingen tot stand te brengen ten opzichte van de in Europa gangbare betaalproducten van Visa en MasterCard. De ECB is van mening dat hierdoor tevens meer invulling kan worden gegeven aan een eigen Europese identiteit op het gebied van kaartbetalingen.

Er bestaan momenteel drie initiatieven die potentieel als alternatief voor de bestaande twee Europese merkaanbieders zouden kunnen dienen, namelijk EAPS, PayFair en Monnet¹. In 2010 kenden deze prille initiatieven weinig vooruitgang. Een succesvolle introductie van een nieuw betaalmerk in de markt vereist dat bestaande aanbieders (voornamelijk banken) een dergelijk initiatief steunen. Immers, zolang een nieuw kaartmerk niet door een (groot) aantal banken

¹Zie voor een beschrijving het verslag over 2009, pagina 36.

Europese markt voor
kaartbetalingen blijft
gefragmenteerd.

Nog geen Europese
betaalkaart.

via de betaalpas aan de consument wordt aangeboden en ook niet door veel ondernemers wordt geaccepteerd, ontstaat er geen kritische massa. In een tweezijdige markt, zoals die voor kaartbetalingen, is dit een belangrijke voorwaarde om positieve netwerkexternaliteiten te realiseren. De beoogde dynamische efficiëntie leidt anders niet tot een grotere effectieve concurrentie. Marktpartijen (waaronder banken) stellen dat de autoriteiten aan een levensvatbaar alternatief zouden kunnen bijdragen door meer duidelijkheid te verschaffen over het al dan niet toestaan van gezamenlijke afspraken over interbancaire kostenverrekening. Maar tegelijkertijd lijkt de bereidheid van banken niet groot om hoge bedragen te investeren in een nieuw kaartmerk, temeer daar een aantal banken reeds is aangesloten bij de internationaal gangbare kaartmerken.

Terwijl in Nederland het merk PIN wordt vervangen door Maestro en V PAY (deze laatste vooralsnog bij één bank), handhaafden de meeste andere landen hun nationale betaalmerk. Elf nationale merken hebben besloten aan de SEPA-eisen te voldoen. In België kwam de bankengemeenschap recent terug op een besluit het nationale merk te vervangen door een internationaal merk. Het in stand houden van de lokale betaalmerken laat alle opties open voor een eventuele toekomstige samenwerking tussen de verschillende merken in welke vorm dan ook. Dit kan echter op termijn ook tot het tegenovergestelde leiden: een impasse met blijvende fragmentatie.

De meeste banken die betaalpassen uitgeven met een nationaal betaalmerk, hebben ervoor gekozen deze tevens te voorzien van een betaalproduct – voor internationaal gebruik – van Visa of MasterCard. Deze vorm van ‘co-branding’ is evenwel niet in alle landen uniform omdat hierbij producten, met een verschillende functionaliteit, worden gebruikt. Zo wordt door banken in een aantal landen MasterCard debit en Visa debit op de betaalpas gevoerd in plaats van Maestro en V PAY. Zolang niet al deze producten door winkeliers worden geaccepteerd, omdat deze daarvoor geen (apart) contract met hun bank hebben afgesloten, ligt de doelstelling van SEPA dat iedere kaarthouder met zijn betaalpas een betaling kan doen op elke (SEPA) betaalautomaat in Europa, nog ver weg.

Het is vooralsnog onduidelijk wat de uiteindelijke uitkomst voor de markt van bovenvermelde ontwikkelingen zal zijn. Een voortgaande harmonisering van onderliggende standaarden blijft evenwel in elk denkbaar scenario noodzakelijk om tot efficiëntere marktuitskomsten te komen.

Vermeldenswaard is in dit verband de voortgang op het gebied van veiligheidsstandaarden voor betaalautomaten. Op dit moment hanteert elk nationaal kaartmerk zijn eigen veiligheidseisen en goedkeuringsprocessen voor betaalautomaten. Een harmonisatie hiervan in Europees verband zal ertoe leiden dat een betaalautomaat via één certificering door alle betaalmerken in Europa wordt erkend. Een dergelijk Europees paspoort betekent met name voor leveranciers die in meerdere landen actief zijn een forse besparing op kosten en doorlooptijd van de certificering. Bovendien krijgen ondernemers zo meer keuzemogelijkheden omdat deze kunnen kiezen uit automaten uit de hele Europese markt. Concurrentie wordt hierdoor bevorderd.

Elf nationale kaartmerken voldoen aan SEPA-eisen.

Harmonisering standaarden leidt tot meer efficiency.

Europees paspoort voor betaalautomaten bespaart op certificeringkosten...

...en leidt tot meer concurrentie.

Nederland zal in 2012 de Europese beveiligingsstandaarden hanteren.

Gebruik Chipknip stabiliseert.

Om over deze standaardisatie Europees breed overeenstemming te bereiken en het proces in goede banen te leiden heeft de European Payments Council (EPC), het beleidsbepalende en besluitende orgaan van de Europese banken, de Cards Stakeholders Group (CSG) opgericht. Deze bestaat uit afgevaardigden van vijf verschillende typen betrokkenen op de markt voor kaartbetalingen, waaronder – naast banken – betaalautomaatleveranciers en kaartaccepterende ondernemers. Op het gebied van standaardisatie zijn de afgelopen jaren diverse initiatieven gestart, die bij de CSG samenkomen. In 2010 zijn er nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan, die zich ten doel stellen overeengekomen standaarden via pilots te implementeren.

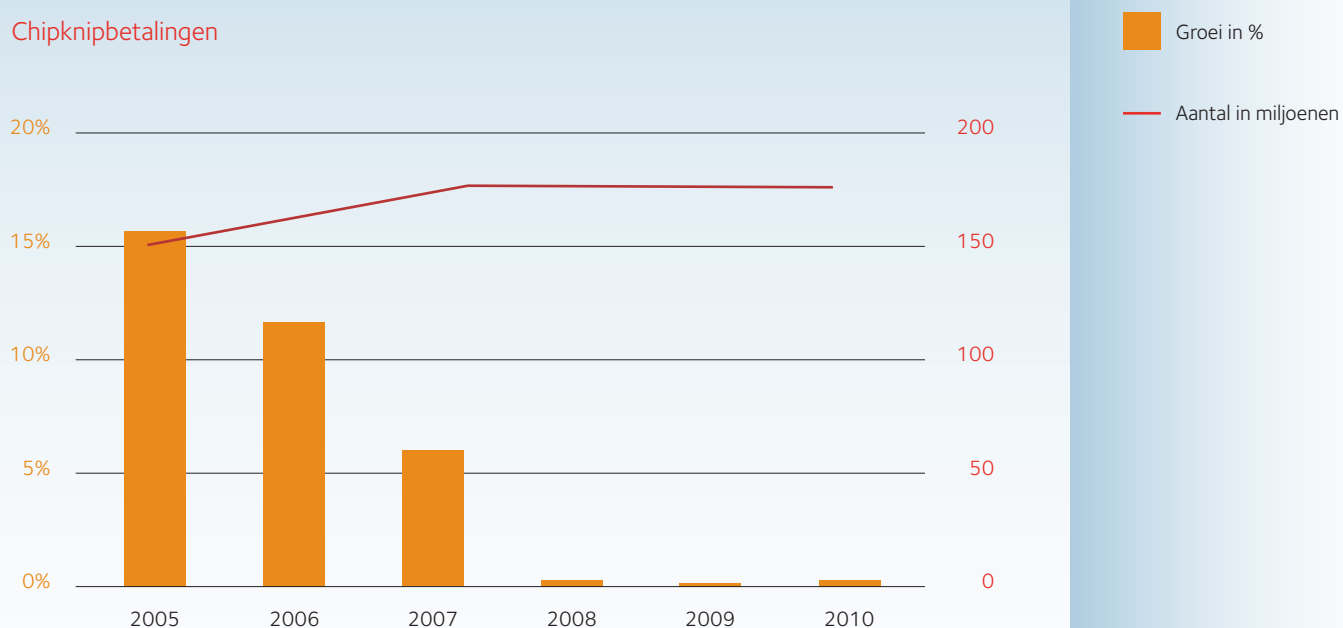
Fabrikanten van betaalautomaten en toetsingsinstituten zijn hierbij actief betrokken. Ook Currence is bij deze initiatieven nauw betrokken. De eerste belangrijke vervolgstappen naar implementatie op Europese schaal zijn hiermee gezet. Functioneel (softwarematig) zullen er tussen de automaten vooralsnog verschillen tussen landen blijven bestaan, maar ook deze zullen in de loop van de tijd steeds verder verdwijnen.

Evenals dit het geval is voor andere betaalmerken, heeft ook PIN haar eigen beveiligingsregels voor betaalautomaten. Omdat PIN met ingang van 2012 zal zijn uitgefaseerd, vervallen daarmee per die datum deze regels. Vooruitlopend hierop hebben de Nederlandse banken en andere op de Nederlandse markt actief zijnde kaartaanbieders – op initiatief van Currence – afgesproken om met ingang van 2012 de Europese beveiligingsstandaarden te gaan hanteren, ook al zijn deze nog niet in al zijn facetten gereed voor Europese implementatie. In de loop van 2011 wordt overgestapt op deze nieuwe Europese standaarden, die overigens maar in beperkte mate afwijken van de huidige Nederlandse standaarden. Hiermee loopt Nederland in Europees opzicht voorop in het certificeringsproces voor betaalautomaten.

Chipknip

In 2010 stabiliseerde het aantal Chipknipbetalingen op het niveau van voorgaande jaren. Er werd ruim 178 miljoen keer met de Chipknip betaald (+0,7% ten opzichte van 2009; grafiek 12). Van dit aantal vond 75% (134 miljoen) plaats in de traditionele Chipknipbranches: parkeren, vending (verkoopautomaten) en catering, het zogenaamde ParVenCa-segment (grafiek 13). In de cateringbranche nam het gebruik van Chipknip met bijna 4% toe; in genoemde andere twee branches daalde het aantal betalingen elk met rond 6,5%. Bij de grootste van deze twee, parkeren, speelde een verbredend aanbod van betaalmogelijkheden een rol. Met name in grote steden stellen aanbieders van parkeerdiensten automobilisten steeds meer in de gelegenheid naast Chipknip ook te betalen met debit- en creditcard evenals via de mobiele telefoon. Bij de laatste methode wordt achteraf afgerekend via creditcard of Incasso. Al met al nam het aantal betalingen met Chipknip in dit ParVenCa-segment in 2010 met 1,7% af. In alle overige branches groeide het gebruik per saldo met circa 9%.

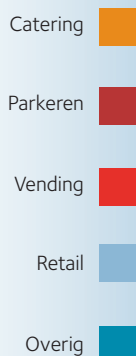
Chipknipbetalingen

In winkels daalde het aantal Chipknipbetalingen voor het eerst sinds jaren (-10%). Hierbij speelde het in de afgelopen jaren sterk toegenomen gebruik van breedbandinternetverbindingen een rol. Ondernemers hoeven hierbij niet langer per pinbetaling in te bellen, waardoor het potentiële kostenvoordeel van Chipknip voor ondernemers grotendeels teniet is gedaan. Hierdoor stimuleerden banken het Chipknipgebruik in winkels al enkele jaren niet meer. Verder heeft een rol gespeeld dat een aantal banken – ieder voor zich – ondernemers in 2010 op maat toegesneden aanbiedingen heeft gedaan om het pinnen voor lage bedragen te stimuleren. Dit is deels ten koste gegaan van Chipknipbetalingen. Naar verwachting zal door ‘het nieuwe pinnen’ het gebruik van Chipknip in winkels verder afnemen. Ondernemers zullen in een aantal gevallen overwegen het contract voor Chipknip te beëindigen, omdat hierdoor het afrekenproces met ‘het nieuwe pinnen’ sneller verloopt. Aangezien zowel ‘het nieuwe pinnen’ als het gebruik van de Chipknip via de chip op de betaalpas verloopt, hoeft de consument in een dergelijk geval geen keuze te maken. Ondernemers anticipeerden in 2010 reeds op deze situatie. Het aantal betaalautomaten met een Chipknipbetalingsmogelijkheid in winkels nam dan ook in 2010 met een derde af. Dit heeft ook het aantal betalingen met Chipknip in winkels benedenwaarts beïnvloed.

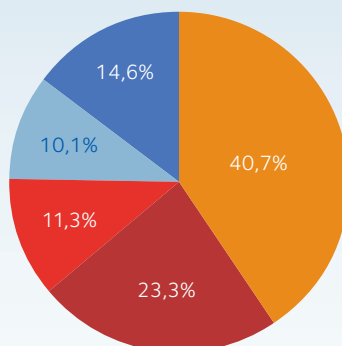
Door lage pinkosten minder Chipknipgebruik in winkels.

Chipknipgebruik zal afnemen door ‘het nieuwe pinnen’.

Herkomst Chipknipbetalingen

2010; aandelen in procenten

Totaal: 178,3 miljoen

Chipknip blijft populair in kantines, bij parkeren en bij verkoopautomaten.

Consumenten laadden hun Chipknip in 2010 meer dan 27 miljoen keer op (ongeveer evenveel als in 2009), met een gemiddeld oplaadbedrag van ruim 18 euro. Per oplading werden ongeveer zeven betalingen verricht met een gemiddeld bedrag van 2,61 euro (2009: 2,71 euro).

Wat de toekomst van Chipknip betreft, wordt verwacht dat op de wat langere termijn Chipknip zal worden vervangen door nieuwe betaalmethoden. De in 2010 aangekondigde samenwerking tussen banken en mobiele telecomaانبieders om een systeem voor mobiel betalen op te zetten, zou hier een invulling aan kunnen geven. Ook zouden huidige pilots met contactloze betaalkaarten tot een opvolger van Chipknip kunnen uitgroeien. De weg daar naar toe zal naar verwachting echter nog geruime tijd in beslag nemen. Overigens heeft het succes van de campagne 'Klein bedrag? Pinnen mag!' uitgewezen dat het pinnen een prima alternatief kan zijn voor de Chipknip, op locaties waar dat mogelijk is.

Eind 2010 waren er 21 licentiehouders Chipknip geregistreerd (2009: 23). Net als in 2009 waren 52 bedrijven als certificaathouder geregistreerd.

Kaartbetalingen in Europees perspectief

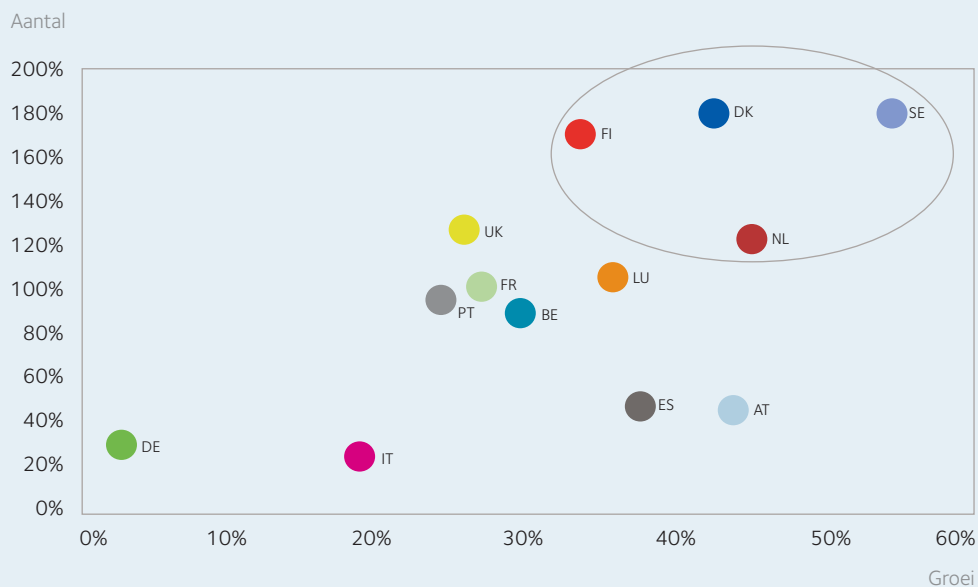
Samenwerking leidt tot meer efficiency

De sterke groei van het pinnen in de afgelopen jaren heeft Nederland gebracht tot de kopgroep in Europa. Alleen in Zweden deed zich in de vierjaarsperiode 2006 – 2009 een nog hogere groei voor, voornamelijk door een ontmoediging van gebruik van contant geld (grafiek 14). Nederland komt steeds dichterbij de buurt van een beperkte groep, die voornamelijk bestaat uit Noord-Europese landen met een traditioneel intensief kaartgebruik. Opvallend is dat Duitsland in die periode zijn kaartbetalingen niet alleen nauwelijks zag groeien, maar dat ook het aantal betalingen per hoofd van de bevolking met de betaalpas uitermate laag is. Hierbij moet bedacht worden dat een aanzienlijk deel van de kaartbetalingen in Duitsland wordt afgewikkeld via een incassobetaling (zie verderop in dit verslag), waardoor deze niet als kaartbetalingen in de statistieken voorkomen. Ook in Italië, Spanje en Oostenrijk ligt het aantal kaartbetalingen per hoofd van de bevolking relatief laag, alhoewel deze laatste twee landen met een inhaalslag bezig zijn. Ook valt op dat Nederland een hogere score behaalt dan België, markten die elkaar doorgaans niet veel ontlopen.

Grafiek 14

Kaartbetalingen per hoofd

Aantal en groei 2009 ten opzichte van 2005

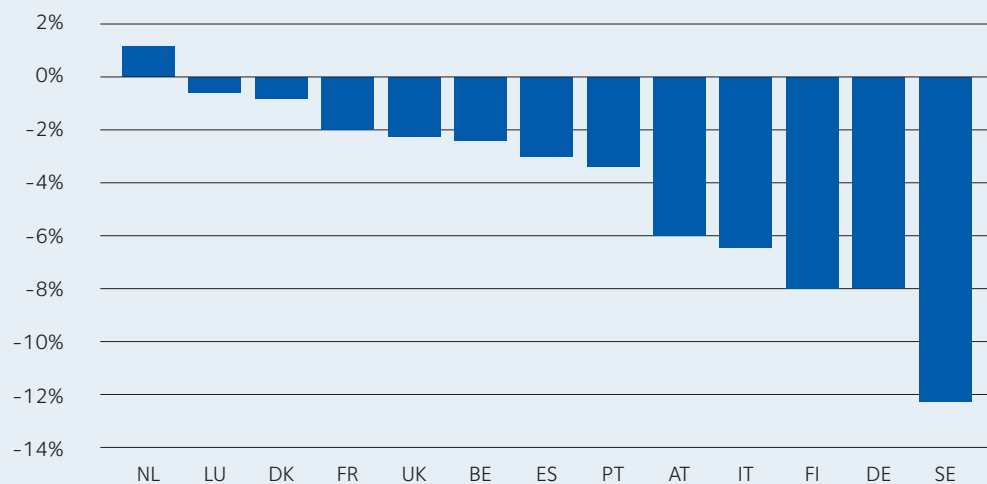
Bron: ECB Statistical Datawarehouse en Currence.

Een nadere analyse wijst uit dat in de vierjaarsperiode 2006 – 2009 alle landen een groeivertraging laten zien ten opzichte van de periode 2002 – 2005 (grafiek 15). Voor de Europese landen komt deze vertraging uit op gemiddeld ongeveer vier procentpunten per jaar. Nederland liet in deze periode juist een groeiversnelling zien van circa 1,5 procentpunt per jaar. Een mogelijke verklaring hiervoor is het effect van de gezamenlijke aanpak van banken, toonbankinstellingen en Currence, het pinnen te stimuleren. Een belangrijke uiting van deze samenwerking was de campagne ‘Klein bedrag? Pinnen mag!’, waardoor niet alleen het pinnen in zijn algemeenheid sterk steeg, maar vooral dat voor kleine bedragen. Een ruwe berekening wijst uit dat, de gemiddelde Europese ontwikkeling als basis nemend, in Nederland in die periode circa 400 miljoen extra transacties zijn gepind. Dit heeft belangrijk bijgedragen aan een hogere efficiency van het betalingsverkeer in ons land.

Grafiek 15

Groeiverschil kaartbetalingen per hoofd

Periode 2009–2006 ten opzichte van 2006–2003; in procentpunten

Bron: ECB Statistical Datawarehouse.

Incasso

Incasso en de markt

In 2010 nam het aantal betalingen met Incasso met 3% toe tot ruim 1,3 miljard (grafiek 16). Dit was in lijn met de ontwikkeling van de afgelopen jaren, toen de groei steeds schommelde tussen 3 en 4%. Deze stabiele, trendmatige groei hangt deels samen met de groei van het aantal huishoudens, die een deel van hun vaste woon- en overige lasten doorgaans met Incasso betalen. Voorts speelt een voortgaand substitutieproces van minder efficiënte betaalproducten naar Incasso een rol. Daarnaast bestaan er aanwijzingen dat de Incasso intensiever wordt gebruikt. Dit doordat een aantal consumenten gebruik maakt van het aanbod van de incassant om de betalingsverplichting via Incasso in een aantal perioden te voldoen, om zo hun lasten binnen het jaar meer te spreiden. Uit een door Currence uitgevoerd onderzoek komt naar voren dat Nederlandse consumenten zeer tevreden zijn over het Incassoproduct. Wel zouden zij naast Incasso graag wat meer betalingsalternatieven zien, waarbij zij zelf het moment van betalen kunnen bepalen. Het betalen via Acceptgiro is hierbij niet altijd een alternatief, omdat het gebruik hiervan door incassanten veelal wordt ontmoedigd.

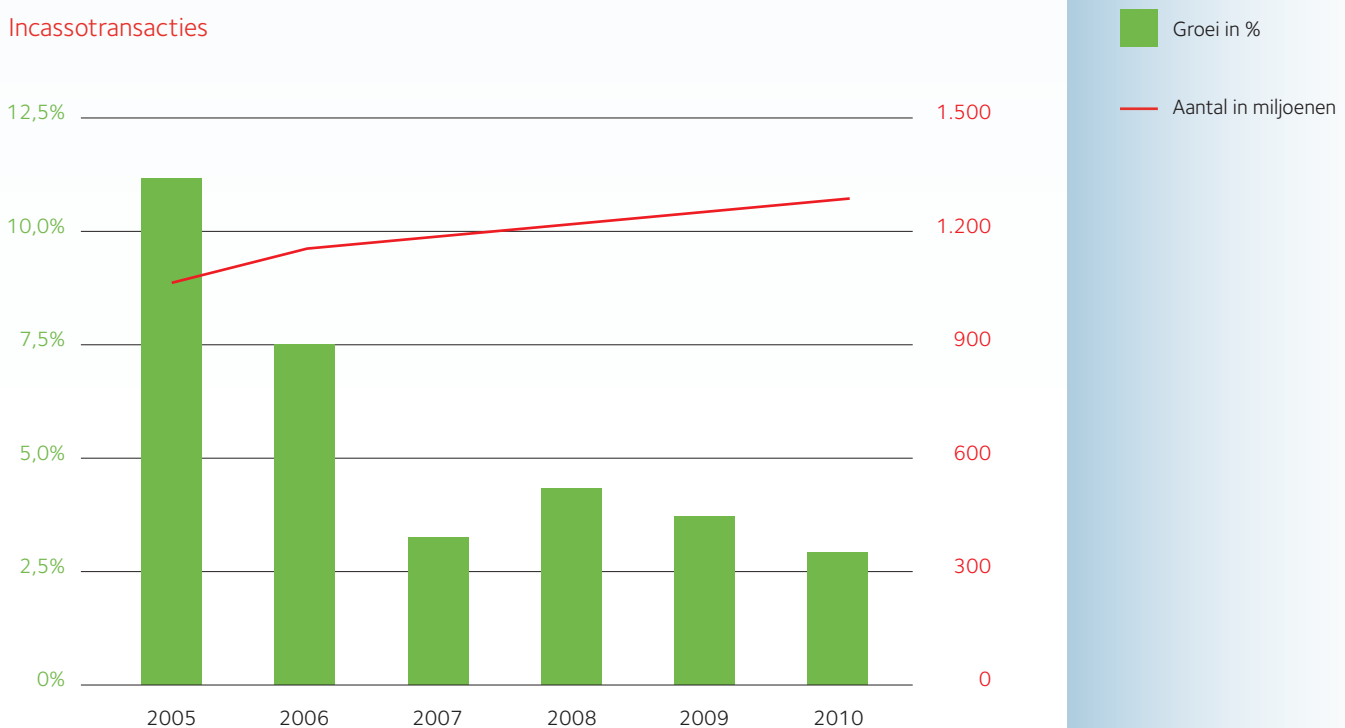
Gebruik Incasso blijft toenemen.

Nederlandse consument content met Incasso, maar...

...zou wel graag betalingsmoment willen bepalen.

Grafiek 16

Incassotransacties

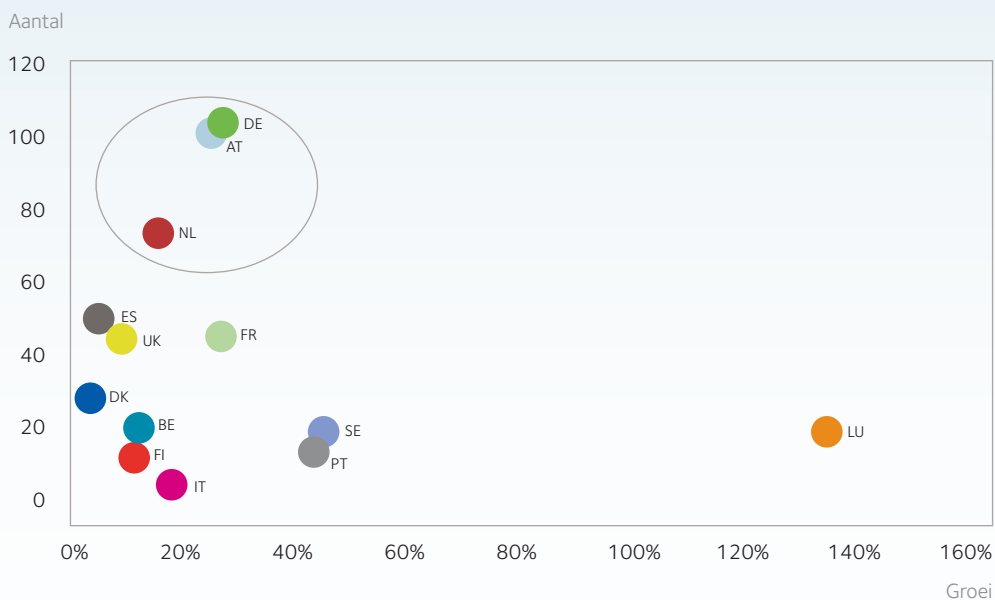

In Europees opzicht bezien betalen Nederlanders veel met Incasso. Grafiek 17 laat dit zien.

Grafiek 17

Incassobetalingen per hoofd

Aantal en groei 2009 ten opzichte van 2005

Bron: ECB Statistical Datawarehouse en Currence.

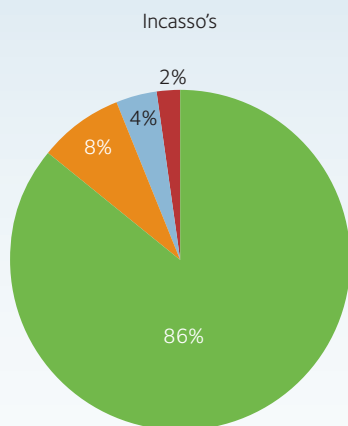
Doorlopende machtiging
veruit favoriet.

In Duitsland en in Oostenrijk ligt het aantal incasso's per inwoner hoger dan in ons land (grafiek 17). Het relatief hoge aantal incasso's per inwoner in Duitsland hangt mede samen met het feit dat daar een groot deel van de kaartbetalingen door middel van een incasso wordt afge-
wikkeld (hetgeen mede verklaart waarom het aantal kaartbetalingen voor Duitsland in grafiek 14 zo laag uitkomt). In Oostenrijk dankt incasso zijn populariteit aan het grote gemak voor consu-
menten en het laagdrempelig gebruik voor ondernemers (vergelijkbaar met Nederland). In Luxemburg, Zweden en Portugal lijkt, gelet op het hoge groeipercentage in 2010, van een
inhaaleffect sprake, terwijl in België, Finland en Italië de incasso relatief weinig wordt gebruikt.

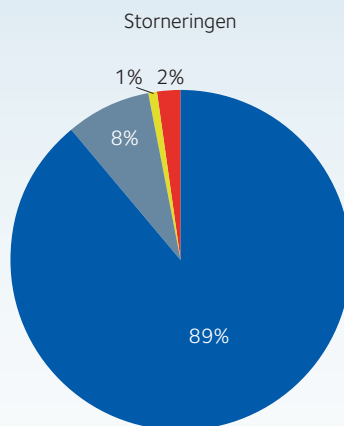
Wat het type Incasso betreft, bleef ook in 2010 de variant waarvoor consumenten een doorlo-
pende machtiging hebben verstrekt favoriet. Van alle Incassobetalingen vindt 86% plaats op basis
van deze machtiging. De eenmalige machtiging wordt het minst gebruikt (grafiek 18).

Incassobetalingen en storneringen

2010; aandelen in procenten

Totaal: 1,310 miljard

Totaal: 35,3 miljoen
(=2,7% van het aantal Incasso's)

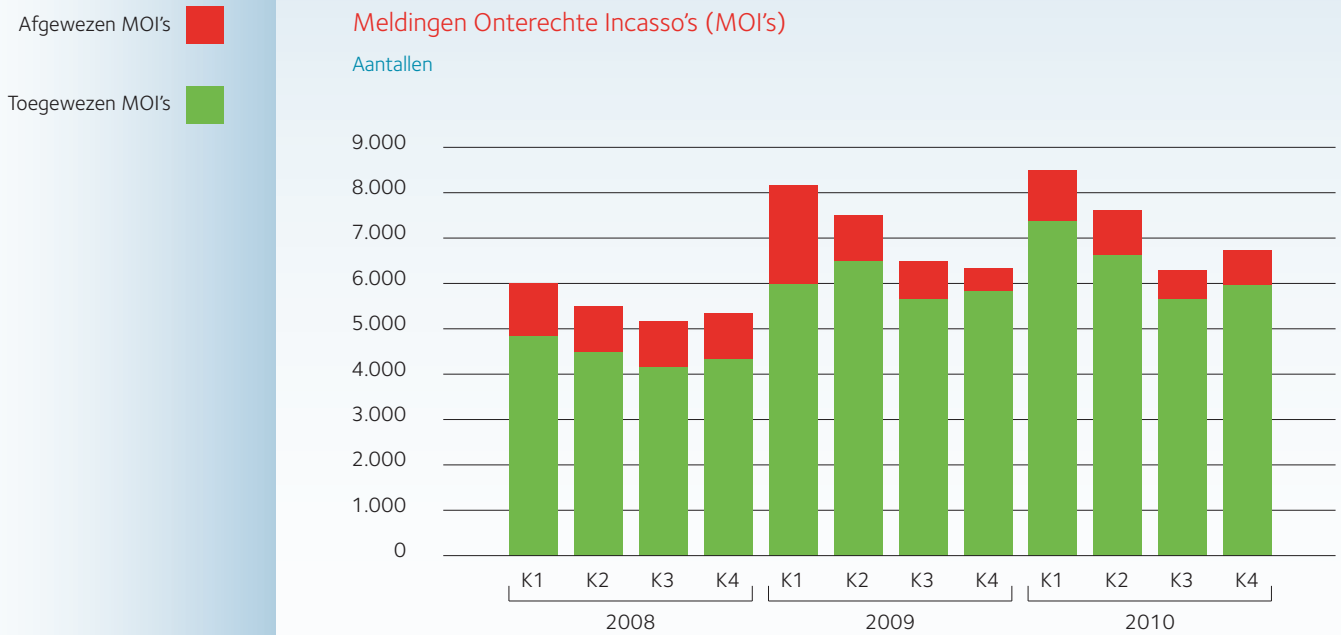
Net als in 2009 werd circa 2,7% van het aantal Incasso's gestorneerd. De invoering van de langere storneringstermijn (van dertig dagen naar acht weken), die op grond van de invoering van de Richtlijn Betaaldiensten op 1 november 2009 van kracht werd, heeft niet geleid tot een hoger aantal storneringen. In bijna 90% van het aantal gestorneerde Incasso's ging het om terugboekingen door de bank van de betaler, omdat de betaler op het moment van afboeking onvoldoende saldo of beschikingsruimte op zijn betaalrekening had. Het totaal aantal Incasso's dat op verzoek van consumenten is teruggeboekt, omdat deze het niet eens waren met de betaling, kwam met 8% van het aantal gestorneerde Incasso's in 2010 net iets hoger uit dan in 2009 (7%). Van dit aantal had één op de honderd betalers geen schriftelijke machtiging aan de crediteur verstrekt. Dit komt neer op 0,02 promille van het totaal aantal Incasso's, overeenkomend met één op de 50.000 Incasso's. Dit is gelijk aan de niveaus van voorgaande jaren. In dit soort situaties heeft de betaler, ook na afloop van de storneringsperiode, het recht op een terugboeking. Om hiervan gebruik te kunnen maken, dient de betaler bij zijn bank binnen 13 maanden na afboeking van zijn rekening een beroep te doen op de zogenoemde MOI-procedure (Melding Onterechte Incasso). Indien hieruit blijkt dat de incassant geen schriftelijk bewijs van een afgegeven machtiging kan tonen, wordt het bedrag teruggeboekt. De regelgeving voor Incasso voorziet erin dat de desbetreffende klachten binnen 13 werkdagen moeten zijn afgehandeld. Sedert de invoering van de Richtlijn Betaaldiensten, in november 2009, is de MOI-termijn met één maand verlengd tot 13 maanden. Dit heeft in 2010 niet tot een significante stijging van het aantal MOI's geleid.

Langere storneringstermijn leidt niet tot meer storneringen.

Aantal storneringen blijft beperkt.

In totaal werd ruim 29.000 maal een beroep op de procedure gedaan, waarvan circa 90% werd toegewezen (2009: 28.500; grafiek 19).

Grafiek 19

Eind 2010 waren er 44 licentiehouders voor Incasso (2009: 50). Net als in 2009 waren vijf bedrijven als certificaathouder geregistreerd.

Europees betalingsverkeer nabij

Een concurrerende Europese markt voor goederen en diensten vereist dat het betalingsverkeer in Europa in hoge mate is geïntegreerd. De introductie van de girale euro in 1999 leidde tot een snelle integratie van de financiële markten, die gecompleteerd door de invoering van Europese bankbiljetten en munten in 2002, tot een onomkeerbaar proces leidde. In aanvulling hierop ontvouwen de Europese banken (verenigd in de European Payments Council; EPC) in 2002 hun plannen om ook de bancaire betaalproducten binnen Europa vergaand te harmoniseren. In 2005 leidde dit tot een concreet project voor het realiseren van een uniforme eurobetaalruimte (Single Euro Payments Area; SEPA).

Doel van het SEPA-project is dat er geen verschillen meer bestaan tussen nationale en grensoverschrijdende betalingen. Het betalingsverkeer in het eurogebied is straks voor consumenten en bedrijven net zo eenvoudig en gemakkelijk als in het eigen land.

De EPC heeft daartoe de afgelopen jaren de producten Europese overboeking en Europese incasso ontwikkeld. Tevens is een raamwerk voor kaartbetalingen opgezet. Beoogd is dat de nationale betaalproducten binnen afzienbare tijd worden vervangen door deze Europese producten. Dit is een complex en tijdrovend proces, omdat daarvoor niet alleen alle bancaire systemen moeten worden aangepast, maar ook de financieel-administratieve systemen van bedrijven. Daarnaast krijgen alle consumenten met veranderingen van hun bankrekeningnummer te maken, dat gebaseerd zal worden op de zogenaamde IBAN-BIC-structuur¹. Het traject van verandering verschilt in Europa per land en is door elk land vastgelegd in een migratieplan. Ook voor ons land is een dergelijk migratieplan opgesteld, dat periodiek wordt geactualiseerd en wordt besproken in de Afstemgroep SEPA Nederland en in het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer².

¹ IBAN staat voor International Bank Account Number of te wel het internationale bankrekeningnummer. In Nederland heeft het IBAN 18 posities. Het begint met NL gevolgd door een 2-cijferig controle getal, dan de bank aanduiding van 4 posities, gevolgd door het 'oude' bankrekeningnummer aangevuld met 'nullen' tot 10 cijfers. Bijvoorbeeld NL02ABNA0123456789. Met de BIC ('Bank Identifier Code') wordt de bank weergegeven in het (internationale) betalingsverkeer (bijvoorbeeld RABONL2U). Met behulp van de door de banken opgezette IBAN-BIC-service (www.ibanbicservice.nl) kan elke rekeninghouder zijn IBAN en BIC vinden.

² Het migratieplan is gepubliceerd op de websites van de NVB, de Nederlandsche Bank en Currence.

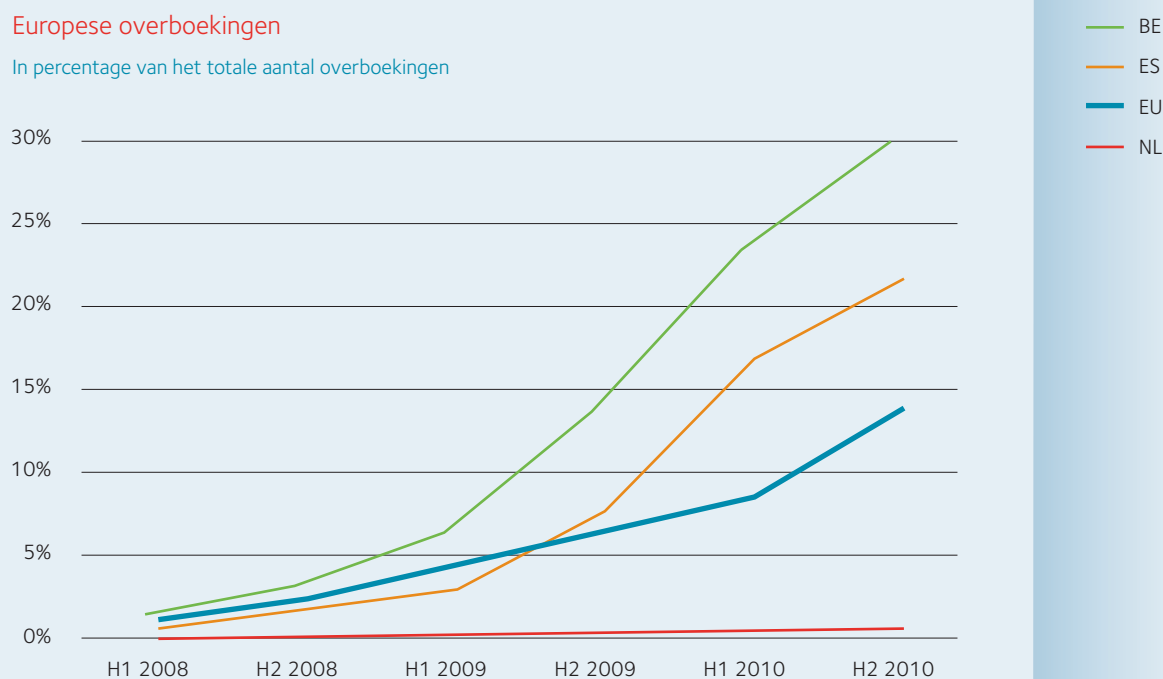
De Europese overboeking kan sinds 28 januari 2008 worden gebruikt, terwijl de Europese incasso op 2 november 2009 formeel is ingevoerd. Het gebruik van deze producten was in 2010 nog beperkt. Eind 2010 vond circa 15% van alle overboekingen in Europa plaats door middel van deze Europese overboeking (grafiek 20), waarbij België en Spanje duidelijk boven het Europese gemiddelde lagen. Luxemburg en Cyprus (niet in de grafiek opgenomen) zijn al vrijwel volledig over op de Europese overboeking. De Europese incasso werd in 2010 nog nauwelijks gebruikt. De achtergrond hiervan is dat banken en bedrijven nog volop bezig zijn hun betalingssystemen aan de Europese producten aan te passen. Dit geldt ook voor Nederland, waar het gebruik van de Europese overboeking in 2010 nog zeer bescheiden was (1%) en vooralsnog uitsluitend betrekking had op grensoverschrijdende betalingen. Dit is ook het geval in een aantal andere landen, waaronder Frankrijk, Duitsland, Finland en Italië (niet opgenomen in de grafiek).

In de loop van 2011 en de jaren daarna zal dit beeld gaan veranderen doordat de Europese overboeking en incasso steeds meer de nationale betaalproducten zullen gaan vervangen. Het Eurosysteem en de Europese Commissie (EC) hebben hun waardering uitgesproken voor de bereikte mijlpalen in de totstandkoming van Europese betaalproducten. Tevens hebben zij echter aangegeven bezorgd te zijn over het tempo van voortgang van de migratie naar de Europese producten. Tegen deze achtergrond heeft de EC in december 2010 een voorstel voor een verordening uitgebracht, waarin onder meer einddata zijn opgenomen voor de nationale producten.

Het voorstel van de EC voorziet erin dat alle overboekingen uiterlijk twaalf maanden na het van kracht worden van de verordening worden uitgevoerd als Europese overboekingen. Voor de incasso is deze termijn op 24 maanden bepaald. Indien, naar verwachting, deze conceptverordening in het vierde kwartaal 2011 een wettelijke basis krijgt, zullen de einddata voor de nationale producten begin 2013 (voor de overboeking), respectievelijk begin 2014 (voor de incasso) liggen. De conceptverordening, zoals deze bij het afsluiten van dit verslag bekend was, geeft banken de mogelijkheid, na dit tijdstip, eindgebruikers gedurende een periode van 30 maanden een conversieservice aan te bieden van de bestaande nationale naar de Europese betaalproducten. De uiteindelijke verordening zal uitwijzen of deze overgangsperiode voor eindgebruikers realiteit wordt. Voor de Nederlandse Incasso is, vanwege de specifieke eisen die in de conceptverordening voor incasso zijn opgenomen, een dergelijke conversieservice praktisch uitgesloten. Het in de loop van 2011 te actualiseren migratieplan SEPA zal voor de Nederlandse markt nauwgezet de tijdskaders en werkzaamheden voor alle partijen in beeld brengen.

Europese overboekingen

In percentage van het totale aantal overboekingen

Toelichting: De landgegevens van de tweede helft van 2010 zijn deels geschat.

Bron: ECB Statistical Datawarehouse.

Incasso en Europa

Sinds november 2009 kunnen Europese banken de Europese incasso (SEPA Direct Debit; SDD) aan hun klanten aanbieden. Een verordening van de Europese Commissie bepaalde in september 2009 dat banken uiterlijk 1 november 2010 in staat moesten zijn Europese incasso's bij hun klanten te kunnen afboeken. Dit betekent dat bedrijven vanaf die datum in heel Europa hun debiteuren kunnen incasseren via de Europese incasso.

In 2010 was het gebruik van de Europese incasso nog vrijwel nihil. Dit komt omdat de banken nog volop bezig zijn de productspecificaties voor de creditkant van de incasso te implementeren, voor het kunnen bijboeken van incassobetalingen voor incassanten. Ook in Nederland is dat het geval. Te verwachten valt dat de Europese incasso vanaf 2012 geleidelijk op de markt zal worden geïntroduceerd. De Europese incasso is bedoeld voor zowel nationaal als grensoverschrijdend gebruik en vervangt daarmee de bestaande nationale varianten. Er ontstaat zo een Europees breed uniform incassoproduct. Voor deelneming aan deze Europese incasso hadden zich begin 2011 rond 4.000 banken bij de EPC gemeld.

**Gebruik Europese Incasso
nog nihil in 2010.**

Vervanging Incasso door Europese variant voor einde 2013 verwacht.

Nederlandse banken bieden alerteringsservice.

Elders in dit verslag is uiteengezet dat de Europese Commissie in december 2010 een voorstel voor een verordening heeft uitgebracht, waarin onder meer einddata voor de uitfasering van de nationale overboeking en de nationale incasso zijn vastgelegd. Op grond hiervan mag worden verwacht dat de Nederlandse Incasso rond eind 2013 zal zijn vervangen door de Europese variant. Het nationale product Incasso houdt daarmee op te bestaan. In tabel 1 worden de huidige Nederlandse en Europese incassovarianten weergegeven met vermelding van het storeringsrecht voor de debiteur. Het storeringsrecht is het meest karakteristieke onderscheid tussen de varianten.

Een overgang van de nationale Incasso naar de Europese incasso vereist voor zowel banken, verwerkers als bedrijven (incassanten) forse aanpassingen in hun geautomatiseerde systemen. Voor bedrijven impliceren de aanpassingen onder meer het kunnen gebruiken van de internationale IBAN- en BIC-codes³ voor hun klanten en het implementeren van een nieuw berichtenformaat voor de aanlevering van incasso-opdrachten bij de bank (XML ISO 20022).

Tevens dienen bedrijven een Europees incassocontract met hun bank af te sluiten. Banken in Nederland onderzoeken momenteel voor hun klanten de mogelijkheid of het kunnen afgeven van machtigingen via internetbankieren (de zogenaamde e-mandates) de migratie naar de Europese incasso kan bevorderen. De huidige papieren machtigingen die klanten in het verleden aan incassanten hebben verstrekt, blijven overigens geldig voor de Europese incasso. Bij de Europese incasso moeten banken volgens de Europese incassoregels voldoen aan een aantal richtlijnen van risicomanagement. De Nederlandse banken zullen hieraan invulling geven door de huidige desbetreffende regelgeving van Currence voor Incasso ook toe te blijven passen op de Europese incasso. In aanvulling hierop zullen de Nederlandse banken, ieder voor zich, een alerteringsservice aan hun klanten aanbieden. Deze dienst heeft tot doel de consument bij een eenmalige en in ieder geval bij de eerste betaling van een doorlopende Europese incasso vooraf een melding van de eerste incassering te sturen (via een SMS-bericht, e-mail of via internetbankieren). Elke bank maakt hierbij zijn eigen keuze. Het aanbieden door Nederlandse banken van een alerteringsservice en het handhaven van de bestaande mogelijkheid betaalrekeningen voor incasso's voor alle of voor bepaalde incassanten te blokkeren, komt tegemoet aan de wensen van de Consumentenbond.

³ Voor een uitleg, zie voetnoot 1 op pagina 43.

Nederlandse Incasso vergeleken met de Europese incasso

Huidige Nederlandse Incasso		Europese incasso (SEPA Direct Debit = SDD)	
Variant	Storneringsrecht voor de betaler	Variant	Storneringsrecht voor de betaler
Doorlopende Machtiging Algemeen	Gedurende 8 weken	Doorlopend standaard (SDD Core)	Gedurende 8 weken
Eenmalige Machtiging	Geen	Eenmalig standaard (SDD Core)	Gedurende 8 weken
Doorlopende Machtiging Kansspelen	Geen	Eenmalig of doorlopend vast bedrag ¹ (SDD Fixed Amount = FA)	Geen
Doorlopende Machtiging Bedrijven	Gedurende 5 werkdagen	Doorlopend zakelijk (SDD B2B)	Geen
-----	-----	Eenmalig zakelijk (SDD B2B)	Geen

¹ De voorwaarden voor het gebruik van SDD FA moeten nog worden vastgesteld.

Gebruik Acceptgiro loopt verder terug.

Acceptgiro

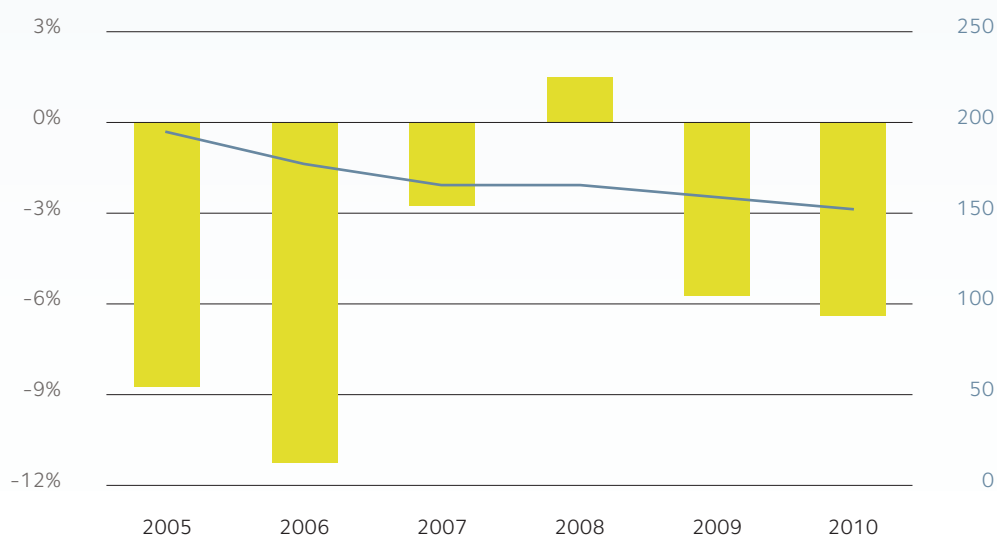
Evenals in 2009 daalde in 2010 het aantal verwerkte Acceptgiro's. Dit keer liep het aantal met 6,4% terug tot ruim 152 miljoen (grafiek 21). Een voortgaande substitutie van de Acceptgiro door efficiëntere alternatieven (Incasso, iDEAL, Digitale Nota) ligt hieraan ten grondslag. Ook institutionele wijzigingen in verrekeningen dragen bij aan een efficiënter betalingsverkeer. Zo worden in de medische- en zorgsector facturen steeds vaker rechtstreeks met verzekeringsmaatschappijen verrekend in plaats van de gebruikers van deze diensten een Acceptgiro toe te zenden. Bij sommige bedrijven is het aantal op deze wijze verrekende facturen in twee jaar toegenomen met 50%. Consumenten betalen hun toegezonden Acceptgiro's steeds vaker via het internetbankieren. In 2010 beliep dit deel rond 72% van alle Acceptgiro's.

Grafiek 21

Groei in %

Aantal in miljoenen

Verwerkte Acceptgiro's

Het aantal verwerkte papieren Acceptgiro's is sinds 2005 met 55% afgenomen. Sommige banken tellen, afhankelijk van de wijze waarop zij hun systeem voor internetbankieren hebben ingericht, via internetbankieren betaalde Acceptgiro's als gewone overboekingen. Deze zijn daardoor niet in de Acceptgirostatistiek begrepen. Indien hier doorheen wordt gekeken komt het aantal betalingen dat op basis van ontvangen Acceptgiro's is geïnitieerd aanzienlijk hoger uit. Ten opzichte van 2005 is dit aantal met circa 10% gedaald, terwijl, zoals hiervoor vermeld, het aantal verwerkte papieren Acceptgiro's met 55% is afgenomen (grafiek 22). Het toenemende overtypen door

consumenten van de Acceptgirogegevens in het internetbankieren, dat hieruit blijkt, kan sterk worden beperkt als bedrijven meer gebruik gaan maken van digitaal factureren of consumenten weten te overtuigen over te schakelen op Incasso of iDEAL. Een aantal bedrijven is volop bezig met een migratie naar digitaal factureren, door gebruik te maken van de op consumenten gerichte Digitale Nota of via een op bedrijven toegespitste vorm van 'e-invoicing'. Het gebruik hiervan door consumenten is vooralsnog beperkt. Ervaringen van bedrijven om consumenten elektronische facturen toe te sturen die met iDEAL kunnen worden betaald, lijken tot betere resultaten te leiden. Een doorzettende ontwikkeling hiervan kan tot aanzienlijke besparingen leiden bij de grootverspreiders van Acceptgiro's: de overheid, financiële dienstverlening en zorginstellingen. Deze drie branches zijn goed voor de helft van alle aan consumenten verzonden Acceptgiro's. Ondanks het toenemend gebruik van het internet, blijft er een categorie van de bevolking bestaan die niet over internetbankieren beschikt. Voor hen is de papieren Acceptgiro vaak het enige efficiënte alternatief, afgezien van de Incasso.

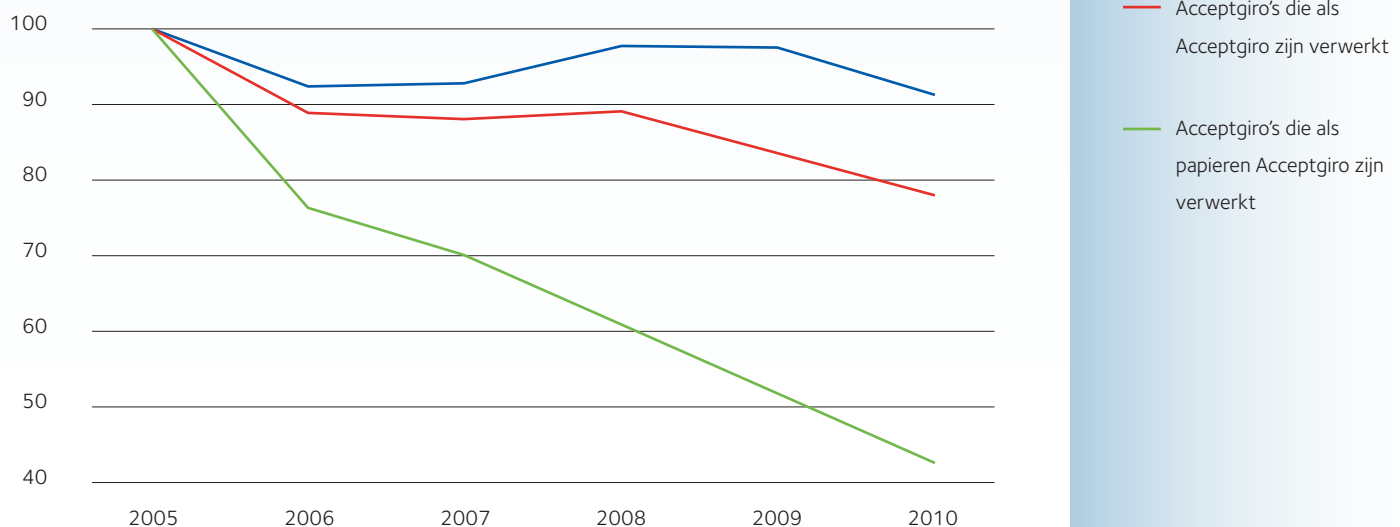
Steeds meer elektronische facturen worden met iDEAL betaald.

Marktbehoefte Acceptgiro's blijft vooralsnog aanwezig.

Grafiek 22

Acceptgiro's

Jaarultimo's; indexcijfers (2005=100)

Toelichting: Het verschil tussen het totaal aantal Acceptgiro's, dat tot betaling heeft geleid, en het aantal dat als Acceptgiro is verwerkt, betreft Acceptgiro's die als normale overboeking zijn verwerkt.

Huidige Acceptgiro blijft
nog geruime tijd bestaan.

Ondanks de verwachting dat het aantal Acceptgiro's de komende jaren verder zal teruglopen, wordt voorzien dat de marktbehoefte voor dit product voorlopig blijft bestaan. Uit een enquête onder de grootste incassanten in Nederland (verzekeraars, overheid en nutsbedrijven) komt naar voren dat incassanten graag een toekomstvast (papierloos) alternatief voor Acceptgiro wensen. De komende jaren denken zij echter nog voldoende gebruik te zullen maken van Acceptgiro. Op basis van een in 2009 gehouden marktconsultatie en na overleg met haar licentiehouders heeft Currence dan ook de aanpassingen van de Acceptgiro aan de Europese eisen (met name aan IBAN en BIC) in kaart gebracht. Uitgangspunt voor de aanpassing is geweest de wijzigingen van het huidige formulier zo beperkt mogelijk te houden. Desalniettemin impliceren de wijzigingen substantiële aanpassingen in de systemen van banken, verwerkers en bedrijven. Op Europees niveau is recentelijk aanbevolen een ISO-gestandaardiseerd betalingskenmerk voor overboekingen te hanteren. In dit licht bezien geeft dit aanleiding te onderzoeken of ook op basis van dit kenmerk een SEPA-alternatief voor de Acceptgiro kan worden ontwikkeld. Naar verwachting zal hierover in de tweede helft van 2011 duidelijkheid komen. Gelet op de hiervoor vermelde, in de conceptverordening opgenomen, periode waarin banken conversiediensten kunnen aanbieden, ligt het in de lijn der verwachting dat de huidige Acceptgiro nog geruime tijd gebruikt zal kunnen worden. Eind 2010 waren er 35 licentiehouders Acceptgiro (2009: 39). Het aantal certificaathouders bleef in 2010 met negen gelijk aan dat in 2009. Het aantal door Currence toegelaten Servicebureaus voor het adresseren en verzenden van Acceptgiro's is in 2010 toegenomen met 19 (tot 395). In het kader van de verplicht gestelde ISO-certificering voor Drukkerijen, heeft bijna de helft van het aantal Acceptgirodrukkerijen laten weten voortaan af te zien van het drukken van deze formulieren. Eind 2010 waren 27 Acceptgirodrukkerijen geregistreerd (2009: 45).

iDEAL ook steeds meer
gebruikt buiten traditionele
e-commerce.

iDEAL vervangt 'dure'
Acceptgiro meer en meer.

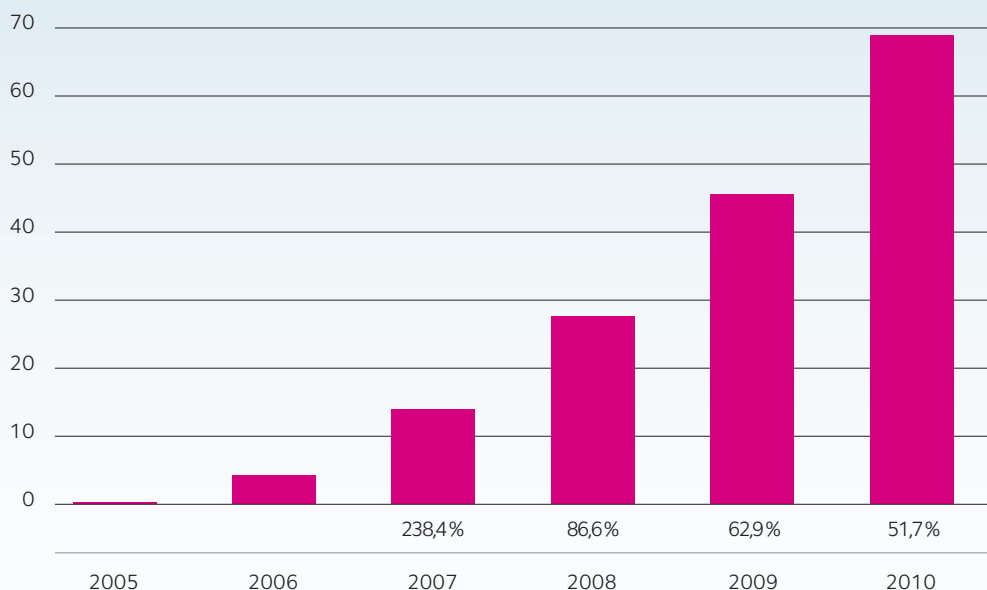
iDEAL

iDEAL en de markt

Evenals in voorgaande jaren groeide het aantal betalingen met iDEAL in 2010 explosief. Het aantal keren dat consumenten met iDEAL betaalden nam toe met 52% tot 69 miljoen (2009: 45 miljoen; grafiek 23). Deze ontwikkeling hangt deels samen met de forse toename van aankopen in webwinkels. Inmiddels wordt in Nederland circa 10% van alle aankopen door consumenten via het internet gedaan. Steeds meer hebben toonbankondernemingen daarnaast een eigen webwinkel. Hierdoor spelen zij in op een toenemende klantbehoefte van consumenten om via het internet te kopen of aankoopbeslissingen te nemen. Ook buiten het traditionele gebied van e-commerce neemt het betalen met iDEAL steeds meer toe. Het kunnen betalen van toegangskaarten voor evenementen en kaarten voor openbaar vervoer zijn een voorbeeld hiervan. De extra aantrekkelijkheid voor gebruikers bestaat eruit dat fysieke (na)levering niet nodig is: de kaartjes worden immers direct ter beschikking gesteld om af te drukken of op de mobiele telefoon te ontvangen. Voorts blijkt dat iDEAL steeds vaker wordt gebruikt voor het betalen van rekeningen, zoals voor energie en mobiele telefoon. Dit als vervanging van de voor de ondernemer relatief dure Acceptgiro.

iDEALbetalingen

Aantallen in miljoenen ; groei ten opzichte van het voorgaande jaar.

Toelichting: 2005 betreft alleen het vierde kwartaal.

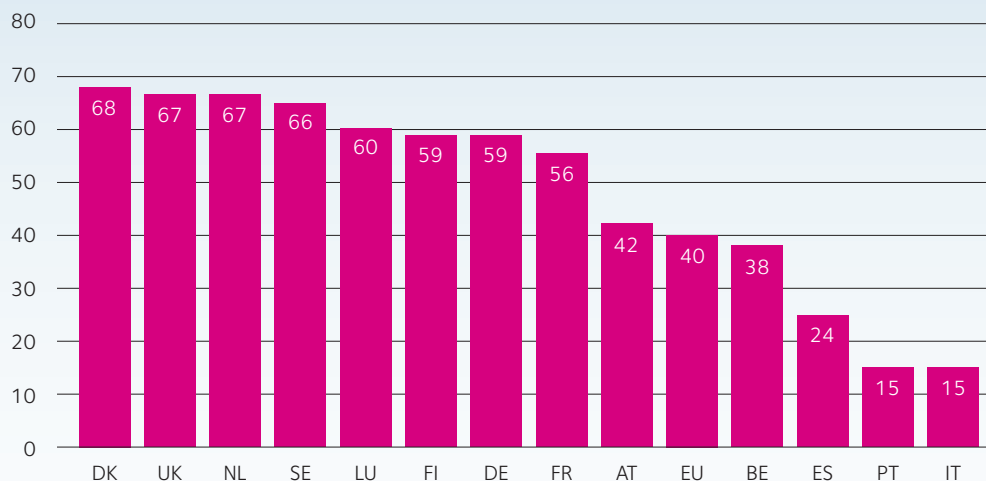
In samenhang met bovenstaande ontwikkelingen nam het aantal Nederlandse webwinkels dat iDEAL als betaalmethode accepteert, toe tot circa 25.000. Daarnaast zijn er naar schatting circa 15.000 andere ondernemers en instellingen die iDEAL gebruiken (waaronder die voor goede doelen en buitenlandse webwinkels). Al met al wordt door ruim 40.000 bedrijven en instellingen iDEAL als betaalmethode geaccepteerd. Ter vergelijking: het pinnen wordt door ruim 200.000 ondernemers gevoerd. De sterke opmars in korte tijd van het gebruik van online betalen via de eigen bank, is internationaal gezien, zeer opmerkelijk. Dit illustreert dat het initiatief dat de Nederlandse banken een aantal jaren geleden genomen hebben om iDEAL te ontwikkelen, een schot in de roos is geweest. Zij lopen hierbij ver vooruit op banken in andere landen die (een deel van) de betalingen voor e-commerce dreigen mis te lopen door de opkomst van niet-bancaire aanbieders. In Europa behoort Nederland inmiddels tot een kopgroep van landen met een unieke positie in het aankoopgedrag via internet. Circa 70% van de bevolking koopt, al dan niet frequent, via het internet. Dit is in lijn met het Verenigd Koninkrijk en Noord-Europese landen. In de gehele EU koopt circa 40% van de bevolking incidenteel of frequent online (grafiek 24). Onderzoek heeft uitgewezen dat de sterke toename van de e-commerce in Nederland mede beïnvloed is door iDEAL als gebruiksvriendelijke, snelle en veilige betaalmethode.

Meer dan 40.000 bedrijven en instellingen accepteren iDEAL als betaalmethode.

Nederlandse bevolking (70%) koploper in internet-aankopen en betalingen.

iDEAL is 'boost' voor Nederlandse e-commerce.

Kopen via internet 2010

Toelichting: Consumenten die goederen of diensten via internet hebben besteld (in procenten van de bevolking).

Bron: Eurostat Community survey on ICT usage in households and by individuals, 2010.

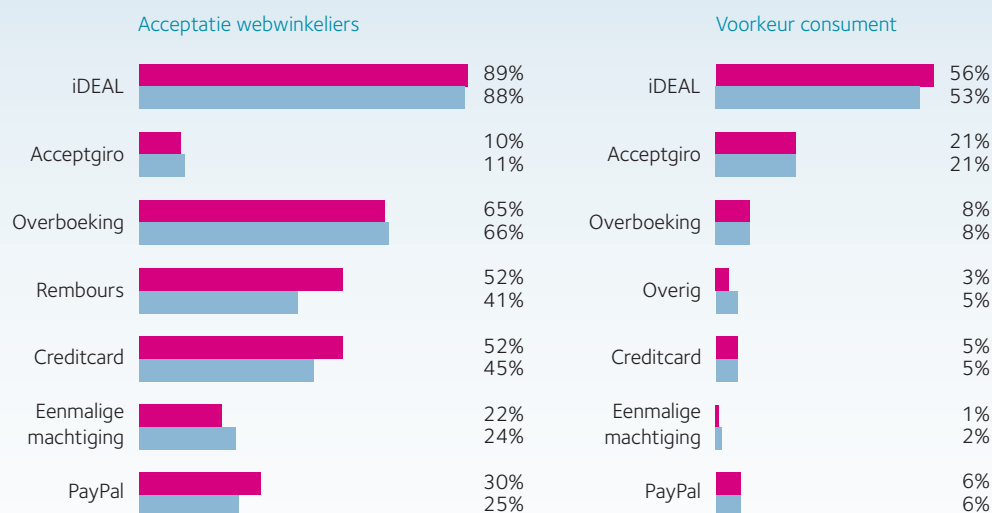
**Meer dan 90% van alle
webwinkels biedt iDEAL aan.**

Uit onderzoek dat Currence heeft laten uitvoeren onder de 'top 1000' webwinkels, komt naar voren dat webwinkels gemiddeld meer dan vier betaalmethoden aan consumenten op hun website aanbieden. Voor de consument betekent dit, dat deze een ruime keuzemogelijkheid heeft in de wijze waarop hij betaalt. iDEAL is hierbij het meest aangeboden betaalmiddel. Bijna 90% van de webwinkels voert dit product (grafiek 25). De webwinkels die geen iDEAL voeren, accepteren vrijwel ook geen andere online betaalmethoden. Voor de Acceptgiro, traditionele overboeking en creditcards ligt de acceptatie lager. Opvallend is de toename in 2010 van het aantal ondernemers dat betalen onder rembours aanbiedt. Dit hangt samen met het feit dat webwinkels, volgens de vigerende wetgeving, niet om een volledige vooruitbetaling mogen vragen.

Inmiddels bestaan er marktinitiatieven om rembours betalingen ook via iDEAL te laten plaatsvinden. In dit geval wordt de bij de bestelling behorende betaling, voordat levering plaatsvindt, naar een betaalrekening van een onafhankelijke derde partij overgeboekt. Deze betaling wordt pas vrijgegeven aan de webwinkelier, nadat de consument de bestelde goederen in goede orde heeft ontvangen.

Betaalmiddelen online winkelen

Ultimo 2010

Bron: Blauw Research.

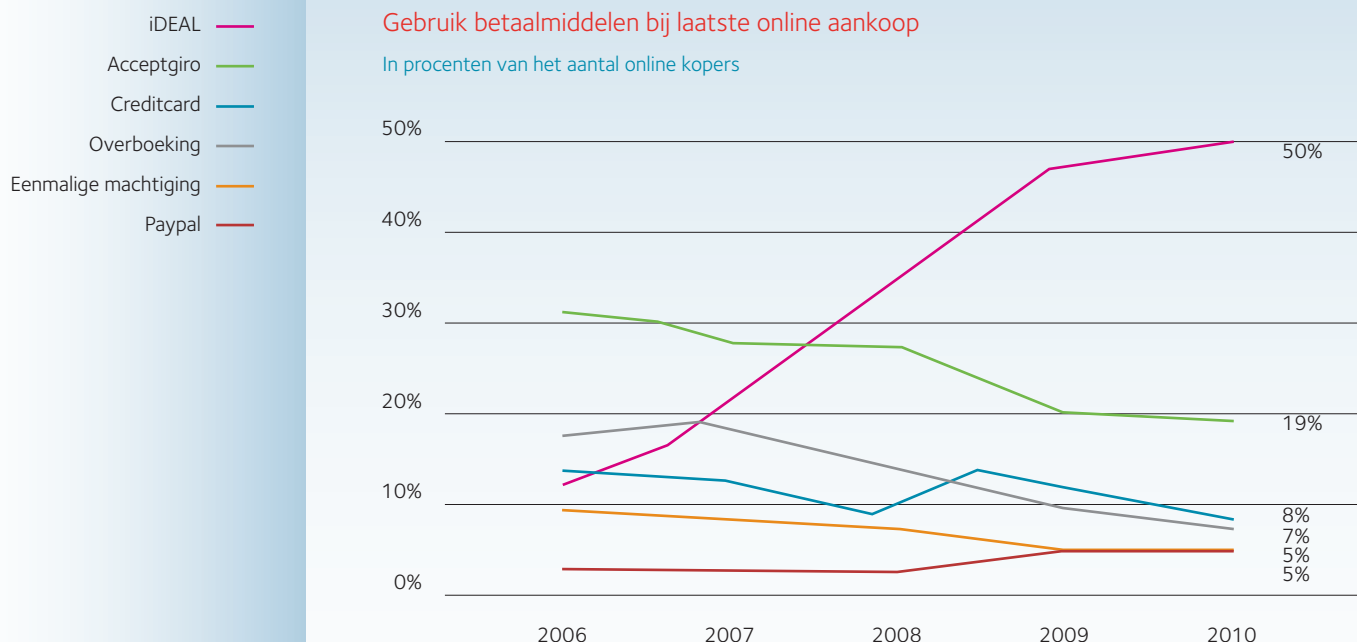
Met de introductie van iDEAL op de markt is de voorkeur van consumenten voor de te gebruiken betaalmethode voor online aankopen sterk veranderd. In 2010 gaf 56% van de online kopers aan een voorkeur voor iDEAL te hebben (grafiek 25). Dit vooral vanwege het gemak, de snelheid en veiligheid. Ongeveer een vijfde prefereerde te betalen met Acceptgiro, voornamelijk vanwege de mogelijkheid achteraf te betalen en daarbij ook zelf het moment van betalen te bepalen. De voorkeur van consumenten voor andere betaalmethoden is beperkt.

Ondanks een bestaande voorkeur voor een betaalmethode, komt het voor dat consumenten bij een online aankoop toch voor een andere betaalmethode kiezen. Zo kan een consument met een voorkeur voor iDEAL er voor kiezen toch met Acceptgiro te betalen als hij op dat moment op zijn betaalrekening onvoldoende saldo heeft. In andere gevallen is het soms niet mogelijk met iDEAL te betalen, bijvoorbeeld bij aankoop op een buitenlandse website of betaalt een koper met een andere voorkeur toch met iDEAL als hem een korting in het vooruitzicht wordt gesteld. Onderzoek wijst uit dat in 2010 84% van de online kopers één of meerdere keren iDEAL heeft gebruikt (2009: 78%). Daarnaast is het aandeel van de online kopers dat de laatst gedane aankoop met iDEAL heeft betaald toegenomen tot 50% (2009: 47%; grafiek 26).

Consumenten prefereren iDEAL vanwege snelheid, veiligheid en gebruiksgemak.

84% van de consumenten heeft ooit met iDEAL betaald.

Grafiek 26

Bron: Blauw Research.

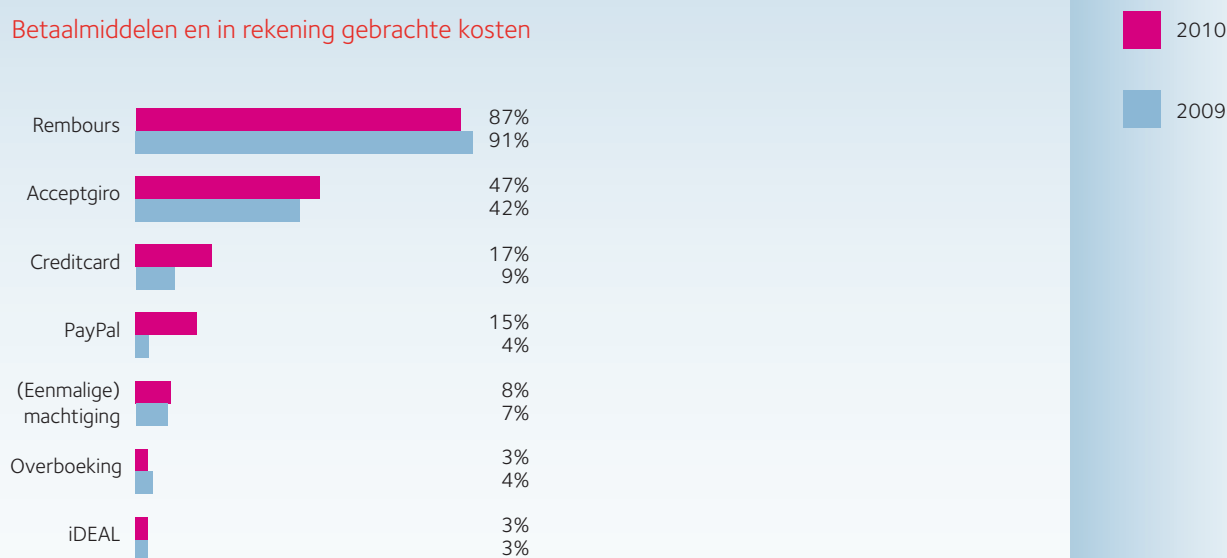
Webwinkels sturen consumenten op iDEAL.

Het toegenomen gebruik van iDEAL door consumenten is mede, door middel van financiële prikkels, gestimuleerd door webwinkels. In 2010 heeft meer dan 80% van de webwinkels gestuurd op het gebruik van één of meerdere betaalmethoden (2009: 73%). Webwinkels sturen vooral door het berekenen van een toeslag voor betaalmethoden waarvan ze liever niet hebben dat online kopers deze gebruiken (grafiek 27). Daarnaast wordt iDEAL het meest vooraf aangevinkt bij de internetkassa of wordt het gebruik ervan gestimuleerd door middel van een promotionele actie. Voor het betalen met iDEAL wordt slechts bij 3% van de webwinkeliers (extra) kosten in rekening gebracht.

iDEAL opnieuw meest onmisbare financiële merk voor consumenten.

Evenals in 2009 scoorde iDEAL in 2010 hoog op de ranglijst van sterke financiële merken. Het European Institute for Brand Management kende iDEAL de eerste plaats toe op de lijst van de meest onmisbare financiële merken voor de Nederlandse consument. Currence is met deze hoge waardering door de consument ingenomen.

Betaalmiddelen en in rekening gebrachte kosten

Toelichting: Bij deze grafiek geldt dat dit alleen geldt voor alle webwinkels die betreffend betaalmiddel aanbieden.

Regelgeving en certificering

Nieuwe licentiehouders

In 2010 heeft Currence drie banken gecertificeerd voor het verkrijgen van een iDEALlicentie. Aan de consumentenzijde zijn Triodos Bank en Van Lanschot Bankiers toegetreden, waardoor nu praktisch alle banken, waarbij Nederlanders primaire betaalrekeningen kunnen aanhouden en kunnen internetbankieren, iDEAL aanbieden. Aan de ondernemerszijde zijn Friesland Bank, die al aan de consumentenzijde met iDEAL actief was, en Deutsche Bank (begin 2011) toegetreden. In totaal waren in 2010 elf licentiehouders voor iDEAL geregistreerd.

In het verslagjaar heeft ook een aantal (niet-bancaire) betaalinstanties het voornemen kenbaar gemaakt gebruik te maken van de mogelijkheid licentiehouders te worden. Deze mogelijkheid vloeit voort uit het inwerkingtreden, op 1 november 2009, van de Richtlijn Betaaldiensten. Deze geeft de daarin beschreven betaalinstanties het recht om – op dezelfde basis als banken – als licentiehouders toe te treden. Hoewel momenteel nog geen formele aanvraag door een betaalinstantie is ingediend, wordt verwacht dat dit in het lopende jaar gaat gebeuren. Deze ontwikkeling zal de concurrentie op dit deel van de betaalmarkt bevorderen.

In 2010 drie nieuwe iDEALlicentiehouders.

Collecting Payment Service Providers vragen massaal iDEAL certificering aan.

Currence stelt regels op voor e-maillinks...

Rol Collecting Payment Service Provider (CPSP's)

In het verslag over 2009 is uitgebreid stilgestaan bij de overwegingen Collecterende Payment Service Providers (CPSP's) te certificeren als certificaathouder iDEAL. CPSP's zijn dienstverlenende bedrijven die voor acceptanten van iDEAL (webwinkeliers) als 'collectant' fungeren voor de iDEALbetalingen en doorgaans ook voor andere betaalmethoden. Hierdoor hoeven acceptanten maar met één partij een contract af te sluiten en ook maar eenmalig een integratie in hun webshop te (laten) verzorgen om een groot aantal betaalmethoden te kunnen aanbieden.

CPSP's ontvangen daarbij de gelden van de kopers in de webshop en betalen deze op hun beurt door aan de webwinkelier. Overigens houden de CPSP's als certificaathouder een contractuele relatie met een licentiehouder, aangezien deze laatste formeel als commerciële hoofdaanbieder van iDEAL aan webwinkeliers en CPSP's fungeert.

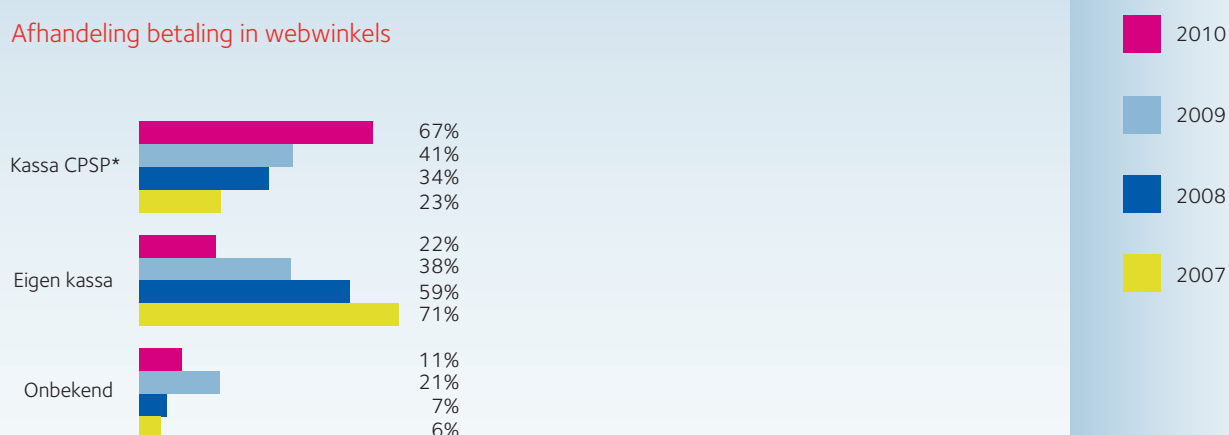
In het verslagjaar is veel aandacht besteed aan de certificering van deze partijen. Momenteel zijn 21 CPSP's gecertificeerd en verkeren zeven in een afrondende fase. Naast deze 28 reeds bestaande CPSP's hebben in 2010 nog eens acht nieuwe partijen een aanvraag voor een certificaat ingediend. Een kwart van de CPSP's is ook in het buitenland actief en biedt aldaar geïnteresseerde webwinkeliers ook iDEAL aan. Uit onderzoek blijkt dat iDEAL in meer dan 15 landen bij minimaal één webwinkel als betaalmethode wordt aangeboden (vooralsnog alleen voor gebruik door online kopers met een Nederlandse betaalrekening, omdat buitenlandse banken hun particuliere klanten die betaalmethode niet aanbieden).

Het toenemende aantal CPSP's illustreert tevens het belang van deze partijen als dienstverleners in de markt en de concurrentie die hierdoor ontstaat. In lijn hiermee is het aantal webwinkels dat gebruik maakt van de internetkassa-diensten van CPSP's in 2010 sterk toegenomen. Twee derde van het aantal webwinkels maakt hiervan inmiddels gebruik, terwijl dat in 2007 nog geen kwart was (grafiek 28).

Gebruik e-maillinks

Het toenemende gebruik van iDEAL buiten de traditionele e-commerce komt ook tot uitdrukking in betalingsverzoeken aan de consument via zogenaamde e-maillinks. Het gaat daarbij om uitnodigingen van iDEALacceptanten aan hun bestaande klanten een betaling te doen voor een eerder aangegane verplichting. Voorbeelden hiervan zijn de betaling van de maandelijkse energierekening, het betalen van een telefonische bestelling of het voldoen van een restantbetaling voor een vakantie.

Afhandeling betaling in webwinkels

* Inclusief PSP's die zich uitsluitend op het technische deel van het betaalproces richten en niet tevens op de afwikkeling van de betaling (CPSP).

Gelet op de ontkoppeling van het bestel- en betaalproces die zich hierbij voordoet (deze koppeling is essentieel voor een betaling met iDEAL), en het feit dat e-maillinks vaak als minder betrouwbaar worden ervaren, heeft Currence in 2010 regels geformuleerd waaraan dit type betalingsverkeer moet voldoen. Dit creëert niet alleen de zekerheid dat de veiligheid van iDEAL-betalingen wordt gewaarborgd, maar geeft daarnaast ook de mogelijkheid om iDEALbetalers op eenduidige wijze duidelijk te maken wanneer betalingsverzoeken te vertrouwen zijn. Kern daarbij is dat de klant altijd via de e-maillink naar de website van zijn leverancier moet worden geleid en vandaar (op de gebruikelijke wijze) een iDEALbetaling kan initiëren. Bovendien moet de klant een dergelijk verzoek redelijkerwijs kunnen verwachten op grond van een eerder gedane bestelling of een gemaakte afspraak.

...gebruik e-maillinks neemt fors toe.

Beschikbaarheid iDEAL
belangrijk aandachtspunt.

Beschikbaarheid iDEAL

Met de groei in marktaandeel groeit voor veel acceptanten ook de afhankelijkheid van iDEAL. Dit betekent dat, nog meer dan in eerdere jaren, acceptanten aandringen op een stabiele en hoge beschikbaarheid van iDEAL. Daarnaast vinden zij een tijdig en actueel inzicht in gepland onderhoud op de systemen van groot belang. Vorig jaar is al melding gemaakt van het in gebruik nemen van een centraal meldpunt voor onbeschikbaarheid, het zogenaamde iDEAL Notificatie Systeem. Dit meldpunt is in 2010 verder verbeterd, zodanig dat nu alle acceptanten – via hun bank – toegang kunnen krijgen tot het meldpunt dat, zowel per e-mail als middels XML-berichten, actuele informatie biedt over de beschikbaarheid van alle onderdelen uit de iDEALKeten.

Ook kunnen acceptanten nu bij (vermeende) storingen, die nog niet eerder zijn gemeld, een bericht aanmaken waar marktpartijen op moeten reageren. Zo draagt het meldpunt bij aan volledige en actuele beschikbaarheidsinformatie. Hoewel iDEAL als systeem als geheel nog nooit onbeschikbaar is geweest, komt het voor dat de systemen van de individuele banken wegens gepland onderhoud of een plotseling opkomende storing, tijdelijk buiten gebruik zijn. De afzonderlijke internetbankierssystemen van de banken blijken doorgaans te voldoen aan de hoge beschikbaarheidseisen die gesteld worden. Maar met het toenemende gebruik van iDEAL neemt de tolerantie bij marktpartijen en consumenten voor incidentele onbeschikbaarheid begrijpelijkerwijze af. Dit thema zal ook in 2011 serieuze aandacht van Currence blijven houden, waarbij er voor gewaakt zal worden dat de banken blijven voldoen aan de gestelde beschikbaarheidseisen.

SEPA-release

In 2010 is een nieuwe versie van de iDEALstandaard, gebaseerd op de SEPA-standaarden, vastgesteld. Deze nieuwe release zal vanaf eind 2011 gefaseerd worden ingevoerd en raakt alle banken, acceptanten en CPSP's. Consumenten zullen – behoudens aanpassingen in hun internetbankieren – niets merken van deze overgang. Door deze aanpassingen aan SEPA zal iDEAL meteen geschikt zijn voor gebruik in het hele eurogebied, omdat een Nederlandse bankrekening (met zijn eigen nationale structuur) dan niet langer noodzakelijk is. Wel moeten buitenlandse acceptanten en consumenten zijn aangesloten bij een iDEALbank.

In 2010 herhaalde De Nederlandsche Bank (DNB), in het kader van haar oversighttaak, haar toetsing op iDEAL. DNB concludeerde daarbij dat ook in 2010 volledig was voldaan aan de gestelde (internationale) normen.

iDEAL en Europa

Internet houdt niet op bij de grens. Terwijl de omvang van e-commerce in Europa van land tot land uiteen loopt, moet worden vastgesteld dat e-commerce nog grotendeels een nationale aangelegenheid is. Zowel eindgebruikers, als de EC en de ECB dringen al langere tijd aan op het creëren van één Europese markt voor e-commerce. In dit kader heeft de EC in 2010 het document "Een Digitale Agenda voor Europa" gepubliceerd. Daarnaast heeft de EC een consultatie onder marktpartijen georganiseerd, waarin belanghebbenden werden uitgenodigd knelpunten

Na SEPA-release iDEAL
geschikt en bruikbaar in
gehele eurozone.

Europese markt voor
e-commerce nog
gefragmenteerd.

op het gebied van e-commerce te adresseren. Met name de per land uiteenlopende wet- en regelgeving rond privacy- en consumentenbescherming, transparantie en leveringsvoorwaarden zijn hierbij belangrijke thema's. Ook het ontbreken van een betrouwbare en veilige betaalmethode die Europees breed bruikbaar is, wordt beschouwd als een belangrijke drempel voor een toename van grensoverschrijdende aankopen via het internet. De ECB dringt er dan ook al langer bij de Europese banken op aan te voorzien in een dergelijke betaalmethode, waarbij iDEAL veelal als voorbeeld wordt gebruikt.

De koepelorganisatie van Nederlandse webwinkeliers (Thuiswinkel.org) en de Consumentenbond hebben er bij Currence op aangedrongen iDEAL ook in andere Europese landen aan te bieden. Aangezien iDEAL een gedecentraliseerd systeem is, waarbij de banken de relaties onderhouden op de eindmarkt van ondernemers en consumenten, vereist een buitenlands gebruik medewerking van buitenlandse banken. Het succes van iDEAL in Nederland is in andere landen inmiddels ruimschoots bekend. Men kent daar iDEAL en de successen ervan soms zelfs nog beter dan in ons eigen land. Om verschillende redenen hebben die echter nog niet geleid tot implementatie van iDEAL in het buitenland.

Naast Nederland kennen alleen Duitsland (giropay) en Oostenrijk (eps) een gelijksoortig systeem als iDEAL. Het aantal transacties ligt in deze systemen echter nog aanzienlijk lager dan bij iDEAL. In het kader van de bestaande marktbehoefte om voor grensoverschrijdende e-commerce, snel, veilig en gemakkelijk te kunnen betalen, zijn giropay, eps en iDEAL een verkennend onderzoek naar samenwerking gestart. Doel hiervan is consumenten in staat te stellen online aankopen te doen bij een webwinkelier in een ander land, waarna zij op de vertrouwde manier, via de eigen bank online kunnen betalen.

Deze samenwerking richt zich in de eerste fase primair op het uitvoeren van een zogenaamde 'Proof of Concept'. Hierbij gelden de door de EPC ontwikkelde standaarden voor interoperabiliteit van bancaire online betaalmethoden voor internetaankopen als uitgangspunt. Deze standaarden zijn opgenomen in het zogenaamde EPC e-Payments Framework. De drie partners concentreren zich in deze eerste fase van samenwerking op het toetsen van dit e-Payments Framework aan de huidige praktijk en zullen de EPC voorzien van mogelijke verbetervoorstellen voor dit Framework.

Naar verwachting is deze eerste fase in de loop van de eerste helft van 2011 afgerond. Daarna zal besloten worden of de interoperabiliteit van de betaalmethoden in de drie landen daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Het project wordt door de ECB van harte toegejuicht.

Onderzoek naar grensoverschrijdend gebruik iDEAL in Europa.

Ook buiten eurogebied werkt iDEAL aan standaardisatie en interoperabiliteit van online betaalmethoden.

Standaarden voor valutawissels en afwikkeling niet-euro betalingen cruciaal.

Overleg met webwinkeliers over mobiel iDEAL.

Beveiliging mobiel iDEAL aandachtspunt.

Ook buiten het eurogebied wordt nagedacht over het snel, veilig en gemakkelijk kunnen betalen voor online aankopen bij buitenlandse webwinkels. In 2008 is, mede op initiatief van iDEAL, de International Council of Payment Network Operators (ICPNO) opgericht. Doel hiervan is te komen tot een wereldwijde gemeenschappelijke standaard voor interoperabiliteit tussen bancaire online betaalsystemen voor internetaankopen. Dit kan bijdragen aan het stimuleren van wereldwijde e-commerce. Deelnemers zijn – naast iDEAL – op iDEAL lijkende systemen uit de Verenigde Staten, Canada, Colombia, Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Uitgangspunt is dat de interoperabiliteit op dezelfde wijze wordt ontwikkeld als in voornoemde 'Proof of Concept' tussen giropay, eps en iDEAL, met daaraan toegevoegd standaarden voor valutawissels en voor de afwikkeling van niet-eurobetalingen.

De werkzaamheden van ICPNO in 2010 hebben in het kader gestaan van een voorbereiding van een praktijkproef met interoperabiliteit tussen de betaalmethoden uit de Verenigde Staten en die uit Canada. De eerste resultaten hiervan worden in de eerste helft van 2011 voorzien. Dit kan betekenisvolle informatie opleveren voor de aankomende interoperabiliteit van de Europese betaalmethoden.

Toekomstige ontwikkelingen

Door webwinkeliers wordt steeds nadrukkelijker de behoefte aan een betaalmethode voor het mobiele kanaal naar voren gebracht. Leidende onderzoekbureaus verwachten dat m-commerce de komende jaren explosief zal groeien, zowel in het aantal transacties als in gebruikers. In dit kader is Currence in 2010 een overleg gestart met de Thuiswinkelorganisatie en met de licentiehouders van iDEAL om de mogelijkheden voor een mobiele variant van iDEAL te onderzoeken. Vastgesteld is dat iDEAL geschikt is om via het mobiele kanaal te kunnen gebruiken, maar dat dit wel een aantal aanpassingen vereist om de gebruikersvriendelijkheid te waarborgen. Een complicatie hierbij is dat op dit moment nog onduidelijk is waar de m-commerce markt zich naar toe beweegt: naar het gebruik van de browser of van applicaties. Veel grote webwinkeliers zijn dan ook zowel actief in de mobiele browser met een webwinkel als met een mobiele applicatie.

Uit een analyse van Currence blijkt momenteel dat op de korte termijn de afhandeling van een iDEALbetaling in de browser het eenvoudigst kan plaatsvinden en dat dit ook de grootste groep potentiële gebruikers oplevert. Ook blijft de veiligheid van de betaling dan het beste gewaarborgd. Currence is voornemens samen met de licentiehouders iDEAL en de Thuiswinkelorganisatie hiervoor in 2011 concrete plannen op te stellen, onder de voorwaarde dat deze een goede business case opleveren. Dit laatste vereist dat voor een ontwikkeling van mobiel iDEAL minimaal draagvlak bij alle betrokken partijen moet bestaan. Want alleen gezamenlijke oplossingen leiden uiteindelijk tot het beste resultaat.

Het Currence congres

Het jaarlijkse Currence congres stond in 2010 in het teken van het eerste lustrum. Op het congres stond de vraag centraal wat de toegevoegde waarde is van innovaties in het betalingsverkeer in een samenleving met nieuwe netwerkmogelijkheden. Zo stelde prof Leo van Hove van de Vrije Universiteit Brussel dat innovaties vaak voorbij gaan aan de wensen van het publiek, gaf Douwe Lycklama (Innipay) een overzicht van mogelijke bedreigingen voor het bancaire betalingsverkeer als gevolg van innovaties en zette prof Cor Molenaar van de Erasmus Universiteit uiteen onder welke voorwaarden consumenten innovaties accepteren. Het congres werd door 200 personen bezocht.

Vlnr: Douwe Lycklama, Piet Mallekoote, Harry Smorenberg, Cor Molenaar, Leo van Hove

Toelichting op de structuur, organisatie en governance van de onderneming

1. Structuur

1.1 Structuur van de onderneming

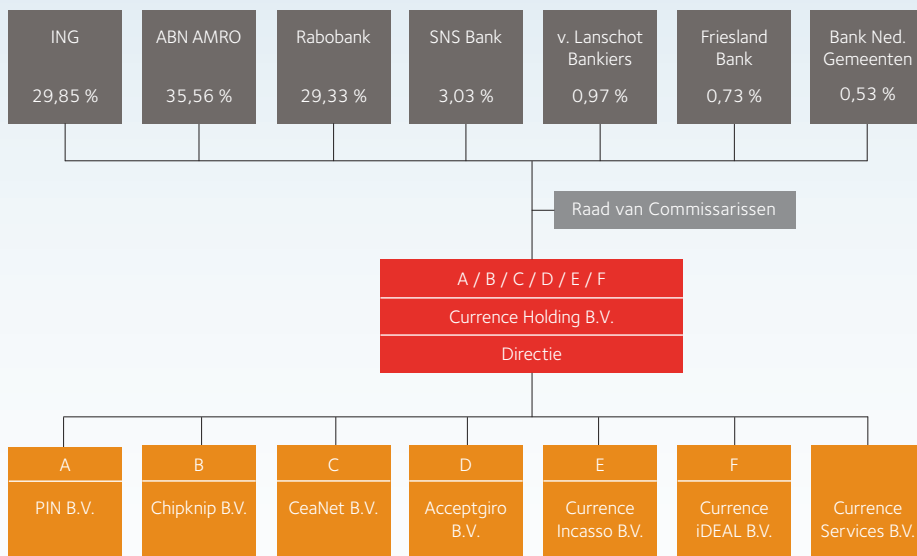
Currence heeft bij haar oprichting een bijzondere structuur gekregen om maximale transparantie en flexibilisering te kunnen bereiken. Currence Holding B.V. heeft verschillende product-B.V.'s als dochteronderneming. Currence Holding B.V. heeft zogenoemde letteraandelen aan haar aandeelhouders uitgegeven (aandelen A t/m F). Iedere soort letteraandeel is verbonden met een specifieke product-B.V.

Deze structuur heeft voor Currence een aantal voordelen. Enerzijds kan hierdoor het beleid van het collectieve betalingsverkeer en de externe profilering van de onderneming als geheel beter worden verankerd. Anderzijds is er voor de verschillende producten voldoende ruimte om met bijbehorende rechten en verplichtingen in verschillende aandeelhoudersbelangen te kunnen differentiëren. Een aandeelhouder hoeft niet te participeren in alle product-B.V.'s. Per product-B.V. kunnen de belangen van aandeelhouders verschillen.

Om de toetreding van nieuwe aandeelhouders mogelijk te maken, zijn voorwaarden vastgelegd waaraan nieuwe (en bestaande) aandeelhouders moeten voldoen. Hierdoor ontstaat voor alle partijen een transparante marktsituatie. Zo zou bijvoorbeeld ook een niet-bank die in een bepaald betaalproduct een rol speelt in een product-B.V. kunnen deelnemen. Deze niet-bank zou dan bij Currence Holding B.V. mede-aandeelhouder kunnen worden en dan alleen voor dat specifieke product financieel risico lopen en als aandeelhouder het lange termijn beleid voor dat product kunnen goedkeuren. Door deze inrichting kunnen verschillende partijen investeren in de innovatie van betalingsverkeer.

1.2 Juridische structuur

juridische structuur

Ieder betaalproduct is in een afzonderlijke B.V. ondergebracht. Deze product-B.V.'s zijn eigenaar van de (beeld)merkrechten, de auteursrechten en de overige (intellectuele) eigendomsrechten. Dit betekent tevens dat deze B.V.'s de contractspartijen zijn met de licentie- en certificaathouders en verantwoordelijk zijn voor de afgifte van licenties en certificaten en de daarbij behorende (nalevings)procedures. De product-B.V.'s hebben bovendien eigen financiële rechten en verplichtingen.

2. Organisatie

2.1 Karakter van de organisatie

Currence is een professionele, kennisgeoriënteerde organisatie die zich in een dynamische omgeving bevindt. Het is daarom van groot belang dat zij over de juiste mensen kan blijven beschikken en dat de kennis en kunde van de medewerkers zich op een blijvend hoog niveau bevindt. Aan deze aspecten besteedt Currence veel aandacht.

Currence heeft ultimo 2010 27 medewerkers in dienst. Daarnaast maakt Currence gebruik van enkele tijdelijke krachten.

2.2 Aansturing van de organisatie

Voor de interne besturing heeft Currence een jaarlijkse Planning & Control-cyclus ingericht. Hierin worden de door de directie geformuleerde doelstellingen verbijzonderd naar afdelingsplannen en vervolgens naar persoonsgebonden plannen.

Om de eventuele aan de ondernemingsactiviteiten verbonden risico's en de controle op de mate waarin bovengenoemde doelstellingen worden gerealiseerd inzichtelijk te maken, werkt Currence onder meer met kwartaalrapportages. Deze dienen er mede toe om de realisatie van de voorgenomen doelstellingen te beoordelen en de bedrijfsplannen eventueel bij te sturen. Voorts wordt de ontwikkeling van de begroting en de eventueel daarmee samenhangende risico's per kwartaal geanalyseerd en beoordeeld. Deze interne risicobeheersings- en controlesystemen hebben in het verslagjaar naar behoren gewerkt. De Nederlandsche Bank oefent uit hoofde van haar taak de veiligheid en efficiency van het betalingsverkeer te bevorderen "oversight" uit op Currence en haar producten.

3. Corporate Governance

3.1 Corporate Governance Code

Currence hecht veel waarde aan een goed ondernemingsbestuur. Currence volgt in overwegende mate de Corporate Governance Code. Een aantal principes en best practice bepalingen van de Code is niet op Currence van toepassing, omdat Currence een niet-beursgenoteerde onderneming van beperkte omvang is.

3.2 Onafhankelijke governance

Onafhankelijk opereren is een randvoorwaarde voor het uitvoeren van de missie en het functioneren van Currence. De governancestructuur van Currence waarborgt haar onafhankelijkheid. De statutaire directie opereert zelfstandig. Geen enkele marktpartij kan invloed uitoefenen op besluiten van de directie tot toelating van (potentiële) concurrenten tot de markt. Evenmin kunnen marktpartijen zodanige invloed uitoefenen dat er sprake zal zijn van een oneigenlijke uitsluiting van (potentiële) marktpartijen of een belemmering van de innovatie.

De onafhankelijke Raad van Commissarissen adviseert en houdt toezicht op de directie. De Raad functioneert in het belang van de onderneming en haar dochtermaatschappijen en houdt daarbij de belangen van alle stakeholders in het oog. Omdat de aandeelhouders zelf partij zijn op de markt van het betalingsverkeer hebben zij naast de wettelijke bevoegdheden, mede gelet op de mededingingseisen, geen bevoegdheden ten aanzien van het commerciële beleid van Currence, de toelating van nieuwe toetreders en de vaststelling van de regelgeving en productwijzigingen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft alleen in uitzonderlijke gevallen een specifieke goedkeuringsbevoegdheid indien productwijzigingen leiden tot ingrijpende veranderingen, en daarmee investeringen, in de infrastructuur van het betalingsverkeer.

De onafhankelijkheid van Currence wordt nog eens extra gewaarborgd door een onafhankelijke beroepsmogelijkheid bij het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). Hier kunnen licentie- en certificaathouders en toetreders tegen een uitspraak of sanctie van Currence in beroep gaan. Tot nu toe hebben geen beroepszaken gediend.

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) heeft in het kader van haar op 19 april 2005 afgegeven positieve informele zienswijze de governance van Currence met het oog op de mededingingseisen positief beoordeeld.

Met haar onafhankelijke governance vervult Currence een, ook in Europa, unieke neutrale rol die voor de marktwerking en de regievoering in het collectieve betalingsverkeer zijn nut heeft bewezen.

Ook in het SEPA-tijdperk, waarin samenwerking en gezamenlijke afspraken nodig zullen blijven voor een soepel werkend betalingsverkeer, zal een dergelijke rol van belang blijven. Daar komt bij dat door de grotere keuzemogelijkheden, de onoverzichtelijkheid en de complexiteit van de betaalketen vermoedelijk zullen toenemen. Een neutrale partij met overzicht en deskundigheid kan aan het voorkomen van eventuele problemen en het zonodig oplossen ervan een belangrijke bijdrage leveren.

3.3 Rol voor marktpartijen

Voorafgaand aan de besluitvorming over de wijziging van producten en/of de regelgeving consulteert Currence marktpartijen. Deze wijzigingen kunnen immers direct invloed hebben op de bedrijfsvoering van stakeholders, met name die van licentie- en certificaathouders. Marktconsultaties en een structurele dialoog met stakeholders in de betaalketen van haar producten, zijn van groot belang voor het goed functioneren van Currence. Dit wordt onder meer gewaarborgd door adviesorganen van licentiehouders en groepen van certificaathouders. Deze vertegenwoordigen de klanten van Currence. Verder onderhoudt Currence met koepel-, branche- en consumentenorganisaties op regelmatige basis contacten.

10.005

Vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 10 mei 2011

2011

Jaarrekening 2010

Currence Holding B.V. Amsterdam

Geconsolideerde balans per 31 december 2010 (voor resultaatbestemming)

In duizenden euro's

31-12-2010

31-12-2009

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

4.1.1 3.175

10.040

Materiële vaste activa

4.1.2 29

39

Financiële vaste activa

4.1.3 3.248

3.292

6.452

13.371

Vlottende activa

Handelsdebiteuren

4.1.4 2.736

478

Overige vorderingen en overlopende activa

4.1.4 2.666

3.137

Liquide middelen

4.1.5 24.010

21.025

29.412

24.640

Totale activa

35.864

38.011

Passiva

Eigen vermogen

4.2.1

Geplaatst kapitaal

30

30

Agioreserve

21.910

27.097

Wettelijke reserves

429

643

Overige reserves

2.105

645

Resultaat boekjaar

4.204

3.950

28.678

32.365

Voorzieningen

4.2.2

Voorziening latente belastingverplichting

668

2.177

Voorziening pensioenen

542

442

1.210

2.619

Kortlopende schulden

4.2.3

Crediteuren

1.945

896

Belastingen

2.476

961

Overige schulden en overlopende passiva

1.555

1.170

5.976

3.027

Totale passiva

35.864

38.011

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2010

	2010		2009	
				5.1
19.491		18.094		
1.607		1.083		
	21.098		19.177	
3.153		2.949		5.2
1.065		1.254		5.3
6.902		4.119		5.4
2.252		4.044		5.5
2.786		2.483		5.6
	-16.158		-14.849	
	4.940		4.328	
644		928		5.7
	644		928	
	5.584		5.256	
	-1.380		-1.306	5.8
	4.204		3.950	

In duizenden euro's

Bedrijfsopbrengsten

Licentie-inkomsten

Overige inkomsten

Som der bedrijfsopbrengsten

Bedrijfslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten

Overige personeelskosten en

uitbesteed werk

Afschrijvingen

Kosten merkonderhoud

Overige bedrijfskosten

Som der bedrijfslasten

Bedrijfsresultaat

Rentebaten en -lasten

Financiële baten en lasten

Resultaat voor belastingen

Belasting over resultaat

Resultaat na belastingen

Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2010

(Volgens de indirecte methode)

In duizenden euro's	2010	2009
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	4.940	4.328
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	6.902	4.119
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-188	261
Mutaties voorzieningen	-1.409	-677
	5.305	3.703
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-1.786	-115
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	3.562	-14
	1.776	-129
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	12.021	7.902
Ontvangen interest	688	928
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.994	-2.114
Kasstroom uit operationele activiteiten	10.715	6.716
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Invertering in (im)materiële vaste activa	27	94
	-27	-94
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Investing in effecten	-	-3.292
Uitgekeerd kapitaal	-7.703	-2.460
Informele kapitaalstortingen	-	380
	-7.703	-5.372
Mutatie saldo liquide middelen	2.985	1.250
Saldo liquiditeiten bij aanvang boekjaar	21.025	19.775
Saldo liquiditeiten per einde boekjaar	24.010	21.025

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

1.1 Inleiding

Currence is eigenaar van de collectieve betaalproducten PIN, Chipknip, Acceptgiro, Incasso en iDEAL. De activiteiten van Currence hebben betrekking op:

- het faciliteren van marktwerking en het bevorderen van transparantie in het collectieve betalingsverkeer. In dit kader ontwikkelt en onderhoudt Currence regels (Rules & Regulations) teneinde de efficiency, veiligheid en betrouwbaarheid van haar producten te waarborgen;
- het certificeren van toetreders tot de markt en van in de markt gebruikte apparatuur (waaronder betaalautomaten) en het verstrekken van licenties en certificaten;
- het houden van toezicht op naleving van de regels;
- het onderhouden, dat wil zeggen het handhaven en vergroten van de waarde van de collectieve betaalproducten in de markt. Hierbij moet worden gedacht aan bevordering van het productgebruik (voorlichting en promotie), productaanpassingen in antwoord op behoeften uit de markt en eventuele maatregelen ter beperking van fraude;
- het verrichten van (projectmatige) werkzaamheden ter bevordering van het collectieve betalingsverkeer in Nederland.

De opbrengsten van Currence worden gevormd door vergoedingen die licentiehouders en derden aan Currence betalen voor het gebruik van bovengenoemde collectieve betaalproducten en voor verrichte projectmatige werkzaamheden.

Dit jaarverslag heeft betrekking op het boekjaar 2010 van Currence en omvat de periode 1 januari 2010 tot en met 31 december 2010. Ter vergelijking zijn de cijfers over het boekjaar 2009 opgenomen.

1.2 Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van Currence Holding B.V., gevestigd te Amsterdam, en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin Currence Holding B.V. direct of indirect meer dan de helft van het stemgerechtigde aandelenkapitaal bezit of overheersende zeggenschap kan uitoefenen. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. Het betreft de volgende 100% deelnemingen:

- PIN B.V.
- Chipknip B.V.
- CeaNet B.V.
- Acceptgiro B.V.
- Currence Incasso B.V.
- Currence iDEAL B.V.
- Currence Services B.V.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening en het jaarverslag zijn opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Nederlandse Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ-richtlijnen).

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Alle bedragen in de tabellen luiden in € 1.000,-, tenzij anders wordt aangegeven. Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld. De voorgestelde winstbestemming is niet verwerkt in de balans.

2.2 Vaste activa

2.2.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op de intellectuele eigendomsrechten, hierna te noemen IE-rechten. Dit staat voor het geheel aan woordmerken, beeldmerken, documentatie, formulieren, vastgelegde standaarden, software en Rules & Regulations van de collectieve betaalproducten PIN, Chipknip, Acceptgiro, Incasso en iDEAL.

Bij eerste waardering zijn de collectieve betaalproducten gewaardeerd tegen de reële waarde op het moment van verkrijging. Daarbij is deze waarde gebaseerd op de contante waarde van de te verwachten toekomstige bedrijfsresultaten. De contante waarde van de toekomstig af te dragen belastingen als gevolg van verschillen tussen commerciële en fiscale verwerking van bedrijfslasten (afschrijvingen) zijn in een latente belastingplicht opgenomen.

Van investeringen in immateriële vaste activa wordt per keer afgewogen of deze geactiveerd zullen worden. Hierbij dient aantoonbaar te zijn dat de investering leidt tot hogere toekomstige opbrengsten. Afschrijving van de immateriële vaste activa vindt lineair plaats gedurende de geschatte levensduur van het betaalproduct of van de geactiveerde investering, vanaf het moment van ingebruikname.

2.2.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijging- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur per categorie zonder rekening te houden met restwaarden.

2.2.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Vervolgens worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere verliezen als gevolg van waardevermindering.

2.2.4 Impairment of vervreemding van vaste activa

Door de vennootschap wordt op iedere balansdatum per actief een inschatting gemaakt van de in de toekomst te genereren kasstromen. Hierbij wordt een aantal relevante grootheden in het Nederlandse en (indien van toepassing) het Europese betalingsverkeer zo goed mogelijk ingeschat. Ondanks dat hierbij zoveel mogelijk van objectieve informatie gebruik wordt gemaakt, bevat deze inschatting deels een subjectief karakter. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen wordt het verschil ten laste van het resultaat geboekt. Bij het bepalen van de contante waarde is een disconteringsvoet gehanteerd van 6,5% (in 2009 bedroeg deze eveneens 6,5%).

2.3 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Belastinglatenties, voortkomend uit de opbouw van de pensioenvoorziening, zijn opgenomen tegen de contante waarde.

2.4 Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Tenzij anders vermeld, staan deze vrij ter beschikking aan de vennootschap.

2.5 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

2.5.1 Pensioenvoorziening

Currence heeft voor haar personeel een collectief pensioencontract afgesloten met een verzekeraar. Deze pensioenregeling is te karakteriseren als een zogenaamde toegezegd-pensioenregeling, gebaseerd op het middelloonstelsel. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Currence berekent vanaf het boekjaar 2009 haar pensioenverplichtingen conform RJ-richtlijnen (RJ 271.307), waarbij de verwachte toekomstige indexatieverplichtingen voor opgebouwde pensioenrechten van actieve deelnemers wordt berekend. Op basis van de uitkomsten van deze berekening is een voorziening voor indexatie gevormd.

2.5.2 Latente belastingverplichting

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar

geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld. Deze belastinglatenties worden gewaardeerd tegen contante waarde.

2.6 Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. Bij de toepassing hiervan wordt voorzichtigheid betracht. Winsten worden slechts opgenomen, voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar, worden in acht genomen, indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar worden eveneens in acht genomen, indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2 Opbrengstverantwoording

De licentie-inkomsten bestaan uit vergoedingen die Currence ontvangt van licentiehouders voor het gebruik van de collectieve betaalproducten waarvan Currence eigenaar is. De licentievergoedingen bestaan uit vergoedingen per transactie, een jaarlijkse vergoeding per licentiehouders en een toetredingsvergoeding voor nieuwe partijen die gebruik willen gaan maken van één van de collectieve betaalproducten van Currence. De opbrengsten van transacties worden verantwoord in het jaar waarin de transacties zijn uitgevoerd. De toetredingsvergoeding wordt verantwoord in het jaar waarin de licentieovereenkomst wordt ondertekend. De overige inkomsten bestaan uit vergoedingen voor diensten die Currence verricht voor derden ten behoeve van het collectieve betalingsverkeer in Nederland.

3.3 Bedrijfslasten

De bedrijfslasten worden bepaald op historische basis en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

De personeelskosten omvatten salarissen, sociale lasten, pensioenlasten, kosten voortvloeiende uit overige secundaire arbeidsvoorwaarden, dotaties aan voorzieningen in de personele sfeer, kosten van interim-krachten en overige personeelskosten.

3.4 Financiële baten en lasten

Rentebaten zijn de van derden en banken ontvangen en nog te ontvangen rente. Rentelasten zijn de aan derden en banken betaalde en nog te betalen rente, voorzover deze betrekking hebben op het verslagjaar.

3.5 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening na aftrek van vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Hierbij wordt rekening gehouden met een vrijval van de voorziening latente belastingen en overige latente belastingverplichtingen als gevolg van (tijdelijke) verschillen tussen de fiscale voorschriften en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

4.1 Activa

4.1.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa kennen het volgende verloop:

Investering t/m 2009	Afschrijving t/m 2009	Boekwaarde 31-12-'09	Investering 2010	Afschrijving 2010	Boekwaarde 31-12-'10	Resterende afschrijvings termijn
19.600	12.880	6.720	-	6.000	720	1 jaar
4.000	1.666	2.334	-	600	1.734	3 jaar
1.214	228	986	-	265	721	2-6 jaar
<u>24.814</u>	<u>14.774</u>	<u>10.040</u>	<u>-</u>	<u>6.865</u>	<u>3.175</u>	

IE-rechten PIN
IE-rechten Incasso
IE-rechten iDEAL

Totaal immateriële vaste activa

De boekwaarde van de immateriële vaste activa heeft betrekking op de collectieve betaalproducten PIN, Incasso en iDEAL. De afschrijving van PIN is in 2010 verhoogd vanwege de verwachte afnemende opbrengsten als gevolg van de uitfasering van PIN. De afschrijvingstermijn van Incasso is met twee jaar verkort gelet op de conceptverordening van de Europese Commissie. Hierin worden einddata voor de nationale betaalproducten genoemd. Voor iDEAL is met ingang van 2010 een onderscheid gemaakt tussen afschrijving op de oorspronkelijke ingebrachte IE-rechten en de nadien geactiveerde investering voor aanpassing van de SEPA-eisen. De afschrijving van de laatste is verkort tot drie jaar.

4.1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan voor € 21.000 uit computerapparatuur en softwarelicenties (in 2009 € 39.000) en voor € 18.000 uit kantoorinventaris (in 2009 € 48.000) met een afschrijvingsperiode van respectievelijk drie en vijf jaar.

De materiële vaste activa kennen het volgende verloop:

	2010	2009
Boekwaarde per 1 januari	39	87
bij: investeringen materiële vaste activa	27	6
af: afschrijvingen materiële vaste activa	-37	-54
boekwaarde per 31 december	29	39

4.1.3 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit obligaties (van Nederlandse banken) voor nominaal € 3,0 miljoen. Dit betreffen obligaties van Nederlandse banken met een resterende looptijd van drie jaar. De reële waarde van de obligaties bedroeg eind 2010 € 3,102 miljoen. In de boekwaarde van deze obligaties is eind 2010 € 0,156 miljoen aan nog te ontvangen coupon-rente opgenomen.

De financiële vaste activa kennen het volgende verloop:

	2010	2009
Boekwaarde per 1 januari	3.292	-
bij: investeringen financiële vaste activa	-	3.276
bij: overige waardeveranderingen	-	16
af: amortisatie agio	44	-
boekwaarde per 31 december	3.248	3.292

4.1.4 Handelsdebiteuren, overige vorderingen en overlopende activa

De handelsdebiteuren (€ 2,7 miljoen) betreffen vorderingen op licentiehouders van PIN, Chipknip, Acceptgiro, Incasso en iDEAL en nog te ontvangen bijdragen van banken en derden voor projecten gericht op het verhogen van de kwaliteit en veiligheid van het betalingsverkeer in Nederland. De handelsdebiteuren bestaan uit gefactureerde bedragen die nog niet zijn ontvangen/geïncasseerd, waarvan € 2,5 miljoen betrekking heeft op vorderingen op aandeelhouders (in 2009 € 0,1 miljoen).

De overige vorderingen (€ 1,9 miljoen) bestaan uit vergoedingen voor transacties die in 2010 hebben plaatsgevonden en diensten die in 2010 zijn verricht, maar per ultimo van het boekjaar nog niet waren gefactureerd (in 2009 € 2,0 miljoen). Van bovengenoemde post heeft een bedrag van € 1,8 miljoen betrekking op nog te factureren bedragen aan aandeelhouders (in 2009 ook € 1,8 miljoen).

De overlopende activa (€ 0,8 miljoen) bestaan uit vooruitbetaalde facturen (in 2010 € 0,2 miljoen en in 2009 € 0,2 miljoen), nog te ontvangen rente (in 2010 € 0,3 miljoen en in 2009 € 0,4 miljoen), een toegezegde vrijwillige bijdrage (in 2010 € 0,2 miljoen en in 2009 € 0,4 miljoen) en een belastinglatentie die het gevolg is van het tijdelijke verschil tussen de commerciële en fiscale verwerking van de pensioenlast. Deze latentie bedraagt eind 2010 € 0,1 miljoen (in 2009 ook € 0,1 miljoen). Geen van bovengenoemde vorderingen heeft betrekking op een periode langer dan één jaar.

4.1.5 Liquide middelen

De liquide middelen betreffen tegoeden op bankrekeningen en depositorekeningen die direct opeisbaar zijn en termijndeposito's met een maximale looptijd van één jaar.

4.2 Passiva

4.2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

4.2.2 Voorzieningen

Het totaal van de voorzieningen bestaat uit een voorziening pensioenen en een voorziening voor latente belastingen.

De voorziening pensioenen bestaat eind 2010 uit een geschatte verplichting uit hoofde van verwachte toekomstige indexatieverplichtingen van opgebouwde pensioenen.

De mutatie in de pensioenvoorziening betreft:

	2010	2009
Boekwaarde per 1 januari	442	380
bij: mutatie verplichting uhv verwachte toekomstige toeslagen	100	62
boekwaarde per 31 december	<u>542</u>	<u>442</u>

Uitgangspunt voor de berekening van de pensioenvoorziening is de toeslagenmatrix van de Pensioenwet 2007, waarbij voor actieve deelnemers van Currence van een toegezegde indexering van opgebouwde pensioenrechten wordt uitgegaan. De volgende parameters zijn bij de berekening gehanteerd: marktrente 4,0% (in 2009 4,5%), een gemiddelde indexatie van 1,9% (in 2009 ook 1,9%) en een ontslagkans van 2,5% per jaar.

De voorziening voor latente belastingen is gevormd vanwege de fiscaal andere wijze van verwerking van de afschrijvingen op immateriële vaste activa. De nominale waarde van de belastinglatentie per 31 december 2010 is € 0,7 miljoen (in 2009 € 2,4 miljoen). De hoogte van de voorziening is berekend tegen het geldende tarief voor de vennootschapsbelasting van 25% en een disconteringvoet van 3,5% (in 2009 6,5%).

De contante waarde van de resterende toekomstige belastingplicht als gevolg van verschillen tussen commerciële en fiscale verwerking van bedrijfslasten (afschrijvingen) is door verschuiving van het meetmoment (eind 2010 in plaats van eind 2009) en verlaging van de disconteringvoet toegenomen met € 187.000. Zonder de verlaging van de disconteringvoet zou de contante waarde met € 162.000 zijn toegenomen.

	2010	2009
Boekwaarde per 1 januari	2.177	2.917
bij: aanpassing CW belastinglatentie	187	279
af: vrijval inzake compensatie Vpb	-1.696	-1.019
boekwaarde per 31 december	<u>668</u>	<u>2.177</u>

4.2.3 Kortlopende schulden

De uitstaande crediteuren (€ 1.945.000) hebben betrekking op facturen die eind 2010 zijn ontvangen en begin 2011 zijn uitbetaald.

De verplichting uit hoofde van belastingen bestaat uit verplichtingen opgenomen inzake loonbelasting ad € 175.000 (in 2009 € 167.000), omzetbelasting ad € 922.000 (in 2009 was dit € 532.000) en een schuld uit hoofde van de vennootschapsbelasting ad € 1.379.000 (in 2009 € 262.000).

De overige schulden en overlopende passiva bestaan eind 2010 uit kosten die betrekking hebben op het boekjaar 2010, maar waarvan de facturen op 31 december 2010 nog niet waren ontvangen. Geen van de schulden heeft een looptijd langer dan één jaar.

4.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Currence heeft voor de omzetbelasting een fiscale eenheid gevormd met al haar dochtervennootschappen. Voor de vennootschapsbelasting is in 2010 alleen een fiscale eenheid gevormd tussen Currence Holding B.V., Currence Services B.V., CeaNet B.V. en Currence iDEAL B.V. Het vormen van een fiscale eenheid zorgt ervoor dat alle ondernemingen die deel uitmaken van de fiscale eenheid (zie ook paragraaf 1.2 Consolidatie) aansprakelijk zijn voor respectievelijk de omzetbelasting- en vennootschapsbelastingsschulden van de fiscale eenheid.

Leasecontracten (looptijd één – vier jaar) worden verantwoord als operationele leasing. De verplichtingen inzake de leasecontracten (lease van auto's), het huurcontract van de bedrijfsruimte en afgesproken werkzaamheden bedragen ultimo 2010 tezamen € 3,3 miljoen (in 2009 € 1,2 miljoen). Hiervan heeft € 0,7 miljoen (in 2009 € 0,5 miljoen) betrekking op het volgende boekjaar.

De vennootschap heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor schulden voortvloeiende uit rechtshandelingen van haar dochtervennootschappen, als vermeld in paragraaf 1.2 (artikel 2:403 BW).

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

5.1 Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten over 2010 hebben betrekking op licentie-inkomsten PIN, Chipknip, Acceptgiro, Incasso en iDEAL en vergoedingen voor verrichte diensten door Currence voor licentiehouders en derden die niet direct samenhangen met het producteigendom van de collectieve betaalproducten, waaronder de voorbereiding van de invoering van EMV in Nederland.

5.2 Lonen, salarissen en sociale lasten

Aan het einde van het boekjaar 2010 waren 27 medewerkers in dienst bij Currence Services B.V., die 25,5 volledige dagtaakeenheden vervulden. Eén medewerker heeft een tijdelijk dienstverband voor een beperkte periode. Eind 2009 waren 26 medewerkers in dienst die 24,5 volledige dagtaakeenheden vervulden.

	2010	2009
Salarissen	2.374	2.234
Sociale lasten	187	179
Pensioenlasten	592	536
Totaal	3.153	2.949

De stijging van de lonen en salarissen is grotendeels het gevolg van (tijdelijke) uitbreiding van de formatie (3%) en periodieke loonstijging (2%).

5.3 Overige personeelskosten en uitbesteed werk

De beloning voor commissarissen over 2010 bedroeg € 54.000 (in 2009 € 63.000). Aan het eind van het boekjaar bestond de Raad van Commissarissen uit twee personen. De invulling van de openstaande vacature was eind 2010 in een afrondende fase.

De beloning voor bestuurders is op grond van artikel 2:383, lid 1 BW niet vermeld. De Directie bestond eind 2010 uit één lid.

	2010	2009
Overige personeelskosten	388	325
Uitbesteed werk	677	929
Totaal	1.065	1.254

Onder de kosten voor uitbesteed werk wordt de inhuur van interim-krachten en uitbesteed werk aan externe bedrijven verantwoord.

5.4 Afschrijvingen inzake (im)materiële vaste activa

De afschrijvingen op de vaste activa kunnen als volgt worden uitgesplitst:

	2010	2009	
	6.865	4.065	Afschrijvingen immateriële vaste activa
	37	54	Afschrijvingen materiële vaste activa
	<u>6.902</u>	<u>4.119</u>	Totaal afschrijvingen

5.5 Kosten merkonderhoud

De kosten voor merkonderhoud bestaan hoofdzakelijk uit kosten voor massamediale promotie- en voorlichtingscampagnes, promotiemateriaal, voorlichting en registratie en bescherming van merknamen.

5.6 Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten bestaan onder andere uit kosten voor huisvesting, ICT, advieskosten, bureaunkosten en kosten voor bijzondere projecten. De toename van deze kosten is voor een groot deel het gevolg van de extra werkzaamheden die Currence heeft verricht. Hier staan additionele inkomsten (zie overige bedrijfsopbrengsten) tegenover.

5.7 Rentebaten en -lasten

De rentebaten hebben betrekking op opbrengsten op uitgezette tegoeden en aangekochte effecten (obligaties).

5.8 Belasting over het resultaat

De effectieve belastingdruk bedraagt 24,7%. Het verschil met het huidige tarief voor de vennootschapsbelasting (25,5%) wordt vooral veroorzaakt door een lager tarief over het eerste deel van de winst per aangifte.

5.9 Financiële risico's

Currence is in zeer beperkte mate blootgesteld aan financiële risico's. Inzake het liquiditeitsrisico zorgt Currence voor een vaste hoeveelheid permanent beschikbare middelen. Inzake het kredietrisico zorgt Currence voor een risicospreiding door de liquiditeiten en/of effecten bij verschillende Nederlandse banken aan te houden.

5.10 Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in paragraaf 1.2, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd.

De licentievergoedingen die in rekening zijn gebracht aan licentiehouders die tevens aandeelhouder zijn, zijn gelijk aan de tarieven die aan niet-aandeelhouders in rekening zijn gebracht. Voor het collectieve betaalproduct Chipknip is in het jaar 2000 Chipknip C.V. opgericht. De commanditaire vennoten van Chipknip C.V. zijn ABN AMRO Bank, Bank Nederlandse Gemeenten, Van Lanschot Bankiers, Friesland Bank, ING Bank, Rabobank en SNS Bank. De beherend vennoot van Chipknip C.V. is CeaNet B.V. Chipknip C.V. maakt geen deel uit van de Groep, maar is wel aan te merken als verbonden partij. Vanaf augustus 2005 vinden er geen activiteiten meer in Chipknip C.V. plaats.

Amsterdam, d.d. 18 april 2011

De directie
P.M. Mallekoote

Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2010

(voor resultaatbestemming)

	31-12-2010		31-12-2009	
	25.243		28.952	7.1
-		-		
3.441		3.416		7.2
-		-		
1		-		
	3.442		3.416	
	<u>28.685</u>		<u>32.368</u>	
				7.3
30		30		
21.910		27.097		
429		643		
2.105		645		
4.204		3.950		
	28.678		32.365	
	-		-	
-		-		
-		-		
7		3		
-		-		
	7		3	
	<u>28.685</u>		<u>32.368</u>	

In duizenden euro's

Activa

Vaste activa

Financiële vaste activa

Vlottende activa

Handelsdebiteuren

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Overige vorderingen en overlopende activa

Liquide middelen

Totale activa

Passiva

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

Agioreserve

Wettelijke reserves

Overige reserves

Resultaat boekjaar

Voorzieningen

Kortlopende schulden

Crediteuren

Schulden aan groepsmaatschappijen

Belastingen

Overige schulden en overlopende passiva

Totale passiva

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2010

	2010	2009
Resultaat deelnemingen na belastingen	4.182	3.940
Overige resultaten na belastingen	22	10
Netto resultaat	4.204	3.950

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

6.1 Algemeen

Currence Holding B.V. is statutair gevestigd te Amsterdam op de Beethovenstraat 300. De financiële gegevens van Currence Holding B.V. zijn in de opgenomen geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening verwerkt. Dientengevolge is voor de winst- en verliesrekening van Currence Holding B.V. gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot een vereenvoudigde opstelling conform artikel 2:402 BW.

Voor de gehanteerde grondslagen van balanswaardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening. Voor nadere toelichting met betrekking tot de in de balans en de winst- en verliesrekening opgenomen posten wordt verwezen naar de toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening, tenzij hierna een nadere analyse is opgenomen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop direct of indirect invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid worden gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde op basis van de waarderingsgrondslagen van de groep.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

7.1 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa was als volgt:

2010	2009
28.952	27.370
-	380
4.182	3.940
-187	-279
-7.704	-2.459
<u>25.243</u>	<u>28.952</u>

Waarde per 1 januari

bij: Kapitaalstorting deelnemingen

bij: Resultaat deelnemingen na Vpb

af: Aanpassing CW belastinglatentie

af: Uitkering dividend aan

Currence Holding B.V.

Boekwaarde per 31 december

De aanpassing van de contante waarde (CW) van de belastinglatentie bij de deelnemingen heeft betrekking op een herberekening van de toekomstige belastingverplichting als gevolg van verschillen tussen de commerciële en fiscale verwerking van bedrijfslasten (afschrijvingen) bij de deelnemingen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen bij de verklaring van de mutatie in de agioreserve bij het eigen vermogen (zie 7.3).

7.2 Vordering op groepsmaatschappijen

De tegoeden van Currence Holding B.V. worden, evenals de tegoeden van de overige entiteiten binnen de groep, beheerd door Currence Services B.V. Over de vorderingen tussen groepsmaatschappijen wordt een rente vergoed van Euribor 12-maanden minus 0,5%.

7.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen kent het volgende verloop:

In duizenden euro's	Aandelen kapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2009	30	26.996	627	678	2.442	30.773
Kapitaal storting	-	380	-	-	-	380
Aanvulling CW voorziening						
latente belastingplicht	-	-279	-	-	-	-279
Investing immateriële activa	-	-	16	-16	-	-
Resultaatbestemming 2008, uitkering						
dividend	-	-	-	-	-2.459	-2.459
Overige resultaatbestemming 2008	-	-	-	-17	17	-
Onverdeeld resultaat 2009					3.950	3.950
Stand per 1 januari 2010	30	27.097	643	645	3.950	32.365
Specificatie vermogensmutatie						
Kapitaalstorting	-	-	-	-	-	-
Aanvulling CW voorziening						
latente belastingplicht	-	-187	-	-	-	-187
Afschrijving investering immateriële activa iDEAL	-	-	-214	214	-	-
Resultaatbestemming 2008, uitkering						
dividend	-	-	-	-	-2.664	-2.664
Uitkering Agio een overige reserves PIN	-	-5.000	-	-40	-	-5.040
Overige resultaatbestemming 2009	-	-	-	1.286	-1.286	-
Onverdeeld resultaat 2010	-	-	-	-	4.204	4.204
Stand per 31 2010	30	21.910	429	2.105	4.204	28.678

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 90.000, verdeeld in 1.500.000 aandelen A (inzake PIN B.V.), 1.500.000 aandelen B (inzake Chipknip B.V.), 1.500.000 aandelen C (inzake CeaNet B.V.), 1.500.000 aandelen D (inzake Acceptgiro B.V.), 1.500.000 aandelen E (inzake Currence Incasso B.V.) en 1.500.000 aandelen F (inzake Currence iDEAL B.V.) à € 0,01. Ultimo 2010 waren 600.000 aandelen A, 600.000 aandelen B, 600.000 aandelen C, 600.000 aandelen D, 600.000 aandelen E en 6.000 aandelen F geplaatst en volgestort.

Agioreserve

De collectieve betaalproducten zijn tegen uitgifte van aandelenkapitaal verkregen. De waarde maakt deel uit van het agio. Dit vermogen is fiscaal niet erkend. De waarde van de IE-rechten wordt fiscaal niet gewaardeerd. Als gevolg hiervan is een voorziening latente belastingen gevormd ten laste van de agioreserve.

De voorziening latente belastingverplichting, zijnde de CW van de resterende toekomstige belastingplicht als gevolg van verschillen tussen commerciële en fiscale verwerking van bedrijfslasten (afschrijvingen), is vanuit de agioreserve aangevuld met € 187.000. De CW is gewijzigd door aanpassing van de disconteringvoet naar 3,5% (€ 25.000) en verschuiving van het meetmoment van eind 2009 naar eind 2010 (€ 162.000).

Wettelijke reserves

Door het activeren van de investering om iDEAL aan Europese standaarden aan te passen is voor dit deel een wettelijke reserve gevormd ten laste van de overige reserves. De wettelijke reserve, die door afschrijving van de investering in komende jaren verder zal afnemen, is niet vrij uitkeerbaar aan de aandeelhouders.

Overige reserves en onverdeeld resultaat

Het resultaat over 2009 van PIN B.V., Chipknip B.V., Acceptgiro B.V., Currence Incasso B.V. is, zoals besloten in de AvA van de entiteiten op 10 mei 2010, uitgekeerd aan Currence Holding B.V. Daarnaast is in de AvA besloten om een deel van het opgebouwde vermogen (agioreserve) van PIN B.V. uit te keren aan Currence Holding. Currence Holding heeft het dividend en de uitkering van het vermogen, tezamen (€ 7.704.000) vervolgens uitgekeerd aan de betreffende letteraandeelhouders. De resultaten van de overige vennootschappen zijn toegevoegd aan de overige reserves.

7.4 Personeel

Er zijn geen werknemers in dienst van de vennootschap. De directie bestond uit één lid. De directie ontvangt uit hoofde van deze functie bij de vennootschap geen bezoldiging.

Amsterdam, d.d. 18 april 2011

De directie

P.M. Mallekoote

Overige gegevens

8.1 Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

De resultaatbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 18 van de statuten.

Hierin is o.a. het volgende bepaald:

1. De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders;
2. Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het vrij uitkeerbare deel van het eigen vermogen mits tevens wordt voldaan aan een solvabiliteitseis;
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is;
4. De algemene vergadering kan, met inachtneming van het gestelde in lid 2, besluiten tot uitkering van interim-dividend en tot uitkeringen ten laste van een reserve;
5. De vordering van de aandeelhouder tot uitkering verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren.

8.2 Resultaatbestemming

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld om het resultaat exclusief deelnemingen na belasting (€ 22.000) ter beschikking te stellen aan de vennootschap die dit resultaat zal toevoegen aan de overige reserves.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt verder voorgesteld om het door productvennootschappen uit te keren dividend over 2010 van PIN B.V. (€ 946.000) toe te voegen aan dividendreserve A om dit vervolgens, voor zover van toepassing onder inhouding van dividendbelasting, uit te keren aan de houders van de betreffende letteraandelen. Daarnaast wordt voorgesteld om de extra uitkering van kapitaal (€ 5.000.000) van PIN B.V. toe te voegen aan dividendreserve A en ook uit te keren aan de houders van letteraandelen A.

Tenslotte wordt voorgesteld het per saldo resterende resultaat van de overige deelnemingen (€ 3.236.000) toe te voegen aan de overige reserves van deze deelnemingen.

8.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op hiervoor vermelde cijfers.

8.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Currence Holding B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van Currence Holding B.V. te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de winst- en -verliesrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

De directie van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Currence Holding B.V. per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

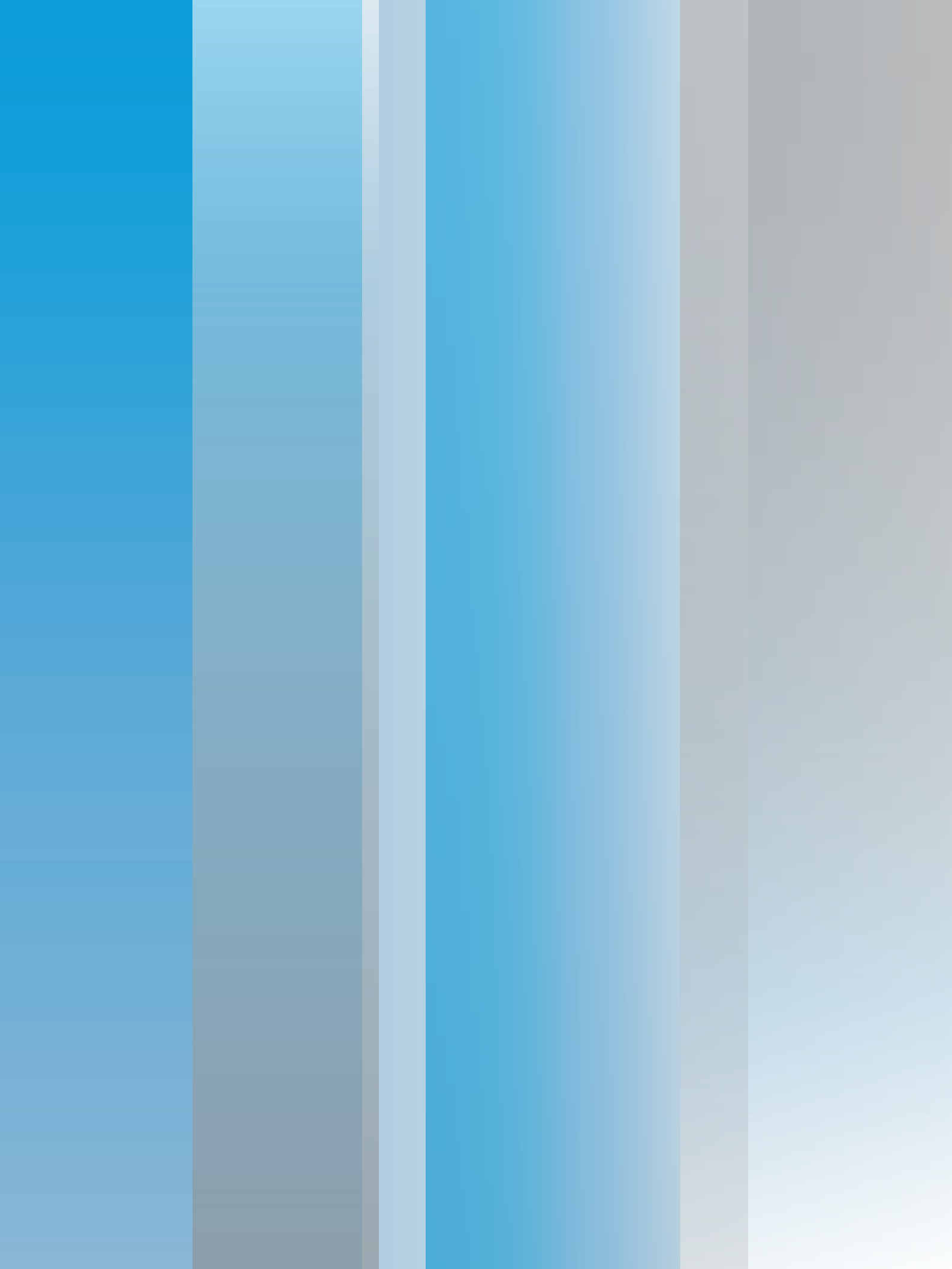
Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 18 april 2011
KPMG ACCOUNTANTS N.V.

E.D.H. Vinke-Smits RA

De ontwikkeling van de Nederlandse betaalproducten

Op de drempel van het Europese betalen

Currence
Beethovenstraat 300
1077 WZ Amsterdam
Postbus 83073
1080 AB Amsterdam

Telefoon 020 305 19 00
www.currence.nl